

Nasjonalparkstyret
for Forollhogna

Møteinnkalling

Utvalg: Nasjonalparkstyret for Forollhogna
Møtested: Kvikne Fjellhotell, Kvikne
Dato: 24.11.2025
Tidspunkt: 10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Møteprogram

10:00: Møtestart

11:30: Lunsj

12:00: Fortsettelse møte

15:00: Møteslutt

Vel møtt!

19.11.2025

Med vennlig hilsen

Eli Grete Nisja og Hans Bull

nasjonalparkforvaltere

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 34/2025	Godkjenning av møteinnkalling og sakliste, og valg av styremedlem til godkjenning av protokoll		
ST 35/2025	Forollhogna nasjonalpark - klage på deler av vedtak om byggetiltak på bua ved Enmolægeret - Tynset kommune		2024/10572
ST 36/2025	Forollhogna nasjonalpark - søknad om bruk av drone for gjennomføring av minimumstelling av villrein - 2026-2028 - Søker: Forollhogna villreinutvalg		2024/12143
ST 37/2025	Budalen landskapsvernområde - søknad om gjenoppføring av seterfjøs på Bekkvollen - søker: John Tovmo og Berit Svardal		2025/11274
ST 38/2025	Rapportering av gjennomførte tiltak i verneområdene i Forollhogna - 2025		2024/13465
ST 39/2025	Årsrapport fra SNO - oppdrag og tjenester utført i verneområdene i Forollhogna - 2025		2024/13465
ST 40/2025	Tiltak i verneområdene i Forollhogna - prioritering av tiltak for innmelding til tiltaksmidler kap.post 1420.31 - 2026		2025/13497
ST 41/2025	Tjenester og oppdrag i verneområdene i Forollhogna - innmelding til SNO - 2026		2025/13497
ST 42/2025	Nasjonalparkstyret for Forollhogna - forslag til budsjett med møteplan - innmelding av driftsmidler kap. post 1420.21 - 2026		2025/13497
ST 43/2025	Referatsaker		
RS 26/2025	Møteprotokoll - Nasjonalparkstyret for Forollhogna - AU - 031025		2025/1681
RS 27/2025	Svar - Forollhogna nasjonalpark - ytterligere søknad om utsatt frist for prøveboring ved Hessjøgruva - Holtålen kommune		2023/2873
RS 28/2025	Rapport - Forollhogna nasjonalpark - gjennomført tiltak - uttransport av rivingsmaterialer av utedo - Egil Ryen		2024/11388
RS 29/2025	Uttalelse - Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde - fradeling av tilleggsareal - GID 131/218 Os kommune		2025/10380
RS 30/2025	Tiltak - Budalen landskapsvernområde - Reparasjon av bru ved seter i Synnerdalen - Johanne Enlid		2025/10740
RS 31/2025	Nasjonalparkstyret for Forollhogna - Skadefelling og lisensfelling i verneområder		2025/82
RS 32/2025	Referat - møte i administrativt kontaktutvalg for Forollhogna 21-10-2025		2025/6827

RS 33/2025	***** - Londalen-Ørvilldalen landskapsvernområde - ***** *****	X	2024/3607
ST 44/2025	Delegerte saker		
DS 43/2025	Tillatelse - Forollhogna nasjonalpark - motorferdsel til Hiåsjøen i forbindelse med landbruksnæring - 2025-2028 - Soknedal beitelag		2025/10741
DS 44/2025	Tillatelse - Forollhogna nasjonalpark og Grøntjønna naturreservat - bruk motorkjøretøy på veg for nødvendig transport i forbindelse med sankning av beitedyr - 2025-2028 - Endalen Beitelag		2025/10024
DS 45/2025	Innvilget - Forollhogna nasjonalpark - motorisert ferdse og bruk av drone i forbindelse med skadefelling av bjørn i Rennebu, Midtre Gauldal og Holålen		2025/10456
DS 46/2025	Innvilget - Forollhogna nasjonalpark - 180/3/9 - Os - materialtransport og tiltak på fiskebu ved Forollsjøen - Rene Fromeide Lisund m.fl.		2025/9825
DS 47/2025	Dispensasjon - Forollhogna nasjonalpark - bruk av ATV med henger på Fjellveien for materialtransport - Ålen fjellstyre		2025/9890
DS 48/2025	Tillatelse - Forollhogna nasjonalpark - søknad om bruk av drone for lokalisering og sankning av beitedyr - Såttåhaugen beitelag, Os kommune		2025/13005
DS 49/2025	Innvilget - Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde - riving og nyoppføring av uthus på setereidom - Os kommune gnr./bnr. 131/35		2025/12408
ST 45/2025	Eventuelt		

ST 34/2025 Godkjenning av møteinnkalling og sakliste, og valg av styremedlem til godkjenning av protokoll

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2024/10572

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	35/2025	24.11.2025

Forollhogna nasjonalpark - klage på deler av vedtak om byggetiltak på bua ved Enmolægeret - Tynset kommune

Nasjonalparkforvalters innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna opprettholder sitt vedtak i styresak 26/2025 om dispensasjon med vilkår om å rive den gamle bua ved Enmolægeret og erstatte med ny bu, og oversender med dette saken til videre klagebehandling i Miljødirektoratet.

Hjemmel:

Vedtaket om å sende saken for klagebehandling til Miljødirektoratet er gjort i henhold til kap. 6.2 i styrets vedtekter av 19.01.2023.

Begrunnelse:

Nasjonalparkstyret kan ikke se at klagen, datert 23.09.2025, fra Tynset kommune inneholder nye opplysninger som gir styret nytt grunnlag for imøtekomme klagen på deler av vedtaket i styresak 26/2025.

Tilbygget med oppsynsrom på bua ved Enmolægeret ble tillatt med forutsetninger om at dette rommet ble avlåst og forbeholdt oppsyn, forskning og forvaltning, og dermed ikke tilgjengelig for allmenheten, jf. dispensasjonen gitt 21.03.2003 av Fylkesmannen i Hedmark. Dersom arealet av det avlåste oppsynsrommet omdisponeres til opphold og overnatting for allmenheten, innebærer dette både en endring av funksjon og en utvidelse av areal som gir grunnlag for økt bruk.

Enmolægeret ligger sentralt i Forollhogna villreinområde, og en tilrettelegging for økt kapasitet til opphold og overnatting vil kunne medføre økt ferdsel inn i sentrale kalvings- og oppvekstområder for villrein. Dette vurderes som uheldig og i strid med verneformålet.

Utformingen av den nye bua berører dessuten bygningsmiljøet i kulturlandskapet ved Enmolægeret. Den gamle bue er opprinnelig i laftet tømmer med et skjæl i bindingsverk, og bilder fra SEFRAK-registreringer (1994) viser at bua har vært kledd med stående panel.

For å unngå «hyttefiseringen» av buer i fjellet er det viktig fortsatt å holde bebyggelsen i en enkel og nøktern utforming. Dette er også en faglig vurdering gitt av Innlandet fylkeskommune som fraråder bruk av stavlaft.

Nasjonalparkstyret legger med dette til grunn presiseringene gitt i kongelig resolusjon for vernevedtaket hvor det heter at eksisterende buer kan «*vedlikeholdes så fremt de ikke endrer funksjon*». Det vises videre bestemmelser i forskrift for Forollhogna nasjonalpark og føringer gitt i forvaltningsplanen om vedlikeholdstiltak og buer for oppsynsvirksomhet, samt tidligere dispensasjoner gitt etter naturmangfoldloven § 48, hvor riving og oppføring av nye buer tillates med samme mål, uttrykk og funksjon.

Det henvises i sin helhet til saksprotollen for sak 26/2025.

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Saksprotokoll - Forollhogna nasjonalpark - søknad om riving av eksisterende bu og oppføring av ny bu ved Enmolægeret, samt bruk av helikopter for transport - søker: Tynset kommune
- 2 Klage på vedtak Forollhogna nasjonalpark - sak ST 262025, deres ref. 202410572-20.pdf
- 3 Vedlegg 1 Fakta om Enmolægeret.pdf
- 4 vedlegg 2 Enmolægret fasader.pdf
- 5 vedlegg 3 Enmolægret - Møblering.pdf
- 6 vedlegg 4 Enmolægret og beitelag i Forollhogna.pdf
- 7 Søknad om påbygg fra Kvikne Utmarksråd - 06-12-2002
- 8 Dispensasjon - påbygg av koie på Enmolægeret - Fylkesmannen i Hedmark

Andre saksdokumenter (følge ikke som vedlegg i saken):

1. Forskrift om Forollhogna nasjonalpark, 21.12.2001.
2. Forvaltningsplan for Forollhogna nasjonalpark, 2004.
3. Kongelig resolusjon av 21.12.2002 om verneplan for Forollhogna med liggende dalfører med Forollhogna nasjonalpark.

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret behandlet søknaden om byggetiltak på bua ved Enmolægeret i sitt styremøte 27.-28.august 2025 som sak 26/2025 hvor det ble gitt dispensasjon med vilkår til riving av gammelbua og oppføring av ny bu, jf. saksprotokoll for sak 26/2025, saksdokumenter 1.

Nasjonalparkstyret mottok den 23.09.2025 klage fra Tynset kommune på deler av vedtaket til dispensasjonen om tillatelse til å rive den gamle bua ved Enmolægeret pga. råteskader på deler av bua, og erstatte med gammelbua med ny bu, jf. saksdokument 2-6.

Klagen ble mottatt innenfor 3-ukersfristen, og klagen tas opp til behandling i nasjonalparkstyret. Tynset kommune ble skriftlig orientert om at klagen tas opp til behandling i nasjonalparkstyret den 24. november 2025.

Klagen fra Tynset kommune, jf. saksdokumenter nr. 2-6.

Tynset kommune gir en omfattende beskrivelser i sin klage om både de historiske forhold om Enmolægeret og dagens bruk og behovet for bua, samt framhever at dette er en stor utmarks- og fjelleiendom i kommunens eie. Det følger 4 vedlegg med klagen.

Hovedpunktene og sammendraget fra klagen gjengis her direkte i saksframlegget, mens for klagen i sin helhet vises det til vedlagte saksdokumenter.

Tynset kommune klager herved på deler av vedtaket i nasjonalparkstyresak ST 26/2025. Tynset kommune klager på følgende:

1. nasjonalparkstyrets krav til at det skal opprettholdes et **avlåst rom** i samme størrelse som før, der bruk av rommet skal være forbeholdt oppsyn, forskning og forvaltning, herunder grunneiers forvaltning av eiendommen
2. at det som resultat av vilkår i punkt 1 er stilt krav om at den nye bua skal ivareta de **samme romfunksjonene og rominndeling** som den gamle bua, og at antall sengeplasser for allmenn bruk begrenses til 4 mot dagens 6-7 for bua samlet sett.
3. nasjonalparkstyrets avslag på bruk av **stavlaft/ «skjelterkonstruksjon»/grovt bindingsverk** som byggemåte, og krav til at bua skal føres opp i en kombinasjon av laft og bindingsverk hvor det samtidig stilles krav til at bua skal kles utvendig med panel.

Krav til å opprettholde særskilt avlåst oppsynsrom, s. 2-4 i klagen

Tynset kommune redegjør her for sitt syn for bakgrunnen for det avlåste rommet for oppsynet, og peker på at det dispensasjonen fra fylkesmannen i Hedmark ikke ble gitt noe krav om at dette rommet skal være avlåst.

«Tynset kommune mener at en kombinert bruk av bua slik bruken er for fjellstyrebueene på statsallmenning er naturlig. Dersom det oppstår særskilte behov knyttet til forskning, forvaltning, privat eller offentlig oppsyn i begrensede perioder bør en se på muligheter for å kunne reservere hele eller deler av bua til den konkrete oppgaven/bruken, og inngå avtale med Tynset kommune om dette. Det vil også være mulig for eks. aktører som Statens naturoppsyn, Kvikne Utmarksråd og Forollhogna villreinvald om å inngå avtale om oppbevaring av nødvendig utstyr i låste skap eller lignende.»

Krav til bua rominndeling, romfunksjon og bruk, s.4-5 i klagen.

«I den eksisterende bua er det 4 sengeplasser i hovedrommet (2 køyesenger – begge litt korte). I oppsynsrommet er det en enkeltseng (80 cm) og en bredere seng (130 cm). Samlet antall sengeplasser i bua er da 6 (7).

Tynset kommune ønsker å fjerne oppsynsrommet, og heller utvide de to andre rommene i bua, slik at de blir mer funksjonelle. En mindre forlengelse av hovedrommet

gir mulighet for å få inn senger med standard mål (lengde og bredde), der antall sengeplasser (4) opprettholdes som før.

Framdelen (den søndre delen) av bua kan da brukes til kombinert kjøkken/rast/opphold kombinert med 2 sengeplasser (køye). Disse kan da erstatte sengeplassene som tidligere var i oppsynsrommet.

Det kan også vurderes om bestemte aktører skal ha en fortrinnsrett til disse sengeplassene i deler av året for å ivareta noe av intensjonene med «oppsynsdelen» i bua.»

«Antall sengeplasser i bua vil med omsøkt løsning bli den samme som før. Selve løsningen med to-delt bu innebærer at 2 ekstra sengeplasser blir *tilgjengelig for allmennheten*, i forhold til når disse inngikk i det låste oppsynsrommet. Det trenger imidlertid ikke å bety at den samlede bruken av bua vil øke.»

Krav til byggeskikk – avslag på bruken av stavlaft, s. 6-7 i klagen

«I størst mulig grad er det viktig å ta vare på bua slik den er. Når det likevel må bygges nytt vil det bli noen endringer – ikke minst pga nye krav til rømningsveger og brannsikkerhet, krav til pipe og ovn osv. Tynset kommune har med søknaden om oppføring av ny bu forsøke å videreføre hovedpreget fra eksisterende bu slik den var på søknadstidspunktet. Bua er søkt oppført med samme ytre mål, plassering og farge som eksisterende bu. Kommunen ønsker å videreføre buas enkle preg og uttrykk.

Bua (tømmerdel og opprinnelig reisverkdell) på Enmolægret ble oppført rundt 1952, og er ikke et eldre bygg med vernestatus. Bua ble nyoppført ved Enmolægret, men det kan hende at tømmerdelen har sin opprinnelse i et bygg som er flyttet dit dersom tømmeret er av eldre dato.

Gjenbruk av byggematerialer og vinduer har vært vanlig. Dette ser vi også av bilder av bua ved Enmolægret der det over tid har vært litt ulikt antall vinduer, vindustyper og fargesetting. Med oppføring av tilbygget i 2003, kom det tre nye vinduer på denne delen av bygget.

Tynset kommune mener at søknaden om oppføring av ny bu på Enmolægret ivaretar hensyn til byggeskikk og krav til en enkel og nøktern utforming av bua. Bua søkes oppført med samme farge som eksisterende, og samme farge på vindusomramminger og dør. Bua får fundament av naturstein og taket tekkes med torv. Antall vinduer reduseres fra 6 til 5, vinduene er av begrenset størrelse, men ivaretar krav til størrelse for rømningsvei.»

Samla grunnlaget for klagen, s. 7-8 i klagen:

Tynset kommune mener at omsøkte bygg ivaretar hensyn til naturmiljø (herunder villrein), landskap, vegetasjon, historie og kulturverdier. Omsøkte bu vil få et enkelt og nøkternt preg/utforming i tråd med lokale byggetradisjoner. Ny bu oppføres som erstatning for eksisterende bu med samme ytre mål (BYA), formål og tomteplassering som eksisterende bu. Antall sengeplasser i bua samlet sett økes ikke. Bruksarealet (BRA) økes heller ikke. Tynset kommune mener at omsøkte romløsning gir det beste samlede resultat for de ulike aktørene som har sitt virke i området, og for andre som har behov for å søke ly i bua på Enmolægeret. Behov for lagringsplass for utstyr (låste skap) og reservasjon av køyer ved behov kan avtales særskilt med Tynset kommune som eier av

bua. Vi forutsetter også at detaljer mht. til innredning i bua (hvor skap, senger og stoler skal stå) er et forhold som kommunen som grunneier og bu-eier selv må ha myndighet til å bestemme.

Avslutningsvis ønsker Tynset kommune å presisere at Y-tjønneiendommen er en privat eiendom ervervet av kommunen. Kommunen står i utgangspunktet fritt til å inngå avtaler om bruk av bua med hvem som helst, og har også rett til å stenge hele eller deler av bua dersom kommunen finner det nødvendig eks. av hensyn til villrein.

Det anses som et inngrep i privatrettslige forhold dersom verneforvaltningen legger til grunn at andre aktører har tilegnet seg rettigheter i kommunens bu og eiendom. Det forventes at offentlige aktører som Statens naturoppsyn (SNO) og ulike forvaltnings- og forskningsinstanser avtaler bruken av buene med eier av bua når de har behov for overnatting i området (ut over normal/allmenn bruk) for utøvelse av sin virksomhet.

Tynset kommune har forståelse for at det er behov for å kunne reservere sengeplass i buene ved utføring av oppsyn i området, men dette behovet må i så fall løses gjennom avtaler med Tynset kommune som grunneier og bu-eier, eller med andre eiere av tilsvarende bygg i Forollhognaområdet.

Øvrige saksopplysninger

Det henvises til saksprotokoll for sak 26/2025 for høringsuttalelser fra bl.a. villreinnemnda i Forollhogna, Forollhogna villreinutvalg og Innlandet fylkeskommune.

Ved forberedelsene for nasjonalparkstyret sin behandling i sak 26/2025 ble det vist til Kvikne utmarksråd sin søknadsprosess i forbindelse med tilbygget, og det ble bl.a. henvist til referat fra befaring med både Tynset kommune og Fylkesmannen i Hedmark hvor det fremgår det at det var enighet og forutsetning at «tilbygget» skulle være avlåst og kun disponeres av forvaltning, forskning og oppsyn, samt eiers forvaltning av eiendommen. Tilsynsdelen skulle ikke benyttes i forbindelse med utleie eller annen fritidsbruk.

Søknaden, datert 06.12.2002, fra Kvikne Utmarksråd (saksdokument 7) om tilbygg til Enmolægeret ble behandlet den 21.mars 2023 av Fylkesmannen i Hedmark som da hadde forvaltningsmyndigheten for bl.a. Forollhogna nasjonalpark, jf. saksdokument 8.

Utklipp fra dispensasjonen som ble av Fylkesmannen i Hedmark, 21.03.2002:

«Det søkes om tillatelse til å oppføre et tilbygg til Tynset kommunes koie på Enmolægeret som kan avlås og disponeres av offentlig oppsyn, forvaltning og forskning. Det påpekes at Enmolægeret ligger svært gunstig til med tanke på oppsyn i statsallmenningen og i Forollhogna nasjonalpark (sentral geografisk plassering, lite værutsatt og radiokontakt med repeater på toppen av Forollhogna). Kvikne Utmarksråd påpeker også at det er et problem at det ikke finnes et egnet husvære tilgjengelig i nasjonalparken med låsbart rom der teknisk utstyr kan oppbevares og som er

disponibelt uavhengig av andre brukere. Den eksisterende koia er på ca. 28 m². Det planlagte tilbygget er på ca. 9 m².»

Videre heter det i dispensasjonen:

«Ved forvaltningen av nasjonalparker er det et overordnet mål å unngå nye tekniske inngrep som kan gi varige spor eller som er av permanent karakter, eksempelvis oppføring av bygninger. Fylkesmannen finner likevel å kunne innvilge Kvikne Utmarksråd dispensasjon fra verneforskriften for Forollhogna nasjonalpark, punkt 1.1, for oppføring av tilbygg til koia på Enmolægeret etter de planer og forutsetninger som framkommer av Deres brev av 6. desember 2002.

I denne vurderingen er det lagt vekt på at det planlagte byggetiltaket omfatter et relativt lite tilbygg til en eksisterende bygning, at oppgraderingen av Enmolægeret vil sikre husvære for oppsynet i et område som har liten dekning av tilsvarende husvære fra før og dermed bidra til å effektivisere naturoppsynet i nasjonalparken, samt at gjennomføring av tiltaket ikke vil medføre at buas funksjon og bruk blir endret. Følgende vilkår knyttes til dispensasjonen:

- Det skal legges betydelig vekt på å unngå forstyrrelse av villrein ved gjennomføring av byggetiltaket.
- Alt bygningsavfall skal fjernes fra nasjonalparken.

Denne dispensasjonen er gitt i medhold av verneforskriften for Forollhogna nasjonalpark av 21. desember 2001, § 4. Vedtaket kan påklages, j fr. vedlagte 'Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak'.»

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

Forskrift om Forollhogna nasjonalpark

Formålet med opprettelsen av Forollhogna nasjonalpark er (§2):

- Å bevare et stort sammenhengende og i det vesentligste urørt fjellområde.
- Å bevare i naturlig tilstand landskapsformer og det biologiske mangfoldet med en variert vegetasjon med stort innslag av kravfulle plantearter og et rikt dyreliv.
- Å verne om kulturminner og kulturlandskapsinnslag.

I Kongelig resolusjon av 21.12.2001 om verneområdene i Forollhogna er det presisert at *«innenfor foreslått nasjonalpark vil det være et generelt forbud mot ny bebyggelse.*

Eksisterende hytter og buer vil kunne vedlikeholdes så fremt de ikke endrer funksjon», jf.

4. avsnitt s.19 i Kgl.res.

Verneforskriften setter forbud mot ombygging, utvidelser og funksjonsendringer. Dette gjenspeiles i vernebestemmelser § 3, punkt 1.1 der det heter at området vernet mot tekniske inngrep av enhver art, som for eksempel *oppføring og riving av bygninger*, ... mv. Vegetasjonen, herunder også døde trær og busker er vernet mot skade og ødeleggelse av enhver art.

Det er imidlertid gitt i vernebestemmelsene § 3, punkt 1.2 og 1.3 hvilke **tiltak knyttet til bygninger** med bestemte formål det kan gis tillatelse til. Riving av gammel bua for så å erstatte med ny bu angis ikke i bestemmelsene som formål det kan gis tillatelse til.

Søknad om denne type byggetiltak må behandles etter naturmangfoldlovens § 48 om dispensasjon fra vernevedtak.

Det henvises til saksprotokoll for sak 26/2025 for videre utredninger av hjemmelsgrunnlag og kunnskapsgrunnlag, saksdokument 1.

Myndighet

Nasjonalparkstyret for Forollhogna er forvaltningsmyndighet for Forollhogna nasjonalpark med tilhørende landskapsvernområder og Grøntjønnan naturreservat, og myndighet til å behandle nevnte søknad, jf. Miljøverndepartementet sin delegering av myndighet 16.02.2011 og styrets vedtekter av 19.01.2024 gitt av Miljødirektoratet.

Av nasjonalparkstyret sine vedtekter framgår det følgende i kap. 6.2 Forberedende klagesaksbehandling:

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal behandle klager på sine vedtak som forberedende klageinstans etter forvaltningslovens bestemmelser. Nasjonalpark-/verneområdestyret skal foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Dersom nasjonalpark-/verneområdestyret ikke finner grunn til å endre vedtaket som følge av klagen, skal saken oversendes klageinstansen.

Miljødirektoratet er klageinstans for vedtakene som fattes av styret, eller av forvalter og arbeidsutvalg på vegne av nasjonalpark-/verneområdestyret.

Når det klages på vedtak truffet av nasjonalpark-/verneområdestyret, må forberedende klagebehandling skje i nasjonalpark-/verneområdestyret før saken eventuelt endes over til Miljødirektoratet som klageinstans. Også for vedtak truffet av arbeidsutvalget eller forvalter etter delegert myndighet, skal forberedende klagebehandling skje i nasjonalpark-/verneområdestyret.

Ved oversendelse av klagen til Miljødirektoratet skal nasjonalpark-/verneområdestyret fremstille saken på en oversiktlig måte og tilrettelegge grunnlaget for klageinstansens behandling. Kopi av alle sakens dokumenter skal vedlegges (kronologisk). Dersom forvalters innstilling fraviker nasjonalpark-/verneområdestyrets vedtak, skal dette fremgå av saksfremstillingen og møteprotokollen.

Klagen fra Tynset kommune er mottatt innenfor klagefristen på 3 uker og forberedes for nasjonalparkstyret for Forollhogna til styremøtet 24. november 2025.

Vurderinger

Klagen er på i alt 8 sider med 4 vedlegg. Likevel kan ikke nasjonalparkforvalter se at klagen inneholder opplysninger som ikke tidligere har vært kjent for nasjonalparkstyret.

Tynset kommune, som tiltakshaver, klager på *deler* av vedtaket, dvs. klager på *vilkår* som er gitt i dispensasjonen.

Nasjonalparkforvalter ser at begrepet «bruksareal» slik det ble brukt i saksbehandlingen og vedtaket i sak 26/2025 kan forstås som bruksareal (BRA) som byggeteknisk begrep i byggesak. Tynset kommune har korrigert begrepsbruken. Det er nok mer riktig å beskrive dette som «disposisjon» av innendørs areal.

Det er i all hovedsak vilkåret om at det avlåste rommet for personell for oppsyn, forskning og forvaltning skal videreføres i den nye bua som kommunen ikke kan akseptere. Kommunen skriver i sin klage at *«Tynset kommune ønsker å fjerne oppsynsrommet, og heller utvide de to andre rommene i bua, slik at de blir mer funksjonelle»*. En forlengelse av hovedrommet slik at eksisterende sengeplasser kan få en standard lengde er det forståelse for, og det er det også forsøkt å gi åpning for gjennom vilkår 3, bokstav e).

Ved å fjerne oppsynsrommet vil den nye bua få *et større innendørs areal til disposisjon* og dermed får den nye bua økt kapasitet fra 4 sengeplasser til 6 sengeplasser for allmenhet. I eksisterende bu er dette rommet avlåst og kan benyttes av personell for oppsyn, forskning og forvaltning. Dette er nærmere beskrevet i saksprotokollen for sak 26/2025.

Tilbygget med oppsynsrom på bua ved Enmolægeret ble tillatt med forutsetninger om at dette rommet ble avlåst og forbeholdt oppsyn, forskning og forvaltning, og dermed ikke tilgjengelig for allmenheten, jf. dispensasjonen gitt 21.03.2003 av Fylkesmannen i Hedmark.

Det vises også til søknaden fra Kvikne Utmarksråd av 06.12.2002 hvor det begrunnes med at rommet skal være avlåst. Det kommer frem av søknaden at bl.a. representant fra Tynset kommune deltok i en befaring 22.august 2002 som grunnlagt for søknaden. Tynset kommune står som kopimottaker av både søknaden og dispensasjonen av 21.02.2003, og det forventes derfor at kommunen fortsatt er kjent med denne vurderingen.

Alternativt kan Tynset kommune sette opp den nye bua i opprinnelige størrelse slik bua var i 2002 - før tilbygget med oppsynsrom ble satt opp. Det vil også kreve en ny søknad.

Utformingen av den nye bua mht. byggeskikk og byggemåte berører bygningsmiljøet i kulturlandskapet ved Enmolægeret. Dette er også beskrevet i sak 26/2025. Den gamle bue er opprinnelig i laftet tømmer med et skjæl i bindingsverk, og bilder fra SEFRAK-registreringer (1994) viser at bua har vært kledd med stående panel.

For å unngå «hyttefiseringen» av buer i fjellet er det viktig fortsatt å holde bebyggelsen i en enkel og nøktern utforming. Dette er også en faglig vurdering gitt av Innlandet fylkeskommune som fraråder bruk av stavlaft.

Det henvises til saksprotokollen for sak 26/2025 for nærmere redegjørelse for kunnskapsgrunnlaget og vurderinger, samt høringsuttalelser fra villreinnemnd, villreinutvalg og Innlandet fylkeskommune, som er gjort i forbindelse med behandlingen av søknaden.

Enmolægeret ligger sentralt i Forollhogna villreinområde, og det er derfor uheldig om bua her tilrettelegges for økt kapasitet for opphold og overnatting for allmenheten, som igjen vil kunne medføre økt ferdsel inn i sårbare kalvings- og oppvekstområder for villrein.

Nasjonalparkforvalter råder derfor nasjonalparkstyret om fortsatt å forholde seg til den forutsetningen og praksisen om at tilbygget med oppsynsrommet og evt. nytt rom i bua ved Enmolægeret skal være avlåst. En utvidelse av sengekapasiteten vil ikke være i tråd med presiseringene gitt i kongelig resolusjon for vernevedtaket, og dermed ikke i tråd med verneformålet.

Nasjonalparkforvalter innstiller derfor overfor nasjonalparkstyret om å opprettholde sitt vedtak om dispensasjonen med de gitte vilkårene i sak 26/2025, og at saken oversendes til videre klagebehandling i Miljødirektoratet.

Saksprotokoll

Arkivsaksnr: 2024/10572

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	26/2025	27.08.2025

Forollhogna nasjonalpark - søknad om riving av eksisterende bu og oppføring av ny bu ved Enmolægeret, samt bruk av helikopter for transport - søker: Tynset kommune

Nasjonalparkforvalter sin innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna gir Tynset kommune dispensasjon fra Forskrift om Forollhogna nasjonalpark, § 3, punkt 1.1 for byggetiltak på bua ved Enmolægeret innenfor Forollhogna nasjonalpark.

Nasjonalparkstyret avslår utvidelse av bruksarealet og bruk av stavlaft-konstruksjon på den nye bua ved Enmolægeret, samt avslår inntil videre søknaden om bruk av helikopter for transportoppdrag.

Følgende vilkår gjelder for dispensasjonen:

1. Eksisterende bu på 32,3 m² BYA kan rives og ny bu med samme BYA kan føre opp på samme tomt som den gamle bua.
2. Ny bu skal ha den samme enkle og nøkterne utformingen som den gamle bua slik:
 - a. Bua skal føres opp med tradisjonell konstruksjon av laft kombinert med bindingsverk hvor bua kles utvendig med panel og taket tekkes med torv. Fargen skal være mest mulig lik fargen på den gamle bua.
 - b. Samme antall vinduer med tilnærmet samme plassering og godkjent størrelse for rømningsvei som den gamle bua.
 - c. Dører og omramming av dører og vinduer skal ha samme farge eller tilnærmet samme som den gamle bua. Det føres opp ett røykrør fra ovnen.
 - d. Ny bu heves inntil 10 cm fra bakken og settes på fundament av naturstein.
 - e. Den nye bua skal ivareta de samme romfunksjonen som den gamle bua.

3. Før riving og bygging kan skje, skal nye målsatte byggetegninger og plantegning med romløsninger for den nye bua sendes nasjonalparkstyret for godkjenning. Følgende skal hensyntas:
- a. Den gamle bua skal dokumenteres ved bilder av alle fire fasader, beskrivelse og målsatte tegninger.
 - b. Nye byggetegninger skal være målsatte og vise alle fasader med vinduer, dør, takvinkler og høgder.
 - c. Plantegningen skal vise romløsning med antall sengeplasser, plassering av ovn, kjøkkenløsning og oppsynsrom.
 - d. Oppsynsrommet skal beholdes i samme størrelse (7,7 m²) som før, og være avlåst og kun være til disposisjon for oppsyn, forskning og forvaltning herunder eiers forvaltning av eiendommen, men ikke for utleie eller annet fritidsformål.
 - e. Den nye bua gis en romløsning som blir praktisk mht. 4 sengeplasser, kjøkkenfunksjon og plassering av ovn i den delen av bua som er åpen for allmennheten.

Det oppfordres til bruk av byggeskikkveilederen «Bygninger i seterlandskapet, Forollhogna nasjonalpark med tilliggende landskapsvernområder».

Når nasjonalparkstyret mottar **ny søknad om:**

- **byggetiltaket** i tråd med satte vilkår, og
- **motorisert ferdsel** med tidsplan og vurderinger av hensynet naturmiljø og spesielt villrein,

kan det gis en endelig dispensasjon for oppføring av den nye bua med tilhørende motorisert ferdsel for materialtransporten.

Hjemmel:

Søknaden om byggetiltak knyttet til bua ved Enmolægeret er behandlet som en dispensasjon fra vernevedtak, og vedtaket er hjemlet i naturmangfoldloven § 48 første ledd.

Avslaget om utvidelse av bruksareal og stavlaft-konstruksjon for den nye bua og bruk av helikopter for transport er hjemlet i Forskrift om Forollhogna nasjonalpark, § 3, hhv. punkt 1.1 «vern mot inngrep i landskapet» og punkt 5.1 «forbud mot motorferdsel».

Begrunnelse:

I behandlingen og avgjørelsen av søknaden etter nml § 48 om dispensasjon fra vernevedtak for byggetiltak på bua ved Enmolægeret legges følgende til grunn: Nasjonalparkstyret følger de presiseringene som ble gjort i kongelig resolusjon hvor det heter at eksisterende buer kan «*vedlikeholdes så fremt de ikke endrer funksjon*». Videre støtte nasjonalparkstyret seg på de føringer som er gitt i forvaltningsplanen i forhold til vedlikeholdstiltak og buer for oppsynsvirksomhet, samt tidligere dispensasjoner gitt etter nml § 48 av samme type byggetiltak om å tillate riving gamle buer for så oppføring av nye buer med samme *mål, uttrykk og funksjon*.

Det er i dispensasjonen lagt vekt på at behovet for byggetiltak knytter seg til råteskader på hoveddelen av bua ved Enmolægeret, og at det av både praktiske og byggetekniske hensyn best lar seg løse ved en helt ny bu.

Det avslås å bruke stavlaft som konstruksjon av den nye bua da dette ikke er tradisjonell byggeskikk for fjellområdet. Det settes derfor vilkår om at ny bua skal oppføres med tradisjonell byggkonstruksjon laft kombinert med bindingsverk og kles utvendig med panel for å beholde mest mulig det opprinnelige uttrykket av bua og dermed i tråd med lokal byggeskikk.

Videre settes det vilkår om at ny bu skal ivareta de samme funksjonene som eksisterende bu mht. romløsning slik at byggetiltaket ikke medføre omdisponering av bruksareal. Det settes derfor vilkår om at ny bu skal ivareta de samme funksjonene som eksisterende bu mht. romløsning slik at byggetiltaket ikke medføre omdisponering av bruksareal. Det vil si at det avlåste rommet, som disponeres av fjelloppsynet, opprettholdes i ny bu. Dette er også i tråd med uttalelsen fra både villreinemnda og Innlandet fylkeskommune, samt at behovet for fjelloppsynet blir ivaretatt slik Kvikne Utmarksråd og Forollhogna villreinvalid påpeker. Det tillates at den nye bua gis en praktisk løsning for 4 sengeplasser, kjøkkenfunksjon og god plass for vedovn. Dette må framgå av nye målsatte byggetegninger.

Enmolægeret ligger sentralt i Forollhogna villreinområde, og det er derfor meget uheldig om bua her tilrettelegges for økt overnattingskapasitet, som igjen vil kunne medføre økt ferdsel og eventuelle forstyrrelser av villrein. En utvidelse av bruksarealet vil ikke være i tråd med presiseringene gitt i kongelig resolusjon for vernevedtaket, og dermed et brudd på verneforskriften.

Det er viktig for fjelloppsynet å kunne ha en sikker tilgang på eget husvære når det er mannskap ute på oppsyn i fjellet. Dette er særlig aktuelt i forbindelse med jaktperiodene.

Nasjonalparkstyret avslår inntil videre søknaden om bruk av helikopter for transport inntil det foreligger en godkjent tillatelse for byggetiltaket. Det forventes da at tiltakshaver også vil kunne ha bedre oversikt over transportbehovet – bruk av helikopter og/eller snøscooter for materialtransport inn og rivingsavfall ut av nasjonalparken, og kan gi mer konkrete opplysninger og vurderinger i en ny søknad.

Det er satt vilkår til dispensasjonen for å begrense belastningen både på naturmiljøet med særlig vekt på villreinen og for ivareta verneverdiene i et langsiktig helhetsspektiv. Dispensasjonen med vilkår til byggetiltak ansees derfor ikke å stride mot vernevedtakets formål og heller ikke kunne påvike verneverdiene nevenverdig. Det ansees heller ikke at denne dispensasjonen vil kunne skape en negativ presedens for verken nasjonalparken eller andre verneområder med tilsvarende bestemmelser.

Saksprotokoll fra møte 27.08.2025 i Nasjonalparkstyret for Forollhogna

Behandling

Tone Hagen ba om å få vurdert sin habilitet i saken.

Nasjonalparkstyret erklærte Tone Hagen inhabil i saken, jf. Forvaltningsloven § 6, 2. ledd, og Hagen fratrådte styret.

Marit Bjerås, nestleder, overtok som møteleder.

Nasjonalparkforvalters innstilling ble enstemmig vedtatt (5-0).

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna gir Tynset kommune dispensasjon fra Forskrift om Forollhogna nasjonalpark, § 3, punkt 1.1 for byggetiltak på bua ved Enmolægeret innenfor Forollhogna nasjonalpark.

Nasjonalparkstyret avslår utvidelse av bruksarealet og bruk av stavlaft-konstruksjon på den nye bua ved Enmolægeret, samt avslår inntil videre søknaden om bruk av helikopter for transportoppdrag.

Følgende vilkår gjelder for dispensasjonen:

1. Eksisterende bu på 32,3 m² BYA kan rives og ny bu med samme BYA kan føre opp på samme tomt som den gamle bua.
2. Ny bu skal ha den samme enkle og nøkterne utformingen som den gamle bua slik:
 - a. Bua skal føres opp med tradisjonell konstruksjon av laft kombinert med bindingsverk hvor bua kles utvendig med panel og taket tekkes med torv. Fargen skal være mest mulig lik fargen på den gamle bua.
 - b. Samme antall vinduer med tilnærmet samme plassering og godkjent størrelse for rømningsvei som den gamle bua.
 - c. Dører og omramming av dører og vinduer skal ha samme farge eller tilnærmet samme som den gamle bua. Det føres opp ett røykrør fra ovnen.
 - d. Ny bu heves inntil 10 cm fra bakken og settes på fundament av naturstein.
 - e. Den nye bua skal ivareta de samme romfunksjonen som den gamle bua.
3. Før riving og bygging kan skje, skal nye målsatte byggetegninger og plantegning med romløsninger for den nye bua sendes nasjonalparkstyret for godkjenning.
Følgende skal hensyntas:
 - a. Den gamle bua skal dokumenteres ved bilder av alle fire fasader, beskrivelse og målsatte tegninger.
 - b. Nye byggetegninger skal være målsatte og vise alle fasader med vinduer, dør, takvinkler og høgder.
 - c. Plantegningen skal vise romløsning med antall sengeplasser, plassering av ovn, kjøkkenløsning og oppsynsrom.

- d. Oppsynsrommet skal beholdes i samme størrelse (7,7 m²) som før, og være avlåst og kun være til disposisjon for oppsyn, forskning og forvaltning herunder eiers forvaltning av eiendommen, men ikke for utleie eller annet fritidsformål.
- e. Den nye bua gis en romløsning som blir praktisk mht. 4 sengeplasser, kjøkkenfunksjon og plassering av ovn i den delen av bua som er åpen for allmennheten.

Det oppfordres til bruk av byggeskikkveilederen «Bygninger i seterlandskapet, Forollhogna nasjonalpark med tilliggende landskapsvernområder».

Når nasjonalparkstyret mottar **ny søknad om:**

- **byggetiltaket** i tråd med satte vilkår, og
- **motorisert ferdsel** med tidsplan og vurderinger av hensynet naturmiljø og spesielt villrein,

kan det gis en endelig dispensasjon for oppføring av den nye bua med tilhørende motorisert ferdsel for materialtransporten.

Hjemmel:

Søknaden om byggetiltak knyttet til bua ved Enmolægeret er behandlet som en dispensasjon fra vernevedtak, og vedtaket er hjemlet i naturmangfoldloven § 48 første ledd.

Avslaget om utvidelse av bruksareal og stavlaft-konstruksjon for den nye bua og bruk av helikopter for transport er hjemlet i Forskrift om Forollhogna nasjonalpark, § 3, hhv. punkt 1.1 «vern mot inngrep i landskapet» og punkt 5.1 «forbud mot motorferdsel».

Begrunnelse:

I behandlingen og avgjørelsen av søknaden etter nml § 48 om dispensasjon fra vernevedtak for byggetiltak på bua ved Enmolægeret legges følgende til grunn: Nasjonalparkstyret følger de presiseringene som ble gjort i kongelig resolusjon hvor det heter at eksisterende buer kan «*vedlikeholdes så fremt de ikke endrer funksjon*». Videre støtte nasjonalparkstyret seg på de føringer som er gitt i forvaltningsplanen i forhold til vedlikeholdstiltak og buer for oppsynsvirksomhet, samt tidligere dispensasjoner gitt etter nml § 48 av samme type byggetiltak om å tillate riving gamle buer for så oppføring av nye buer med samme *mål, uttrykk og funksjon*.

Det er i dispensasjonen lagt vekt på at behovet for byggetiltak knytter seg til råteskader på hoveddelen av bua ved Enmolægeret, og at det av både praktiske og byggetekniske hensyn best lar seg løse ved en helt ny bu.

Det avslås å bruke stavlaft som konstruksjon av den nye bua da dette ikke er tradisjonell byggeskikk for fjellområdet. Det settes derfor vilkår om at ny bua skal oppføres med tradisjonell byggkonstruksjon laft kombinert med bindingsverk og kles utvendig med panel for å beholde mest mulig det opprinnelige uttrykket av bua og dermed i tråd med lokal byggeskikk.

Videre settes det vilkår om at ny bu skal ivareta de samme funksjonene som eksisterende bu mht. romløsning slik at byggetiltaket ikke medføre omdisponering av bruksareal. Det settes derfor vilkår om at ny bu skal ivareta de samme funksjonene som eksisterende bu mht. romløsning slik at byggetiltaket ikke medføre omdisponering av bruksareal. Det vil si at det avlåste rommet, som disponeres av fjelloppsynet, opprettholdes i ny bu. Dette er også i tråd med uttalelsen fra både villreinnemnda og Innlandet fylkeskommune, samt at behovet for fjelloppsynet blir ivaretatt slik Kvikne Utmarksråd og Forollhogna villreinvalg påpeker. Det tillates at den nye bua gis en praktisk løsning for 4 sengeplasser, kjøkkenfunksjon og god plass for vedovn. Dette må framgå av nye målsatte byggetegninger.

Enmolægeret ligger sentralt i Forollhogna villreinområde, og det er derfor meget uheldig om bua her tilrettelegges for økt overnattingskapasitet, som igjen vil kunne medføre økt ferdsel og eventuelle forstyrrelser av villrein. En utvidelse av bruksarealet vil ikke være i tråd med presiseringene gitt i kongelig resolusjon for vernevedtaket, og dermed et brudd på verneforskriften.

Det er viktig for fjelloppsynet å kunne ha en sikker tilgang på eget husvære når det er mannskap ute på oppsyn i fjellet. Dette er særlig aktuelt i forbindelse med jaktperiodene.

Nasjonalparkstyret avslår inntil videre søknaden om bruk av helikopter for transport inntil det foreligger en godkjent tillatelse for byggetiltaket. Det forventes da at tiltakshaver også vil kunne ha bedre oversikt over transportbehovet – bruk av helikopter og/eller snøscooter for materialtransport inn og rivingsavfall ut av nasjonalparken, og kan gi mer konkrete opplysninger og vurderinger i en ny søknad.

Det er satt vilkår til dispensasjonen for å begrense belastningen både på naturmiljøet med særlig vekt på villreinen og for ivareta verneverdiene i et langsiktig helhetsspektiv. Dispensasjonen med vilkår til byggetiltak ansees derfor ikke å stride mot vernevedtakets formål og heller ikke kunne påvirke verneverdiene nevneverdig. Det ansees heller ikke at denne dispensasjonen vil kunne skape en negativ presedens for verken nasjonalparken eller andre verneområder med tilsvarende bestemmelser.

Saksdokumenter (følger som vedlegg i saken)

- 1 Søknad om byggetiltak og motorferdsel - Enmolægeret - Tynset kommune
- 2 Supplerende byggetegninger - Forollhogna nasjonalpark - byggesak Enmolægeret - Tynset kommune
- 3 Fasader Enmolægeret - Tynset Kommune
- 4 Vedrørende utleiebua på Enmolægeret - Kvikne Utmarksråd
- 5 Høringsuttalelse - Forollhogna nasjonalpark byggesak og motorferdsel Enmolægeret i Tynset kommune - Forollhogna villreinvalg
- 6 Uttalelse - Forollhogna nasjonalpark - byggesak og motorferdsel - Enmolægeret i Tynset kommune - Villreinnemnda for Forollhogna

- 7 Høringssvar - Forollhogna nasjonalpark - byggesak og motorferdsel - Enmolægeret i Tynset kommune - Innlandet fylkeskommune
- 8 Søknad fra Kvikne Utmarksråd - Ad påbygg på Enmolægeret - 06.12.2002
- 9 Forollhogna nasjonalpark - Svar - Påbygg av oppsynsbu på Enmolægeret - 10.12.2002 SNO

Andre saksdokumenter (følge ikke som vedlegg i saken):

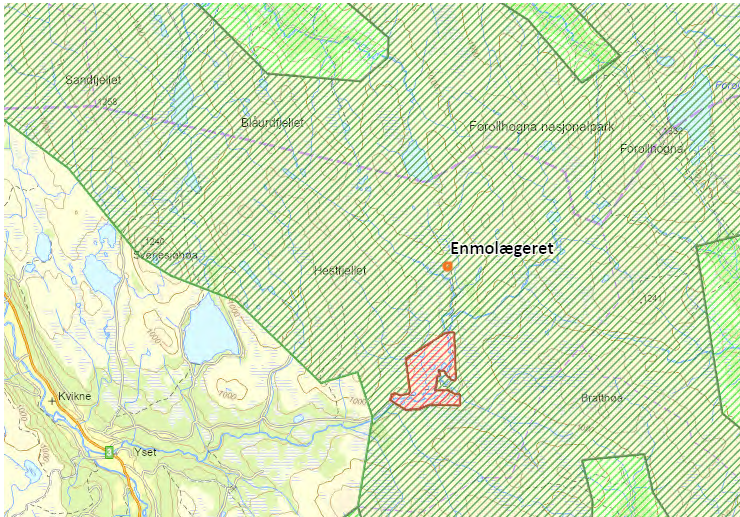
1. Forskrift om Forollhogna nasjonalpark, 21.12.2001.
2. Forvaltningsplan for Forollhogna nasjonalpark, 2004.
3. Kongelig resolusjon av 21.12.2002 om verneplan for Forollhogna med liggende dalfører med Forollhogna nasjonalpark.
4. Byggeskikkveilederen «Bygninger i seterlandskapet, Forollhogna nasjonalpark med tilliggende landskapsvernområder», 2020.
5. Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Hedmark, Riksantikvaren 2024, s. 20-23.
6. ST-sak 14/2019. Tillatelsen til riving av eksisterende bu og oppføring av ny bu som erstatning ved Halstjønnå, Budal fjellstyre.
7. ST-sak 15/2019, ST-sak 4/2021. Tillatelsen til byggetiltak/rehabilitering av Gjetarbua og oppføring av nytt uthus/do på Nørdre Sandfjellet, Soknedal fjellstyre.
8. ST-sak 5/2021. Tillatelse til riving av gammel bu, oppføring av ny bu og nytt uthus ved Hundtjønnå, Singsås fjellstyre.
9. AU-sak 1/2023. Tillatelse til ny bu som erstatter gammel bu og gjenbruk av deler av gammelbua til uthus ved Langtjønnå. Singsås, Haltdalen og Ålen fjellstyrer.

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret for Forollhogna har den 21.03.2025 mottatt en søknad om riving av eksisterende bu og oppføring av ny bu ved Enmolægeret i Forollhogna nasjonalpark. Det ble avholdt et møte med kommunen den 28.03.2025 for nærmere rolleavklaring, gjennomgang av søknaden og krav om supplerende opplysninger som målsatte byggetegninger.

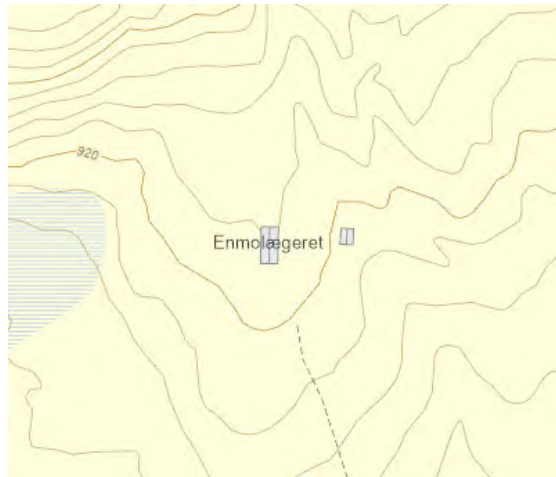
Tynset kommune oversendt supplerende opplysninger den 28.04.2025.

Det søkes samtidig om inntil 15 turer med helikopter for transport i forbindelse med tiltaket. Det har vært korrespondanse om byggesaken i løpet av høsten 2024 og våren 2025.

Kartutsnitt som viser beliggenhet av Enmolægeret innenfor Forollhogna nasjonalpark.

Det er Tynset kommune som grunneier som søker om byggetiltak og motorferdsel, og kommunen er her *tiltakshaver for tiltaket*. Søknaden er sendt direkte til nasjonalparkstyret for behandling etter verneforskrift for Forollhogna nasjonalpark.

Flyfoto og kartutsnitt som viser plasseringen av bua og uthuset på Enmolægeret.

Søknaden

Tynset kommune søker om riving av eksisterende bu og oppføring av ny bu ved Enmolægeret, samt inntil 15 turer for bruk av helikopter for inntransport av materialer/ny bu og mannskap, samt uttransport av rivingsavfall, jf. saksdokument 1 og 2.

Søknaden begrunnes i omfattende råteskader i deler av bygningen, og det følger bilder med søknaden som dokumenterer forholdet.

Søknaden gjengis i sin helhet her:

«Oversender herved til nasjonalparkstyret for Forollhogna:

Jf. Tidligere korrespondanse om Enmolægeret, ønsker Tynset kommune å sette opp ei ny bu i samme størrelse på samme sted. I utgangspunktet ønsket vi å restaurere den bua vi har der, men jf. Tidligere oversendt bildedokumentasjon, er bua dessverre full av råte, og det er ikke fornuftig bruke tilstrekkelig med ressurser på den gamle bua. Dette

vil kreve en totalrenovering, og vil bli langt mer krevende og vesentlig økonomisk dårligere løsning enn ved ei ny bu. Bua ligger nå helt på bakken, uten lufting, halve bua har tømmervegger som er kledd med panel og blekkplater. Når dette ikke har fått lufting, men tilført rå luft i fra bakken så har det ført til at veggene er helt og delvis råtne. I buas del som er i reisverk har ikke prosessen kommet like langt, men også denne står nå delvis uten grunnmur og lufting.

Billedokumentasjon på buas tilstand.

Innlandet fylkeskommune ble kontaktet pr telefon og pre-post i forhold til at bygget er SEFRAK registrert, svaret fra fylkeskommunen ligger vedlagt.

Bua består i dag av en blanding i mellom laft og reisverk, i den forbindelse tenker Tynset kommune å sette opp en stavlaftkonstruksjon i tilsvarende størrelse. Tegning av bua ligger vedlagt, med yttermål tilsvarende eksisterende bu ligger vedlagt. Hoveddøra ønskes plassert på motsatt side, enn dagens plassering. I tillegg er må et vindu i hvert rom være godkjent som rømningsvei, men dette håndteres i byggesaksprosessen.

Tynset kommune ønsker å gjøre denne jobben sommer/høst 2025. Vi ser for oss å sende inn mannskap som kan rive eksisterende bu og pakke avfallet i sekker godkjent for helikopterfrakt. I tillegg gjøre noe grunnarbeid klart for oppsetting av ny bu. Deretter ser vi for oss å fly inn et snekkerlag sammen med stavlaftkonstruksjonen, verktøy og øvrige byggematerialer. I utgangspunktet ser vi for oss å bruke opp igjen torv fra eksisterende bu, men det kan bli aktuelt å fly inn noe ekstra jord. Avfallet flys ut på tilbaketurene. Når oppdraget er utført flys overflødig materiell og verktøy samt utsyr ut igjen, i tillegg til snekkerlaget.

Bua har pr i dag et avlåst rom for oppsynspersonell, uten at det noen gang har vært noen skriftlig avtale med Tynset kommune om dette. Kvikne utmarksråd ønsker å ha mulighet til å reservere to senger i den nye bua ved behov, samt et avlåst skap for oppbevaring av noe nødvendig utstyr. Kommunen er selvsagt positiv til dette forslaget, og slik bua er tenkt satt opp igjen med samme antall sengeplasser som i dag så vil dette løse seg greit. Bua står åpen for allmenn bruk hele året, bortsett fra de to første ukene i rypejakta da kommunens rypejegere leier bua.

Tynset kommune henvendte seg til fylkeskommunen for å avklare buas Sefrak registrering. Svaret fra fylkeskommunen ligger vedlagt.

Vi tar også selv ansvar for det miljømessige konsekvensene tiltaket innebærer, og de naturfaglige hensyn vi må ta med bl.a. tanke på villreinen i Forollhogna.

Tidsplan:

Juli: Tidlig i juli ser vi for oss å starte riving av den gamle bua og klargjøre pakksekker med avfall som skal flys ut.

Juli/august: oppsetting og ferdigstillelse av bu forhåpentligvis ferdig innen 20.august.

Herved søker Tynset kommune om tillatelse til å rive eksisterende bu «Enmolægeret». Vi søker også om å sette opp ei ny bu i stavlaftkonstruksjon med torvtak jf. Vedlagte tegning, på akkurat samme tomt som bua ligger i dag med tilsvarende bebygd areal.

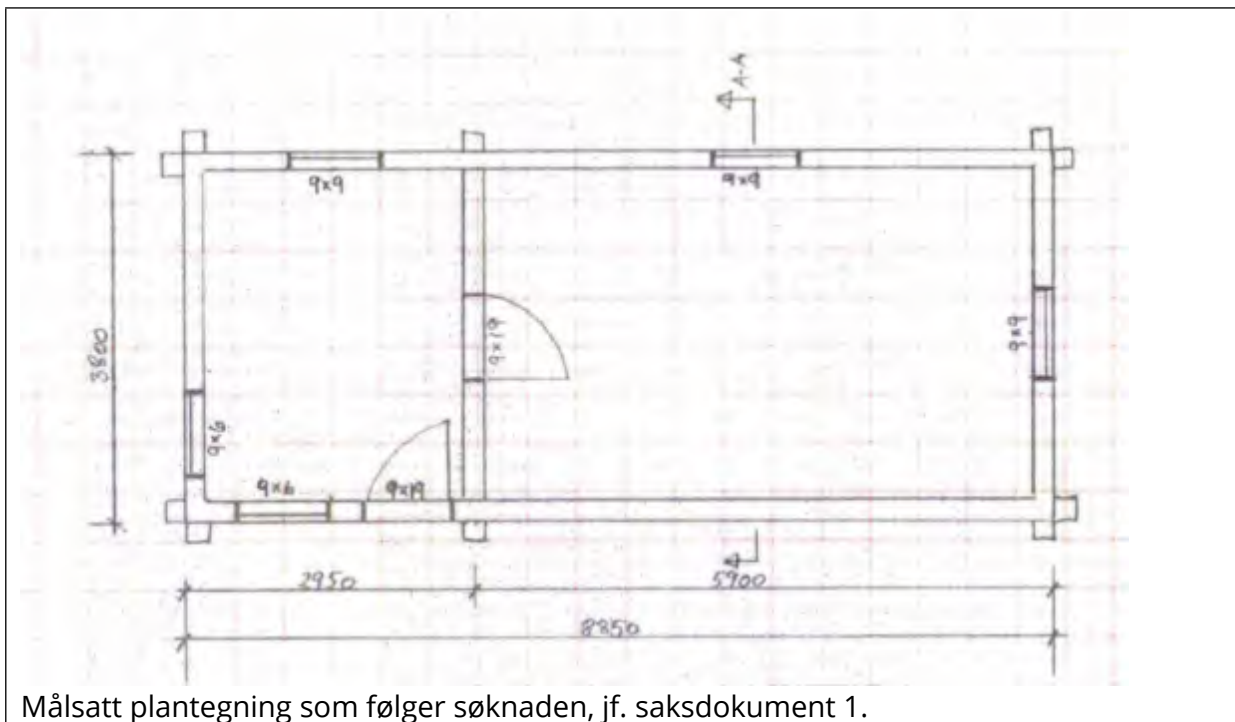
Vi søker også om dispensasjon til å benytte helikopter til transport av stavlaft konstruksjonen, byggematerialer og øvrig utstyr det er behov for i forbindelse med oppsetting av ny bu. Mannskap skal sitte på inn og ut ved transport av det nødvendige utstyret. Avfall fra riveprosessen blir fløyet ut på retur. Behovet for antall turer med helikopter er noe vanskelig å anslå, grunnet all helikopterfrakt veies, og det kommer an på helikopterets løftekapasitet. Men skal vi anslå noe her, vil vi tro det er behov for inntil 15 turer/retur Enmolægeret i tidsrommet beskrevet ovenfor.

Se for øvrig vedlegg, og ta kontakt om det skulle være noen spørsmål.»

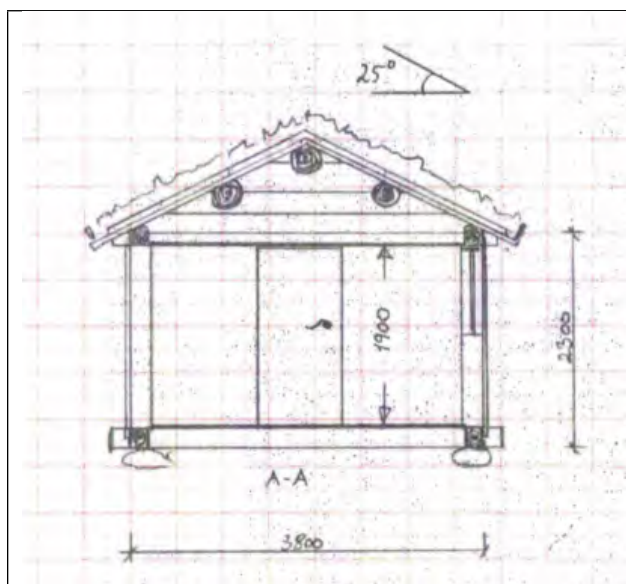
Det følger bilder med søknaden som dokumenterer råteskadene på bua, og ett bilde som viser selve bua med en fasade som vender mot vest. Utover dette inneholder ikke søknaden andre bilder eller mål av eksisterende bu.

Bilde av vestsiden av bu med mannskap som deltok i oppstart av restaureringsarbeidet sommeren 2024.

Målsatt plantegning som følger søknaden, jf. saksdokument 1.

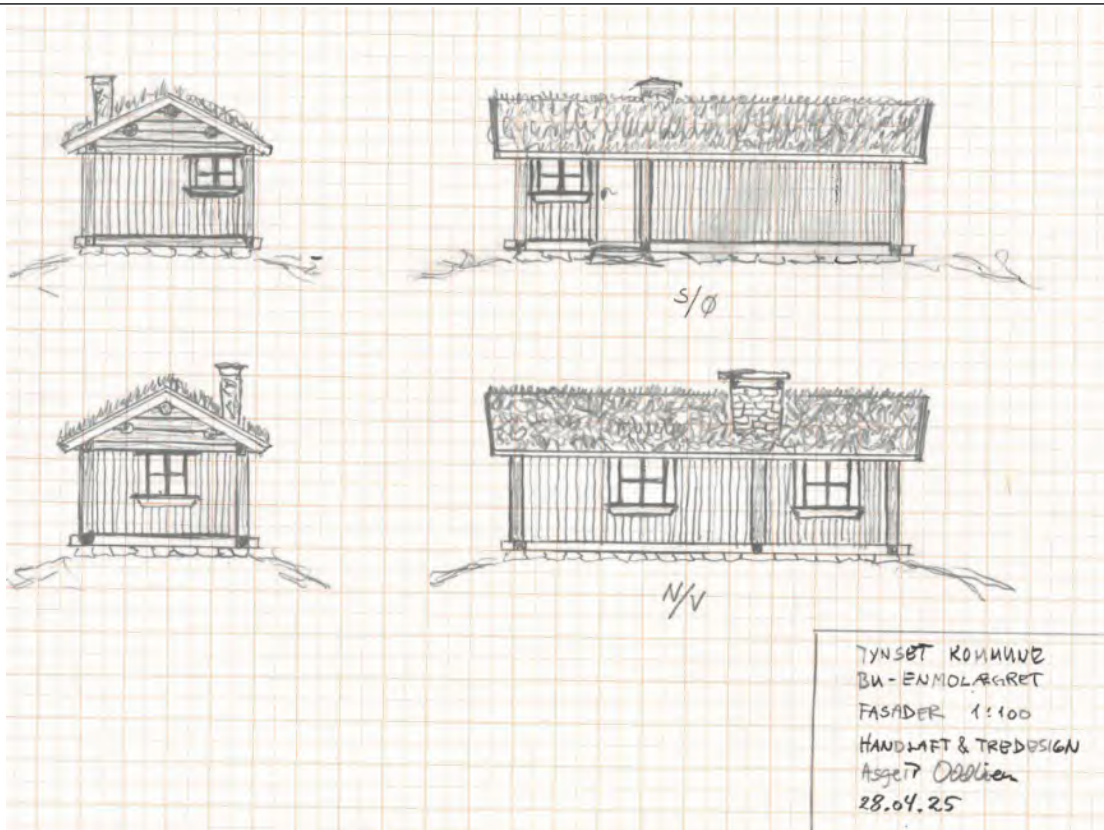

Målsatt snitt-tegning som følger søknaden, jf. saksdokument 1.

Følgende supplerende opplysninger ble oversendt 28.04.2025, jf. saksdokument 3:

Sender over fasadetegninger som er i målestokk 1:100.

Her er det fortsatt lagt til grunn torvtak. Vi har ikke slått fra oss muligheten for tretak (som dere sa var benyttet på lignende buer andre steder), men dette må diskuteres noe mer med utførende entreprenør. Fundamentering blir med stein som fraktes inn i fjellet (mye av dette ble transportert inn ved planlagt rehabilitering i fjor sommer). Farger blir som eksisterende bu.

Fasadetegninger 1:100, oversendt 28.04.2025.

Plantegningene for den nye bua oppgir følgende utvendige mål:

Lengde: 8,85 m, bredde: 3,80 m som gir 33,63 m² BYA. Rafthøgde oppgis til 2,30 m, innvendig høgda for dør/vegg er 1.90 m, og takvinkelen er 25 grader.

Høringsuttalelser

Kvikne Utmarksråd ga alt 1.03.2025 tilbakemelding til Tynset kommune om byggetiltaket på bua ved Enmolægeret slik, jf. saksdokument 4:

«Nå som kommunen planlegger nybygg, ønsker Kvikne utmarksråd å avklare noen punkter:

- Det er i Kvikne utmarksråd sin interesse at det blir en mulighet for Fjelloppsynet å disponere to køyer på Enmolægeret ved behov. Nå er undertegnede ikke kjent med planløsning/tegninger for ny bu, men forstår det slik et det blir en 4+2-løsning (ett rom med 4 køyer og ett rom med 2 køyer).
- Det er også ønskelig med tilgang til lagringsplass (låsbar) for utstyr mm.

Daglig leder har vært i dialog med rådgiver utmark og miljø, K. Lund-Vang, som stiller seg positiv til en slik ordning. Jeg håper med dette at Tynset kommune inviterer oss inn for endelig avklaring av de ovennevnte punkter.»

Forvaltningsmyndigheten har sendt søknaden på høring til Forollhogna villreinutvalg, villreinnemnda for Forollhogna og Innlandet fylkeskommune, og fått følgende uttalelser.

Forollhogna villreinvalid har gitt følgende uttalelse, jf. saksdokument 5:

«Diskusjon:

Når det gjelder utforming av bua så har det vært noen diskusjoner rundt byggeskikk, da denne er laftet. Det samme er den omsøkte, med torvtak.

Det kom innspill på at antall sengeplasser ikke må økes, men tegningene av den nye bua viser lik utforming som den nåværende bua.

Det ble argumentert med at den nåværende bua er preget av råteskader, og nesten ikke brukbar. Det ytres at det er positivt at det settes opp ny bu. Det antydes at det heller ikke er noen bekymring for økt ferdsel i tilknytning til ny bu, da avstanden fra vei er såpass lang. Det er også et sikkerhetsmessig aspekt knyttet til bua, selv om bua ved Tjuvholdtangen ligger i noenlunde nærhet.

Når det gjelder bruk av helikopter så blir det argumentert for at det er mye mer tidsbesparende og effektivt enn flere turer med snøscooter på snøføre for inntransport av materialer.

Det er enighet i utvalget om at det ses som positivt at det blir bygd ny bu, men anmoder om at den blir bygget etter samme størrelse og noenlunde lik fasade som i dag, samt at det blir videreført en ordning for bruk for Fjelloppsyn.

Vedtak:

Forollhogna villreinutvalg ser det som positivt at det blir bygd ny bu, men anmoder om at den blir bygget etter samme størrelse og noenlunde lik fasade som i dag.

Det er i villreinutvalget sin interesse at det blir en mulighet for Fjelloppsynet å disponere to køyer på Enmolægeret ved behov. Det er også ønskelig med tilgang til lagringsplass (låsbar) for utstyr mm.

Antall helikopterturer bør holdes på et minimumsnivå.

Reinens tilhold må kartlegges i forkant, og er det rein i området må flygningen utsettes.»

Høringsuttalelse, Villreinnemnda for Forollhogna, jf. saksdokument 5:

«I samråd med leder for villreinnemnda gir sekretariatet ei kort vurdering av søknaden.

Tiltaket ligger langt inne i nasjonalparken, og i nasjonalt villreinområde i regional plan for Forollhogna. Normalt blir det likevel akseptert at bygninger rives og erstattes med bygg med tilsvarende størrelse og funksjon, og forutsatt at dette ikke legger til rette for økt bruk og økte forstyrrelser for villreinen.

Denne saken mer komplisert. Eksisterende bygg har et avstengt rom reservert oppsynet. I søknaden vil kommunen rive hele bygget, og erstatte det med ei åpen hytte. Dette vil endre bruken av bygget, og øke overnattingskapasiteten sammenlikna med eksisterende hytte. Vi vil derfor frarå at søknaden godkjennes slik den foreligger med endring av funksjon.»

Innlandet fylkeskommune, jf. saksdokument 6 har gitt uttalelse i forhold til både villrein og kulturarv/-miljø. Det gjengis utdrag fra uttalelsen her.

«Villrein

Tiltaket ligger innenfor Sone 1; nasjonalt villreinområde i Regional plan for Forollhogna. I henhold til retningslinjene i planen kan det gis tillatelse til ombygging og mindre tilbygg på eksisterende bygg, samt riving av gamle for oppføring av nye med samme størrelse, dersom tiltaket ikke berører villreininteressene.

Søker oppgir at det vil tas hensyn til villreinens bruk av området ved gjennomføring av arbeidene. Det forutsettes at tiltaket gjennomføres på et tidspunkt der villreinen ikke bruker området.

Dersom nybygget åpner for mer utstrakt bruk enn det eksisterende bygget, med økt ferdsel i et trekkområde, vil tiltaket kunne berøre villreininteressene. Det vil da ikke falle innenfor tiltak som er beskrevet i 9c i retningslinjene.»

«Kulturarv

Fylkeskommunen vil ikke motsette seg at den eksisterende bua ved Enmolægeret rives. Vi har imidlertid klare oppfordringer når det gjelder nybygget som skal erstatte den. Det er viktig at nybygget tilpasses den tradisjonelle byggeskikken i Forollhogna, både når det gjelder konstruksjon, utforming, materialbruk og detaljering. Fylkeskommunen oppfordrer til at Byggeskikkveileder for Forollhogna legges til grunn for nybygget.

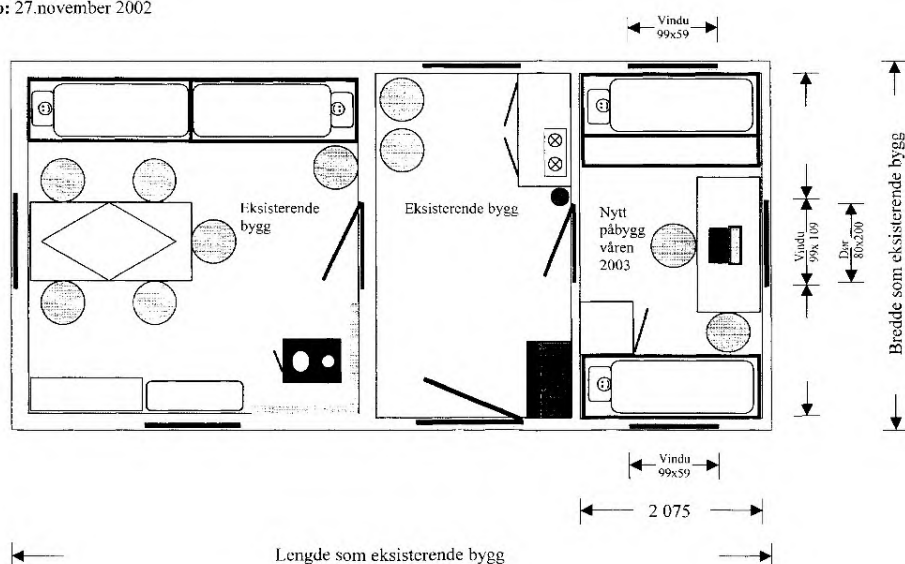
Det vurderes som positivt at den nye bua planlegges med samme fotavtrykk som dagens bu og at torva på taket kan gjenbrukes. Det bør vurderes om eksisterende vinduer også kan gjenbrukes, eventuelt med nye energiglass i innervinduene.

I henhold til veilederen er det byggeskikken fra seterdalene som preger buene i området. Stavlaft, som er foreslått i byggesøknaden, har ikke vært vanlig teknikk i Nord-Østerdalen. Teknikken er mer typisk for moderne hytter i dette området. Fylkeskommunen fraråder derfor bruk av denne teknikken. Vi oppfordrer i stedet til at den nye bua oppføres i laft, grovt bindingsverk – eller en kombinasjon av disse to – som er de mest utbredte teknikkene i området. En laftet bu kan kles med stående panel slik som den eksisterende bua, dersom det er ønskelig.»

Øvrige saksopplysninger

I 2003 fikk Kvikne Utmarksråd bygd på et tilbygg på bua ved Enmolægeret for bruk til oppsynsvirksomhet med forutsetning om at tilbygget skulle være avlåst og brukes av «forvaltning, forskning og oppsyn», samt inkludere eier av bua og eiendommen (Tynset kommune). Tilbygget skulle ikke kunne disponeres i forbindelse med utleie eller i fritidssammenheng. Etter søknad fra utmarksrådet ble gitt kr. 50.000 i tilskudd fra SNO sentralt med de forutsetningen som var satt i søknaden, jf. saksdokumenter 8 og 9. Denne delen av bua på Enmolægeret er 2,075 m lang og 3,70 m bred som bua, og oppsyndelen utgjøre tilnærmet 7,7 m² BYA.

Dato: 27.november 2002

Planskisse fra søknaden om tilbygget på bua ved Enmolægeret, Kviken Utmarksråd.

I søknaden fra Kvikne Utmarksråd henvises det til en befaring hvor både fylkesmannen i Hedmark og Tynset kommune deltok, og her fremgår det at det var enighet og forutsetning at «tilbygget» skulle være avlåst og kun disponeres av forvaltning, forskning og oppsyn, samt eiers forvaltning av eiendommen. Tilsynsdelen skulle ikke benyttes i forbindelse med utleie eller annen fritidsbruk.

Nasjonalparkforvalter har vært på Enmolægeret både før og etter mottatt søknad. Det er innhentet mål og bilder av alle 4 fasader på eksisterende bu.

Ytre mål på eksisterende bu ved Enmolægeret:

lengde 8,72 m, bredde: 3,70 m, mønehøgde 2,70 m (norddelen) og 2,95 m (sørdelen), og raftøgden 1,70 m (nord) og 1,75 m (sør). Dette gir en indikasjon på at norddelen av bua har seget ned i bakken.

Det legges også merke til at innvendig mål i hoveddelen av bua har en lengde på tilnærmet 3.70 m, som er noe kort med tanke på at det her er to sengeplasser langs langveggen.

Dette utgjør **tilnærmet 32,3 m² BYA for dagens bu hvor oppsynsdelen av bua tilgjør tilnærmet 7,7 m² BYA**. Det ser da ut til at den opprinnelige bua har vært tilnærmet 24,6 m² BYA.

Vestside og sør-
ende av bua ved
Enmolægeret.

Oppsynsdelen av
bua ligger i
sørenden.

Oppsyndelen og
skjælet er kledd
med panel, og
den nordlige
delen er kledd
med blikkplater.

Østsiden og
nordenden av
bua. Hele denne
delen av bua er
kledd med
blikkplater.

Bua innvendig viser to køyesenger med 4 sengeplasser og et langbord med sitteplasser rundt.

Skjælet er inngang til bua med kjøkkenløsning og inngang til oppsynsrommet.

Enmolægeret – sørlig retning mot Grøntjønna – ligger vakkert til i det åpne landskapet.

Nasjonalparkforvalterne har flere bilder av bua ved Enmolægeret som kan vises for nasjonalparkstyret i forbindelse med behandlingen i styremøtet.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

Myndighet

Nasjonalparkstyret for Forollhogna er forvaltningsmyndighet for Forollhogna nasjonalpark med tilhørende landskapsvernområder og Grøntjønnan naturreservat, og myndighet til å behandle nevnte søknad, jf. Miljøverndepartementet sin delegering av myndighet 16.02.2011 og styrets vedtekter av 19.01.2024 gitt av Miljødirektoratet.

Forskrift om Forollhogna nasjonalpark

Formålet med opprettelsen av Forollhogna nasjonalpark er (§2):

- Å bevare et stort sammenhengende og i det vesentligste urørt fjellområde.
- Å bevare i naturlig tilstand landskapsformer og det biologiske mangfoldet med en variert vegetasjon med stort innslag av kravfulle plantearter og et rikt dyreliv.
- Å verne om kulturminner og kulturlandskapsinnslag.

I Kongelig resolusjon av 21.12.2001 om verneområdene i Forollhogna er det presisert at *«innenfor foreslått nasjonalpark vil det være et generelt forbud mot ny bebyggelse.*

Eksisterende hytter og buer vil kunne vedlikeholdes så fremt de ikke endrer funksjon», jf. 4. avsnitt s.19 i Kgl.res.

Verneforskriften setter forbud mot ombygging, utvidelser og funksjonsendringer. Dette gjenspeiles i vernebestemmelse § 3, punkt 1.1 der det heter at området vernet mot tekniske inngrep av enhver art, som for eksempel *oppføring og riving av bygninger, ... mv.* Vegetasjonen, herunder også døde trær og busker er vernet mot skade og ødeleggelse av enhver art.

Det er imidlertid gitt i vernebestemmelsene § 3, punkt 1.2 og 1.3 hvilke **tiltak knyttet til bygninger** med bestemte formål det kan gis tillatelse til. Riving av gammel bua for så å erstatte med ny bu angis ikke i bestemmelsene som formål det kan gis tillatelse til.

Søknad om denne type byggetiltak må behandles etter naturmangfoldlovens § 48 om *dispensasjon fra vernevedtak*.

Videre er det et generelt forbud mot **motorferdsel**, jf. § 3 punkt 5.1. Det er imidlertid også her gitt bestemmelser i punkt. 5.2 og 5.3 om hvilke formål som kan tillatelse med motorisert ferdsel. Bruk av helikopter for materialetransport for byggetiltak er derimot ikke angitt her, og denne delen av søknaden må også behandles etter naturmangfoldlovens § 48 om *dispensasjon fra vernevedtak*.

Forvaltningsplanen for Forollhogna nasjonalpark gir føringer og retningslinjer for praktisering av vernebestemmelsene.

I forhold til **bygninger** er det gitt beskrivelser i kap.4.2.2 for hva som kan tillatelse av ordinært vedlikehold og reparasjoner av eksisterende bygninger, og kap. 4.2.3 gir føringer for hva som kan tillates av byggetiltak etter verneforskriftens §3, punkt 1.3.

I retningslinjene for bygninger heter det bl.a.:

- Det vil være en svært restriktiv holdning til oppføring av nye bygninger. Tillatelse til nye bygninger med funksjon jakt, fiske eller fritid vil ikke bli gitt.
- Det kan gis tillatelse til oppføring av nye hytter/buer i forbindelse med oppsynsvirksomhet og gjeting. Stor avstand til vei, dårlig dekning i området med

tilsvarende husvære og liten konflikt med villreininteresser vil være viktige kriterier for eventuelt å tillate nye slike bygninger.

Videre gis det føringer om at *eventuelle* nye bygninger skal være av mindre omfang og gis en enkel utforming i det som er tradisjonell byggeskikk for området.

Forvaltningsplanen behandler motorferdsel som knytter seg til bruk av motorkjøretøyer til de nytteformålene som vernebestemmelsene henviser til. Utover dette er motorferdsel forbudt, og eventuelle søknader som bruk av helikopter for materialetransport må behandles etter naturmangfoldloven § 48.

Naturmangfoldloven (nml)

I naturmangfoldloven § 48 1.ledd heter det følgende: «Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.»

Søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene.

I en dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette.

I tillegg skal søknaden vurderes etter de miljørettslige prinsippene i nml §§ 8-12 (kunnskapsgrunnlag, føre-var prinsippet, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), jf. nml 7.

Presedens

Nasjonalparkstyret har tidligere behandlet flere søknader om byggetiltak som riving av gamle buer for å erstatte med ny bu, og uthus innenfor nasjonalparken, og det er gitt tillatelser med vilkår som bl.a. oppføring av nytt bygg med samme BYA som opprinnelig bygg, samme fargebruk/dempet fargebruk, enkel utforming, torvtak o.l.

For alle byggetiltak er det søkt om motorferdsel for materialetransport som en del av byggesaken, og hvor det er gitt tillatelse til bruk av snøscooter.

Følgende saker, behandlet i nasjonalparkstyret for Forollhogna, er sammenlignbare med søknaden fra Tynset kommune om byggetiltak ved Enmolægeret:

- AU-sak 1/2023: Langtjønnbua, Singsås, Haltdalen og Ålen fjellstyrer; ny bu som erstatter gammel bu og gjenbruk av deler av gammelbua til uthus, ny bu på ny tomt like ved. Forberedt for torvtak. Under gjennomføring.
- ST-sak 5/2021: Hundåtjønnbua, Singsås fjellstyrer; riving av gammel bu, oppføring av ny bu og nytt uthus på ny tomt like ved. Torvtak. Gjennomført og ferdig rapportert.

- ST-sak 4/2021, ST-sak 15/2019: Gjeterbua ved Nørdre Sandfjellet, Soknedal fjellstyre; ny bu og gjenbruk av deler av gammelbua til uthus, ny bu på ny tomt like ved. Torvtak. Gjennomført og ferdig rapportert.
- ST-sak 14/2019: Halstjønnebua, Budal fjellstyre; ny bu (26 m²) som erstatter den gamle bua, samme størrelse, torvtak. Gjennomført og ferdig rapportert.

Kunnskapsgrunnlag – naturmangfold og kulturmiljø

Villreinens leveområder

Enmolægeret ligger sentralt i villreinens leveområder, og midt i området for trekkpassasjer og kalvings- og oppvekstområder.

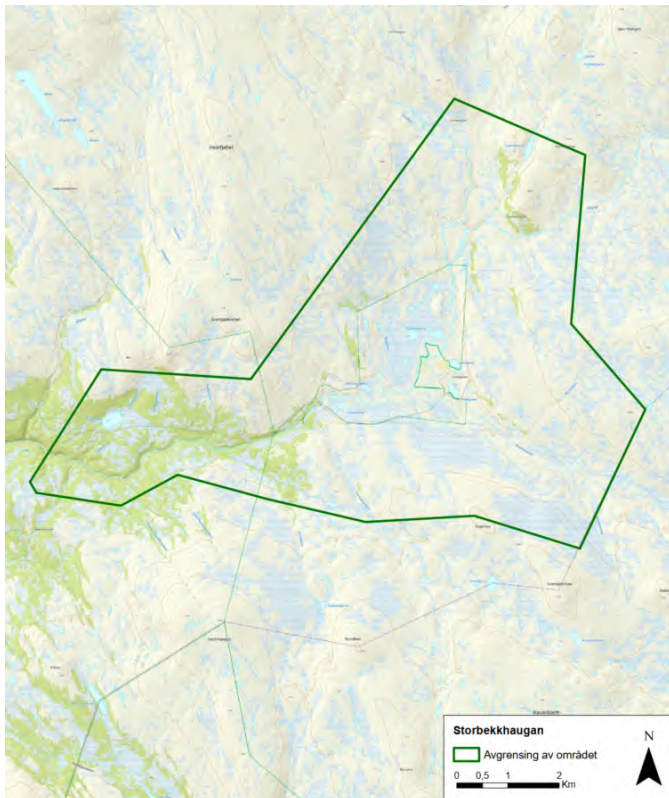

Trekkpassasjer i grønn skravur, og kalvings- og oppvekstområder i brun skravur.

Forollhogna villreinområde er ett av 10 nasjonale villreinområder, og det er i den forbindelse også gjort vurderinger etter kvalitetsnormen for villrein. Villreinen i Forollhogna har fått gult trafikk-lys dvs. middels god kvalitet, som er et signal om å være føre-var. I kvalitetsnormen del 3 om leveområder og menneskelig er det pekt på at det kan antas at det kan være en viss arealunnvikelse i området Svartsjøen-Grøntjønnan i tiden juni til ut september pga. mye trafikk, ferdsel og beitedyr, men liten ferdsel vinterstid og i kalvings- og oppvekstperioden.

Kulturmiljø – kulturminner og -landskap

Enmolægeret ligger innenfor «Storbekkhaugan - kulturmiljø og landskap av nasjonal interesse» som Riksantikvaren har registret og verdivurdert i 2024.

Her heter det: «Storbekkhaugan viser tidsdybden i det samiske landskapet i Forollhognaområdet. Her er det registrert spor etter samiske boplasser fra både yngre jernalder og 1800-tallet. Området er nasjonalt viktig fordi det dokumenter tydelig samisk tilstedeværelse utenfor reinbeitedistriktene som ble etablert tidlig på 1900-tallet. Her finner vi noen av de sørligste samiske boplassområder i landet. Boplassene ligger nær et svært omfattende fangstanlegg for villrein, noe som tyder på at massefangst har vært viktig for både samer og nordmenn».

Bua på Enmolægeret ble SEFRAK-registrert i 1994 hvor bua ble oppmålt/oppgett til å være 4 m x 6 m. Bilder viser at bua har torvtak og kledd med panel. Det beskrives at vedskjulet er en del av bua.

Vurderinger

Søknaden

Det fremgår tydelig av både beskrivelser og bilder i søknaden at det er råteskader på tømmerdelen av bua, og at det er nødvendig med utbedrende tiltak. Videre påpekes det at med årene ha bua seget ned i bakken, og at det er behov for å løfte hele bygget noe opp.

Tegningen for snitt og planskisse som følger med søknaden viser målene lengde 8,85 m, bredde 3,80 m og høyde bakkerafte 2,30 m. Her framgår det at den nye bu er planlagt delt inn med bare 2 rom på hhv. 2,95 m og 5,90 m ytre mål. Tilsendte fasadetegninger er i målestokk 1:100.

Det søkes om oppføring av ny med henvises til det «samme størrelse som eksisterende», men søknaden mangler eksakte mål og bilder av eksisterende bu. Videre hadde det vært ønskelig med en nærmere beskrivelse og/eller vurdering av *hele* bua. Det henvises kun til råteskader med detaljbilder av deler tømmerdelen av bua. Slik søknaden foreligger, vurderes den å være noe mangelfull og ikke en komplett byggesøknad. Planskissen som følger med søknaden, viser at den delen av bua som omfatter oppsynsdelen ikke vil bli ivaretatt i den nye bua. Dette vil i realiteten medføre en utvidelse av bruksarealet av den nye bua for utleie og allmenn fritidsbruk. Det var en forutsetning for godkjenningen av oppsynsdelen at denne delen av bua/rommet skulle være *avlåst*, og kun disponeres av forvaltning, forskning og oppsyn, samt eiers forvaltning av eiendommen. Og at dette rommet ikke skulle benyttes i forbindelse med utleie eller annen fritidsbruk.

Villreinnemnda og Innlandet fylkeskommune påpeker at bruksarealet ikke må økes av hensyn til muligheten for økt overnattingskapasitet og dermed økt ferdsel og risikoen for forstyrrelse av villrein. Villreinnemnda fraråder også at søknaden godkjennes slik den foreligger, mens fylkeskommunen påpekt at stavlaft-bygg ikke er tradisjonell byggeskikk for fjellområdet og fraråder at ny bu oppføres i stavlaft. Villreinusvalget påpeker at det er behov for fjelloppsynet å kunne disponere to sengeplasser med muligheter for å låse av for utstyr.

Byggetiltaket med riving av eksisterende bu og oppføring av ny bu med samme *mål, uttrykk og funksjon* kan i prinsippet godkjennes, men søknaden om ny bu slik den foreligger vil i realiteten kunne medføre en utvidelse av bruksareal for ny bu der oppsynsdelen av bua omdisponering til nytt og større bruksareal for den nye bua. Forvalter råder nasjonalparkstyret til kun å godkjenne søknaden om riving av eksisterende bu og oppføring av ny bu med samme BYA, og sette vilkår om å sende inn nye tegninger som viser at bl.a. funksjonene i dagens bu med oppsynsdelen ved Enmolægeret bli ivaretatt. Dette må skje før det gis en endelig godkjenning av tiltaket.

Søknaden om bruk av helikopter er forholdsvis omfattende med inntil 15 turer med inntransport av materialer/ny bu og arbeidsfolk, og uttransport av rivingsavfall. Bruk av helikopter for materialtransport kan være en effektiv og skånsom transportmåte, men her legges det opp til såpass mange turer at belastningen på naturmiljøet vurderes å kunne bli for stor.

Forvalter råder derfor nasjonalparkstyret om inntil videre å avslå bruk av helikopter, og be søker om å komme med en ny søknad som er noe mer presis mht. rute for transporten og transportbehovet - materialer inn og rivingsmaterialer ut, samt en vurdering av kjøretøy, tidsperiode og hensynet til naturmiljøet og villreinen. Transport av arbeidsfolk skal ikke medføre økt antall turer.

Kunnskapsgrunnlaget

Det kommer frem av registreringer av både naturmangfoldet og kulturmiljøet at Enmolægeret ligger i et svært verdifullt område i nasjonalparken.

Kunnskapen om villrein er godt kjent, og det er godt kjent at både ferdsel til fots og motorisert ferdsel vil kunne ha negativ påvirkning på villreinen. Det er derfor viktig at byggetiltaket på bua ved Enmolægeret ikke legges til rette for økt overnattingskapasitet og dermed varig økt ferdsel her. Det er særlig kalvings- og oppvekstperioden som er en

sårbar tid for villreinen. Motorisert ferdsel i forbindelse med materialetransport må derfor styres utenom den mest sårbare perioden for villreinen. Dette gjelder også øvrig dyre- og fugleliv. Grøntjønna ligger like sør for Enmolægeret, og her må bruk av helikopter unngås i hekke- og yngletida dvs. fram til 15. juli.

Det er muligens mindre kjent at Riksantikvaren har pekt ut Storbekkhaugan-området, som inkluderer Enmolægeret, som et nasjonalt interessant kulturmiljø og landskap. Det er derfor da viktig at tiltak på bua ved Enmolægeret ikke forringer verdiene av denne delen av kulturlandskapet, men at byggetiltaket og vedlikeholdstiltakene tilpasses eksisterende bu og byggeskikk i fjellandskapet.

Samlet vurdering og tilrådning

I behandlingen og avgjørelsen av søknaden etter nml § 48 om dispensasjon fra vernevedtak for byggetiltak på bua ved Enmolægeret legges følgende til grunn: Nasjonalparkstyret følger de presiseringene som ble gjort i kongelig resolusjon hvor det heter at eksisterende buer kan *«vedlikeholdes så fremt de ikke endrer funksjon»*. Videre støtte nasjonalparkstyret seg på de føringer som er gitt i forvaltningsplanen i forhold til vedlikeholdstiltak og buer for oppsynsvirksomhet, samt tidligere behandlinger etter nml § 48 av samme type byggetiltak om å tillate riving gamle buer for så oppføring av ny bu med samme *mål, uttrykk og funksjon*.

Det er i dispensasjonen lagt vekt på at behovet for byggetiltak knytter seg til råteskader på hoveddelen av bua ved Enmolægeret, og at det av både praktiske og byggetekniske hensyn best lar seg løse ved en helt ny bu.

Det avslås å bruke stavlaft som konstruksjon av den nye bua da dette ikke er tradisjonell byggeskikk. Det settes derfor vilkår om at ny bua skal oppføres med tradisjonell byggkonstruksjon laft kombinert med bindingsverk og kles utvendig med panel for å beholde mest mulig det opprinnelige uttrykket av bu i tråd med lokal byggeskikk i fjellet.

Videre settes det vilkår om at ny bu skal ivareta de samme funksjonene som eksisterende bu mht. romløsning slik at byggetiltaket ikke medføre omdisponering av bruksareal. Det settes derfor vilkår om at ny bu skal ivareta de samme funksjonene som eksisterende bu mht. romløsning slik at byggetiltaket ikke medføre omdisponering av bruksareal. Det vil si at det avlåste rommet, som disponeres av fjelloppsynet, opprettholdes i ny bu. Dette er også i tråd med uttalelsen fra både villreinnemnda og Innlandet fylkeskommune, samt at behovet for fjelloppsynet blir ivaretatt slik Kvikne Utmarksråd og Forollhogna villreinvald påpeker. Det tillates at den nye bua gis en praktisk løsning for 4 sengeplasser, kjøkkenfunksjon og god plass for vedovn. Dette må framgå av nye målsatte byggetegninger.

Enmolægeret ligger sentralt i Forollhogna villreinområde, og det er derfor meget uheldig om bua her tilrettelegges for økt overnattingskapasitet, som igjen vil kunne medføre økt ferdsel og eventuelle forstyrrelser av villrein. En utvidelse av bruksarealet vil ikke være i tråd med presiseringene gitt i kongelig resolusjon for vernevedtaket, og dermed et brudd på verneforskriften.

Det er viktig for fjelloppsynet å kunne ha en sikker tilgang på eget husvære når det er mannskap ute på oppsyn i fjellet. Dette er særlig aktuelt i forbindelse med jaktperiodene.

Nasjonalparkstyret avslår inntil videre søknaden om bruk av helikopter for transport inntil det foreligger en godkjent tillatelse for byggetiltaket for bua. Det forventes da at tiltakshaver også vil kunne ha bedre oversikt over transportbehovet – bruk av helikopter og/eller snøscooter for materialtransport inn og rivingsavfall ut av nasjonalparken, og kan gi mer konkrete opplysninger og vurderinger i en ny søknad.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Vår ref.
24/3549 - 6

Deres ref.

Saksbehandler
Astrid Alice Haug

Dato
23.09.2025

Klage på vedtak Forollhogna nasjonalpark - sak ST 26/2025, deres ref. 2024/10572-20

Vi viser til Deres brev datert 02.09.2025 der det informeres om nasjonalparkstyrets vedtak i sak ST-26/2025. Saken gjelder Tynset kommunes søknad om å rive eksisterende bu på Enmolægret i Forollhogna nasjonalpark, og oppføre ny bu som erstatning for denne på samme tomt og med samme ytre mål (BYA).

Her gjengis første del av vedtaket i sak 26/2025:

«Nasjonalparkstyret for Forollhogna gir Tynset kommune dispensasjon fra forskrift om Forollhogna nasjonalpark, § 3, punkt 1.1 for byggetiltak på bua ved Enmolægret innenfor Forollhogna nasjonalpark.

Nasjonalparkstyret avslår utvidelse av bruksarealet og bruk av stavlaft-konstruksjon på den nye bua ved Enmolægret, samt avslår inntil videre søknaden om bruk av helikopter for transportoppdrag.»

Vi tolker vedtakets punkt 1 slik at det er gitt dispensasjon for riving av eksisterende bu og oppføring av ny bu på samme tomt og med samme ytre mål (BYA) som eksisterende bu, slik det er søkt om fra Tynset kommune som ansvarlig tiltakshaver, grunneier og eier av bua. I vedtakets punkt 2 -3 er det imidlertid listet opp en rekke vilkår for dispensasjonen som samlet sett reiser spørsmål om dette kan anses som en dispensasjon med vilkår, eller om konklusjonene i saken samlet sett egentlig er å anse som et avslag på byggesøknaden, og derigjennom krav til ny søknad.

Vilkårene i vedtakets punkt 2 og 3, er knyttet til følgende hovedpunkter/tema:

- Krav til *byggemetode, byggeskikk og ytre utforming* av den nye bua, jf. vedtakets punkt 2 a)-d)
- Krav til å ivareta samme *romfunksjoner* som den gamle bua, herunder krav til at «*oppsynsrommet*» skal beholdes i samme størrelse (7,7 m²) som før jf. vedtakets punkt 2 e), 3 c) og d)
- Krav til at oppsynsrommet *skal være avlåst* og kun være til *disposisjon for oppsyn, forskning, forvaltning*, herunder eiers forvaltning av eiendommen, men ikke for utleie eller annet fritidsformål jf. vedtakets punkt 3 d) og 3 e).
- Det kan se ut som om vedtaket begrenser antall sengeplasser i bua til 4, men det fremkommer ikke entydig av vedtakets punkt 3 e).
- Med bakgrunn i ovenstående vilkår er det satt krav til innsending av nye målsatte byggetegninger og plantegning med romløsninger for den nye bua som innfrir disse vilkårene/punktene, samt krav til dokumentasjon av eksisterende bu jf. vedtakets punkt 3 a)-c).

Saken reiser i tillegg en del prinsipielle spørsmål rundt status, roller, eierskap og bruk av det såkalte «oppsynsrommet» i bua, da det ser ut til dette har hatt vesentlig betydning for sakens utfall og vedtak i nasjonalparkstyret så langt.

Klage på deler av vedtaket i nasjonalparkstyresak ST 26/2025

Tynset kommune klager herved på deler av vedtaket i nasjonalparkstyresak ST 26/2025. Tynset kommune klager på følgende:

- 1) nasjonalparkstyrets krav til at det skal opprettholdes et **avlåst rom** i samme størrelse som før, der bruk av rommet skal være forbeholdt oppsyn, forskning og forvaltning, herunder grunneiers forvaltning av eiendommen
- 2) at det som resultat av vilkår i punkt 1 er stilt krav om at den nye bua skal ivareta de **samme romfunksjonene og rominndeling** som den gamle bua, og at antall sengeplasser for allmenn bruk begrenses til 4 mot dagens 6-7 for bua samlet sett.
- 3) nasjonalparkstyrets avslag på bruk av **stavlaft/«skjelterkonstruksjon»/grovt bindingsverk** som byggemåte, og krav til at bua skal føres opp i en kombinasjon av laft og bindingsverk hvor det samtidig stilles krav til at bua skal kles utvendig med panel.

Vilkårene i vedtaket innebærer i praksis krav om nye byggetegninger i tråd med vilkår i punkt 2 a-e og pkt. 3 a-e. Tynset kommune klager på dette og ber om at nasjonalparkstyret foretar en ny vurdering av byggesøknadens innhold og intensjoner sett i forhold til formålet med vernet. Det bes også om at krav mht. materialvalg, utforming, størrelse og byggeskikk ses i forhold til andre tillatelser som er gitt til sammenlignbare tiltak innenfor nasjonalparken.

1. Krav til å opprettholde særskilt avlåst oppsynsrom

Nasjonalparkstyret har i vedtakets punkt 3 d satt som forutsetning for ny søknad/krav til innlevering av nye byggetegninger at oppsynsrommet skal beholdes i samme størrelse (7,7 m²) som før, og være avlåst og kun være til disposisjon for oppsyn, forskning og forvaltning, herunder eiers forvaltning av eiendommen, men ikke for utleie eller annet fritidsformål.

Kommentar:

Bua på Enmolægret ble oppført rundt 1952 til bruk i forbindelse med gjeting av sau (Tynset-drifta). Bua har status som *landbruksbygg* på utmarkseiendommen/landbrukseiendommen gnr/bnr 166/38 (Y-tjønna). Både bua og eiendommen på 67 076 dekar eies av Tynset kommune, og ble ervervet av Tynset kommune i 1983, for å sikre lokalt eierskap til utmarksressursene. Dette for at eiendommens ressurser skal komme lokalbefolkningen til gode.

Bua på Enmolægret står åpen hele året bortsett fra noen dager først i rypejakta da den benyttes av rypejegere som har kjøpt kort for rypejakt på eiendommen. Bua står ellers åpen for rast/kvile og overnatting for beitebrukere og beiteoppsyn, jegere, fiskere, annet oppsyn (privat og offentlig), forvaltning, turgåere mv. Den kombinerte bruken er viktig for forvaltning og bruk av området i både næringssammenheng og i fritid. Bua ligger i kjernen av Forollhogna nasjonalpark – og det er relativt langt å gå (i «Forollhogna-målestokk») fra allmenn tilgjengelig bilveg. Det går god sti frem til bua ved Enmolægret fra setrene ved Grøntjønna. Vegen inn til Grøntjønna er imidlertid stengt for allmenn biltrafikk fra nasjonalparkgrensen og inn til vegens ende ved setrene nord-øst for Grøntjønna.

I 2002 ble det tatt initiativ fra Kvikne Utmarksråd ved daværende fjelloppsyn/daglig leder Erik Ydse i forhold til å få satt opp et tilbygg til bua ved Enmolægret da man ut fra buas beliggenhet, så at dette var et sentralt punkt/sentral plassering av bu i forhold til behovet for å ha en enda sikrere mulighet for et sted å komme inn for rast og overnatting i forbindelse med oppsyn og tilsyn i området.

Utmarksrådet så nytten av dette prosjektet og var derfor villig til å påta seg ansvar for å søke om midler, fremme byggesøknad på vegne av Tynset kommune som eier, og selv delta i arbeidet til ferdig produkt. I søknaden om tilskudd til bua ble det fra Kvikne utmarksråd sin side forutsatt at rommet i tilbygget skulle holdes avlåst og at nøkkel ble forbeholdt forvaltning, forskning og oppsyn, deriblant ansatte i Kvikne utmarksråd.

Kvikne utmarksråd søker i brev av 06.12.2002 om tilskudd til tiltaket fra Statens naturoppsyn (SNO). Det ble gitt tilskudd til tiltaket fra SNO i brev av 10.12.2002. Som forutsetning for tilskuddet ble det ikke satt vilkår om at oppsynsdelen av bua på Enmolægret skulle være avlåst. Det står imidlertid at «...SNOs personell skal ha fri tilgang til oppsynsbua i tjeneste». Hva som menes med dette er ikke nærmere presisert, men fri tilgang vil ofte bety at man slipper å betale for oppholdet. På dette tidspunktet har SNO ikke etablert egen oppsynstjeneste i Forollhogna. Oppsynsstillingene i Forollhogna ble etablert i 2005.

Fylkesmannen i Hedmark ga i brev av 21.03.2003 tillatelse etter verneforskriften for Forollhogna nasjonalpark til oppføring av tilbygg til Tynset kommunes bu på Enmolægret som kan avlåses og disponeres av offentlig oppsyn, forvaltning og forskning. Det er ikke satt vilkår i vedtaket om at tilbygget/oppsynsdelen av bua skal være avlåst. Det er i avgjørelsen lagt vekt på at søknaden gjelder et *lite tilbygg* til en eksisterende bygning, at oppgraderingen vil *sikre husvære for oppsynet*, samt at *tiltaket ikke vil medføre at buas funksjon og bruk blir endret*.

Vi har ikke funnet noe byggesøknad for tilbygget innregistrert og behandlet i Tynset kommune. Dette kan skyldes flere forhold. Det er ikke sikkert det er sendt inn noen byggesøknad til kommunen fra initiativtager Kvikne utmarksråd. Det kan i saken se ut som om Kvikne utmarksråd har ønsket å påta seg en jobb for Tynset kommune – arbeid med søknadspapirer for både byggetillatelse og søknader om tilskudd, samt organisering av arbeidet med oppføring av tilbygg til bua. Det finnes ikke noe skriftlig dokumentasjon på at Tynset kommune har akseptert Kvikne utmarksråds egne forutsetningene og vilkår for å påta seg arbeid med søknadsskriving og oppføring av tilbygget.

Alternativt kan det hende at byggetiltaket på det tidspunktet ble betraktet som en meldingssak – melding om mindre tiltak i landbruket (lite tilbygg til landbruksbygg) og at det dermed ikke ble ansett som nødvendig å søke om tillatelse etter plan- og bygningslovens bestemmelser. Dette også fordi fylkesmannen presiserer at tilbygget er av begrenset størrelse og ikke endrer bygningens funksjon.

Samtidig kan oppfølging av saken ha «*falt mellom flere stoler*» i Tynset kommune i en periode der det ble startet opp forvaltningsforsøk for verneområdene i Forollhogna. Forvaltningen for verneområdene i Forollhogna ble overført fra fylkesmennene til kommunene **1.mai 2003**, og dermed hadde kommunen flere roller å ivareta i nasjonalparken fra dette tidspunktet (rolle både som grunneier, forvaltningsmyndighet etter plan- og bygningsloven, og forvaltningsmyndighet etter verneforskriften).

Forvaltningsplan for Forollhogna nasjonalpark ble utarbeidet i 2002 og sendt på høring samme høst. Et anbefalt forslag fra fylkesmennene ble oversendt DN i **april 2003**. Faktaopplysninger i planen baserer seg på status da planen ble utarbeidet i 2002. Forvaltningsplanen ble endelig godkjent av DN i mai 2004. I forvaltningsplanens kapittel **4.2.1 Status** på side 13 i planen står Tynset kommunes buer på Y-tjønneienommen oppført. Bua ved Enmolægret står oppført med status «**Åpen, eventuell utleie**».

Roller og rolleforståelse

«Oppsynsdelen/tilbygget» til bua på Enmolægret har vært avlåst og benyttet av forvaltning, forskning og oppsyn, inklusive grunneiers egen bruk, uten at bruken og rollen til de ulike aktørene har vært nærmere avklart og skriftliggjort med Tynset kommune som grunneier og eier av bua.

Tynset kommune forvalter bua og bekoster nødvendig vedlikehold og tilsyn. Kommunen kjøper tjenester fra **Kvikne utmarksråd*** for tilsyn, vask, frakt av ved mv. til bua på Enmolægret og til de øvrige buene på Y-tjønneienommen.

***Kvikne Utmarksråd (KUR)** er ingen formell grunneier eller rettighetshaver i Forollhogna. Utmarksrådet er et samarbeidsorgan som ble opprettet i 1981 innen gamle Kvikne kommune. Utmarksrådet består i dag av 30 lag/foreninger fra Stubsjøen i sør til Innset i nord som samlet disponerer 1.000.000 dekar. Av dette arealet er 127 000 dekar statsallmenning og resten privat eiendom fordelt på mange grunneiere der Tynset kommune er en av disse grunneierne gjennom sitt eierskap til Y-tjønneienommen. Antall medlemmer i utmarksrådet varierer over tid.

KUR har ansatt fjelloppsyn og sekretær som utfører mange ulike arbeidsoppgaver på vegne av grunneiere og bruksberettigede i området, herunder arbeidsoppgaver for beitelag, veiforeninger og fiskeforeninger mv. Statens naturoppsyn kjøper tjenester av KUR. Tynset kommune som grunneier kjøper også tjenester av KUR til oppsyn med og drift av buene på Y-tjønneienommen.

Oppsyn av SNO sin egne ansatte i verneområdene i Forollhogna eller oppsyn av andre på oppdrag fra SNO er hjemlet i lov. Fjellstyrene/fjelloppsynet i statsallmenningene har ingen direkte oppsynsrolle hjemlet i lov på privat eiendom i Forollhogna nasjonalpark, kun når de utfører oppsyn på vegne av SNO. SNO foretar tjenestekjøp av fjellstyrene, i tillegg har SNO lokale rovviltkontakter som utfører oppdrag innenfor nasjonalparken som eks. jervesporing.

Det er ønskelig at bua i sin helhet kan benyttes for rast og overnatting i forbindelse med nødvendige gjøremål i fjellet eks. tilsyn med og sankning av beitedyr, og at den bør være tilgjengelig i forbindelse med organisert oppsyn i området både i privat og offentlig regi, og for behov i forbindelse med jakt, fiske, turgåing mv. Buene skal være et sted å søke ly i, raste og overnatte ved behov, men skal ikke brukes til varig opphold over lengre tid.

Tynset kommune mener at en kombinert bruk av bua slik bruken er for fjellstyrebuen på statsallmenning er naturlig. Dersom det oppstår særskilte behov knyttet til forskning, forvaltning, privat eller offentlig oppsyn i begrensede perioder bør en se på muligheter for å kunne reservere hele eller deler av bua til den konkrete oppgaven/bruken, og inngå avtale med Tynset kommune om dette. Det vil også være mulig for eks. aktører som Statens naturoppsyn, Kvikne Utmarksråd og Forollhogna villreinvald om å inngå avtale om oppbevaring av nødvendig utstyr i låste skap eller lignende.

Tynset kommune klager derfor på vilkåret og forutsetningene for vedtaket i ST-sak 26/2025 om at det fortsatt skal være et eget avlåst oppsynsrom i bua ved Enmolægret. Tynset kommune mener at bua blir bedre utnyttet for alle parter med rominndeling og utforming som foreslått i søknaden, se punkt 2 om rominndeling nedenfor.

2. Krav til buas rominndeling, romfunksjon og bruk

Nasjonalparkstyret har i vedtakets punkt 2 e), 3 c), d) og e) stilt krav til at den nye bua skal ivareta de samme romfunksjonene som den gamle bua. Ny bu skal gis en romløsning som blir praktisk mht. 4 sengeplasser, kjøkkenfunksjon og plassering av ovn i den delen av bua som er åpen for allmennheten.

I begrunnelsen for vedtaket er det vist til at bua skal ha de samme funksjonene mht. romløsning slik at byggetiltaket ikke medfører *omdisponering av bruksareal*. Nasjonalparkstyret viser derfor i vedtaket sitt til at de avslår *utvidelse av bruksarealet til bua*.

Bruksareal (BRA) er pr. definisjon innvendig areal i hele bua (uten vegger). Tynset kommune vil påpeke at søknaden ikke innebærer en utvidelse av bruksarealet til bua ut over at det blir en

skillevegg mindre inne i bua når det i søknaden er valgt en løsning med 2 rom istedenfor 3. Bua brukes i sin helhet til rast, opphold og overnatting i dag, og denne bruken endres ikke med oppføring av ny bu og endret rominndeling som omsøkt.

Definisjon av bruksareal (BRA): Bruksareal er alle målbare plan inne i bygningen (yttervegger skal ikke tas med). Om et rom er åpent for allmennheten eller ikke har ingen betydning for beregning av bruksarealet til bygningen. Alt areal i bua disponeres til overnatting/rast/opphold og har slik sett samme funksjon og formål.

I den eksisterende bua er det 4 sengeplasser i hovedrommet (2 køyesenger – begge litt korte). I oppsynsrommet er det en enkeltseng (80 cm) og en bredere seng (130 cm). Samlet antall sengeplasser i bua er da 6 (7).

Tynset kommune ønsker å fjerne oppsynsrommet, og heller utvide de to andre rommene i bua, slik at de blir mer funksjonelle. En mindre forlengelse av hovedrommet gir mulighet for å få inn senger med standard mål (lengde og bredde), der antall sengeplasser (4) opprettholdes som før.

Framdelen (den søndre delen) av bua kan da brukes til kombinert kjøkken/rast/opphold kombinert med 2 sengeplasser (køye). Disse kan da erstatte sengeplassene som tidligere var i oppsynsrommet. Det kan også vurderes om bestemte aktører skal ha en fortrinnsrett til disse sengeplassene i deler av året for å ivareta noe av intensjonene med «oppsynsdelen» i bua.

I begrunnelsen for vedtaket viser nasjonalparkstyret til at *Enmolægret ligger sentralt i Forollhogna villreinområde, og det at det derfor er meget uheldig om bua her tilrettelegges for økt overnattingskapasitet, som igjen vil kunne medføre økt ferdsel og eventuelle forstyrrelser av villrein.*

Kommentar:

Enmolægret ligger i viktig villreinområde, samtidig er bua og området ikke så tilgjengelig som mange av de andre buene i fjellet. Vi har inntrykk av at besøket på de åpne buene i fjellet i Forollhogna sommerstid er størst der buene ligger ved attraktive fiskevatn, og ellers der turen til bua er relativt lettgått på god sti, og gjerne merket. Å gå en lengre tur med mål om overnatting uten sikret soveplass, eller risiko for å måtte dele bua med andre, begrenser i utgangspunktet ferdselen til buene. Skulle det i deler av året bli en utfordring med økt ferdsel vil dette kunne følges opp med tiltak. I den mest sårbare tiden i året for villrein på vårvinteren er fjellområdet på mange måter naturlig skjermet fra naturens side (snø og gjennomslagsføre) og ved at de fleste innfallsvegene er vårstengt.

Tynset kommune mener at den omsøkte løsningen vil være en praktisk og god løsning. Kommer man til bua seint på kvelden om sommeren i dårlig vær, eller på kalde og hustrige dager om vinteren med behov for ly, vil det være mye raskere og enklere å fyre opp og overnatte i den minste delen av bua, istedenfor å fyre opp i hovedrommet.

Bua har også en viktig funksjon for de mange beitelagene i området - for rast i forbindelse med tilsyn og sanking av beitedyr (se vedlagte kart). Beitedyr fra mange ulike hold trekker inn i dette området, og det kan være lang veg hjem for mange. I slike sammenhenger vil det kunne være viktig å ha ei bu som gir mulighet for overnatting for flere. Forollhogna- området byr på svært gode utmarksbeiter, og landbruket er ei viktig næring i området.

Antall sengeplasser i bua vil med omsøkt løsning bli den samme som før. Selve løsningen med to-delt bu innebærer at 2 ekstra sengeplasser blir *tilgjengelig for allmennheten*, i forhold til når disse inngikk i det låste oppsynsrommet. Det trenger imidlertid ikke å bety at den samlede bruken av bua vil øke.

3. Krav til byggeskikk, avslag på søknad om oppføring av bu i stavlaft

I punkt 2 i vedtaket er det satt en del krav og vilkår knyttet til byggeskikk og utforming av bua. Nasjonalparkstyret har avslått søknad om oppføring av bu i stavlaft, samtidig er det stilt vilkår om at bua skal føres opp med tradisjonell konstruksjon av laft kombinert med bindingsverk, og krav til at bua kles utvendig med panel. Tynset kommune klager på avslaget på bruk av stavlaft.

Avslag på bruk av stavlaft

I begrunnelsen for vedtaket står det følgende: «*Det avslås å bruke stavlaft som konstruksjon av den nye bua da dette ikke er tradisjonell byggeskikk for fjellområdet. Det settes derfor vilkår om at ny bu skal oppføres med tradisjonell byggkonstruksjon laft kombinert med bindingsverk og kles utvendig med panel for å beholde mest mulig det opprinnelige uttrykket av bua og dermed i tråd med lokal byggeskikk*». Det vises samtidig i vedtaket til byggeskikkveileder for seterdalene i Forollhogna.

Stavlaft er ikke en vanlig eller utbredt byggemåte på buene i fjellet i Forollhogna, men skjelterverk (grovt bindingsverk) som byggemåte er vanlig i Forollhogna-området, spesielt i seterdalene. Stavlaft og skjelterverk er byggemetoder som kombinerer laft og bindingsverk, og som har mange likhetstrekk. Dette er derfor ikke en fremmed byggeskikk i fjellområdet.

I byggeskikkveileder for Forollhogna står det følgende om grovt bindingsverk (skjelterverk): «*Betegnelse for en byggeteknikk med ett eller to kvarv tømmer i bunn, så kommer bindingsverket i form av stolper i hjørnene og på langsidene, støttet av skråstrevere. På bindingsverket ligger ett eller to omfar med laftet tømmer, og med laftet gavl. Bindingsverket er kledt med ulike typer panel. I Nord-Norge er denne byggeteknikken kalt «skjelterteknikk»*».

Det finnes mange eksempler på bygg oppført med grovt bindingsverk/skjelterverk rundt fjellområdet. Det vises til vedlagte foto-eksempler, der byggemåten tradisjonelt er brukt både i fjøs og uthus. Tynset kommune mener at denne byggemåten med kombinasjon av laft og bindingsverk egner seg godt for den nye bua på Enmolægret. Bygningen vil fortsatt beholde sitt enkle preg, og innvendig vil bua få det samme uttrykket som i dag med stående panel i hovedrommet og lafta gavl.

Samme byggeteknikk er godkjent brukt innenfor nasjonalparken tidligere, blant annet på bu oppført i Vingelen som erstatning for tidligere gamle ved Eventjønnoen. Pilegrimsbua i Midtre Gauldal ligger utenfor selve nasjonalparken, men til fjells mellom Klumpen og Vinterskaftet innenfor Forollhogna villreinområde. Dette er et konkret eksempel på bruk av denne byggemåten lokalt i nyere tid.

t.v. Bu ved Eventjønnoen i Vingelen
Budalsfjella)

t.h. Pilegrimsbua i Midtre Gauldal (foto fra boka *Buene i*

Om byggeskikk i Forollhogna

Buene i fjellet i Forollhogna har ulik historie og opprinnelse. Felles kjennetegn for de fleste buene er at de er relativt små, enkle og nøkterne og ikke dominerende i landskapsbildet. Sentralt i dette er fargevalg/overflatebehandling på både vegg, vindskier, vindusomramming, dører mv., samt størrelse, utforming, plassering av og antall vinduer. I tillegg er det viktig med begrensa takutstikk, enkle og få vindskier osv. Dette har stor betydning for om bygningene fremstår som enkle, nøkterne og tilpasset omgivelsene og landskapet. Tynset kommune har forsøkt å legge disse forholdene til grunn for byggesøknaden.

I størst mulig grad er det viktig å ta vare på bua slik den er. Når det likevel må bygges nytt vil det bli noen endringer – ikke minst pga av nye krav til rømningsveger og brannsikkerhet, krav til pipe og ovn osv. Tynset kommune har med søknaden om oppføring av ny bu forsøke å videreføre hovedpreget fra eksisterende bu slik den var på søknadstidspunktet. Bua er søkt oppført med samme ytre mål, plassering og farge som eksisterende bu. Kommunen ønsker å videreføre buas enkle preg og uttrykk.

Bua (tømmerdel og opprinnelig reisverkdel) på Enmolægret ble oppført rundt 1952, og er ikke et eldre bygg med vernestatus. Bua ble nyoppført ved Enmolægret, men det kan hende at tømmerdelen har sin opprinnelse i et bygg som er flyttet dit dersom tømmeret er av eldre dato. Gjenbruk av byggematerialer og vinduer har vært vanlig. Dette ser vi også av bilder av bua ved Enmolægret der det over tid har vært litt ulikt antall vinduer, vindustyper og fargesetting. Med oppføring av tilbygget i 2003, kom det tre nye vinduer på denne delen av bygget.

Tynset kommune mener at søknaden om oppføring av ny bu på Enmolægret ivaretar hensyn til byggeskikk og krav til en enkel og nøktern utforming av bua. Bua søkes oppført med samme farge som eksisterende, og samme farge på vindusomramminger og dør. Bua får fundament av naturstein og taket tekkes med torv. Antall vinduer reduseres fra 6 til 5, vinduene er av begrenset størrelse, men ivaretar krav til størrelse for rømningsvei.

Samlet grunnlag for klage på nasjonalparkstyrets vedtak

Tynset kommune mener at omsøkte bygg ivaretar hensyn til naturmiljø (herunder villrein), landskap, vegetasjon, historie og kulturverdier. Omsøkte bu vil få et enkelt og nøkternt preg/utforming i tråd med lokale byggetradisjoner. Ny bu oppføres som erstatning for eksisterende bu med samme ytre mål (BYA), formål og tomteplassering som eksisterende bu. Antall sengeplasser i bua samlet sett økes ikke. Bruksarealet (BRA) økes heller ikke. Tynset kommune mener at omsøkte romløsning gir det beste samlede resultat for de ulike aktørene som har sitt virke i området, og for andre som har behov for å søke ly i bua på Enmolægeret. Behov for lagringsplass for utstyr (låste skap) og reservasjon av køyer ved behov kan avtales særskilt med Tynset kommune som eier av bua. Vi forutsetter også at detaljer mht. til innredning i bua (hvor skap, senger og stoler skal stå) er et forhold som kommunen som grunneier og bu-eier selv må ha myndighet til å bestemme.

Avslutningsvis ønsker Tynset kommune å presisere at Y-tjønneiendommen er en privat eiendom ervervet av kommunen. Kommunen står i utgangspunktet fritt til å inngå avtaler om bruk av bua med hvem som helst, og har også rett til å stenge hele eller deler av bua dersom kommunen finner det nødvendig eks. av hensyn til villrein.

Det anses som et inngrep i privatrettslige forhold dersom verneforvaltningen legger til grunn at andre aktører har tilegnet seg rettigheter i kommunens bu og eiendom. Det forventes at offentlige aktører som Statens naturoppsyn (SNO) og ulike forvaltnings- og forskningsinstanser avtaler bruken av buene med eier av bua når de har behov for overnatting i området (ut over normal/allmenn bruk) for utøvelse av sin virksomhet.

Tynset kommune har forståelse for at det er behov for å kunne reservere sengeplass i buene ved utføring av oppsyn i området, men dette behovet må i såfall løses gjennom avtaler med Tynset kommune som grunneier og bu-eier, eller med andre eiere av tilsvarende bygg i Forollhogna-området.

Med hilsen

Erling Strålberg
kommunedirektør

Astrid Alice Haug
rådgiver Landbruk og miljø

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Kopi til:

Eli Grete Nisja

Hans Bull

Vedlegg:

Vedlegg 1 Fakta om Enmolægeret

vedlegg 2 Enmolægret fasader

vedlegg 3 Enmolægret - Møblering

vedlegg 4 Enmolægret og beitelag i Forollhogna

Vedlegg 1

Historie om bua ved Enmolægret, Grøntjønnan og Tynsetdrifta (kilde: Forollhogna- boka, utgitt av villreinutvalget i Forollhogna)

Noen fakta om Y-tjønneiendommen og Enmolægret/Enmoen

Bua på Enmolægret ligger på eiendommen Y-tjønnan gnr/bnr 166/38. Eiendommen er på ca. 67 076 dekar og eies av Tynset kommune. Eiendommen ble utskilt fra Grøntjønnan-eiendommen gnr/bnr 166/12 i 1982, og ervervet av Tynset kommune i 1983. Havneområdet ble i en lang periode utnyttet til store oksedrifter, noe både rester etter hus og navn som Enmolægret, Tjuvhollægret, Dølbulægret og Nordydalslægret vitner om. De fleste lægrene var i drift fra 1800-tallet. Oksehavna ved Enmolægret ble tatt i bruk i 1915. Oksedrifta hadde lægerplass ved Enmolægret under første verdenskrig. Da ble det satt opp ei lita gjeterbu her. Enmolægret ble etter hvert det mest brukte driftelægeret i området og periodevis i bruk frem til 1957, men de siste åra som driftelæger for sau (Tynset saubeitelag).

Dagens bu ble oppført rundt 1952 i forbindelse med Tynset-drifta (sau). Det ble først kjørt inn et plankeskur, deretter tok Kvikne saubeitelag ansvar for å føre opp et tømrahus på Enmoen mot at tynsetingene betalte et tillegg i havneprisen. Tynset-sauen gikk ved Enmolægeret, mens Kvikne sauen gikk ved Lille Hiåsjøen. Det ble sluppet et betydelig antall dyr på beite i området.

t.v. Enmolægret 1955

t.h. 1967

t.v. Enmolægret 1968,

t.h. Enmolægret 1994

t.v. Foto 1997.

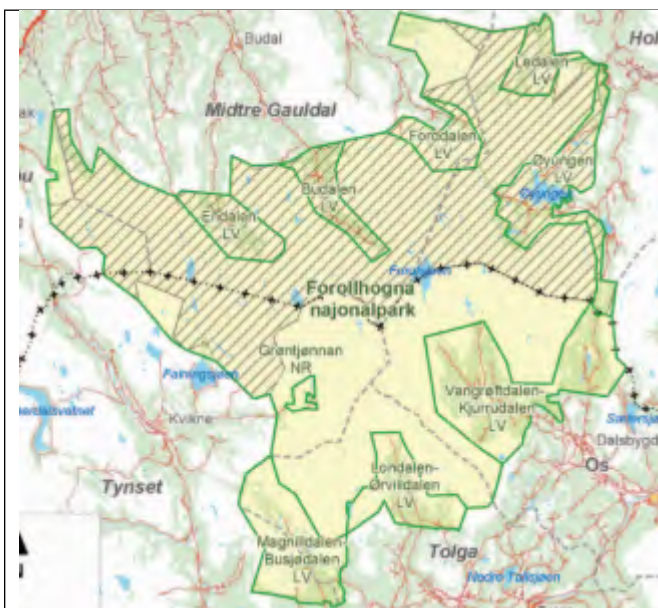

t.h. foto 2025

Foto som viser daværende vindu på vestveggen

Om eiendomsforhold i Forollhogna

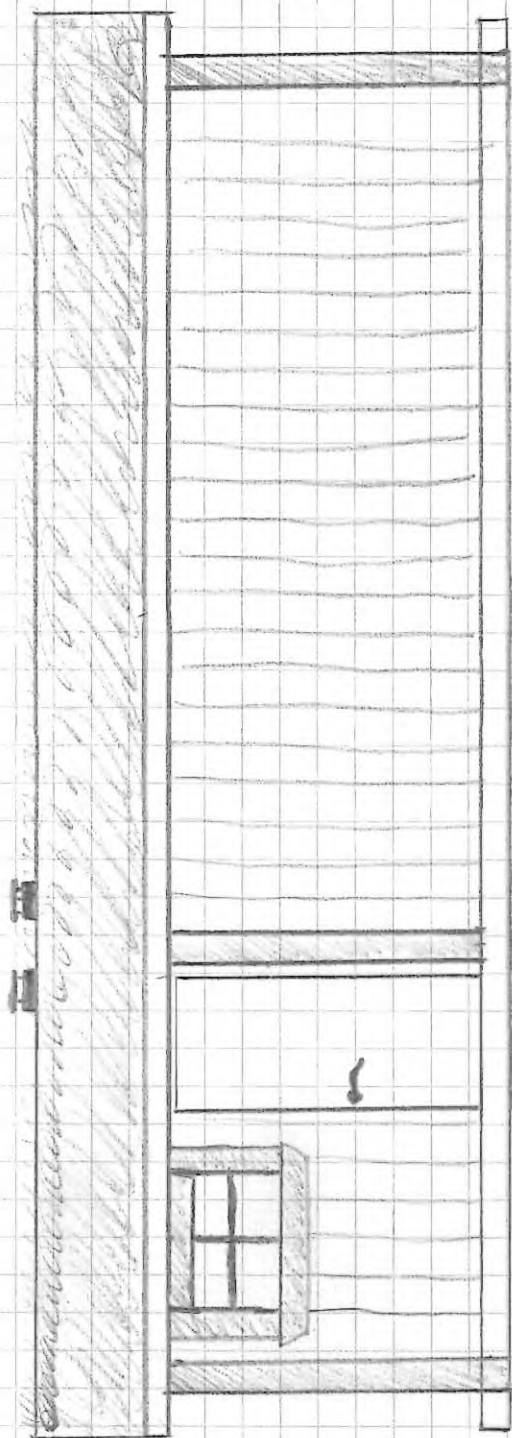
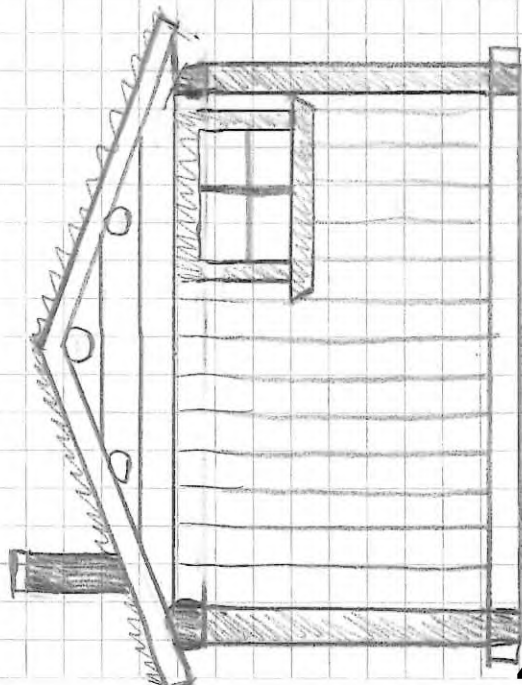

Forollhogna nasjonalpark er på ca. 1 062 km². Ca. 91 % av nasjonalparken i Trøndelag fylke er statsallmenning, mens ca. 9 % er på privat grunn. I Innlandet fylke (gamle Hedmark) er rundt 18 % av arealene statsallmenning, mens 82 % av arealene er privat eiendom.

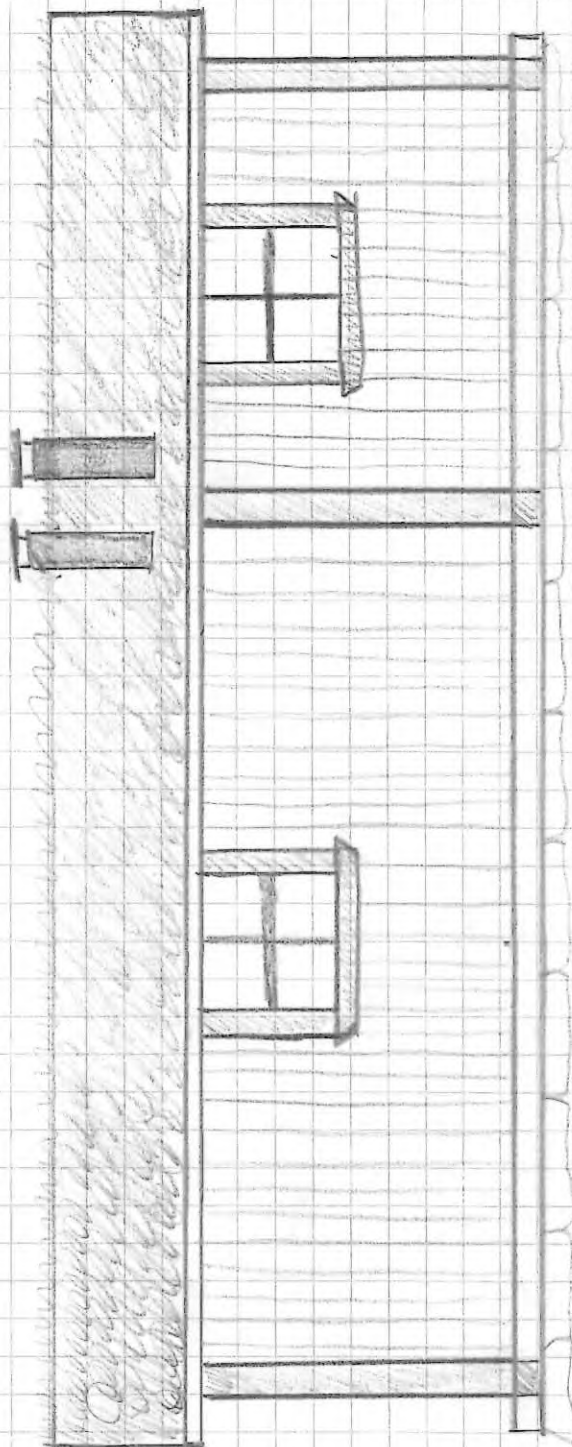
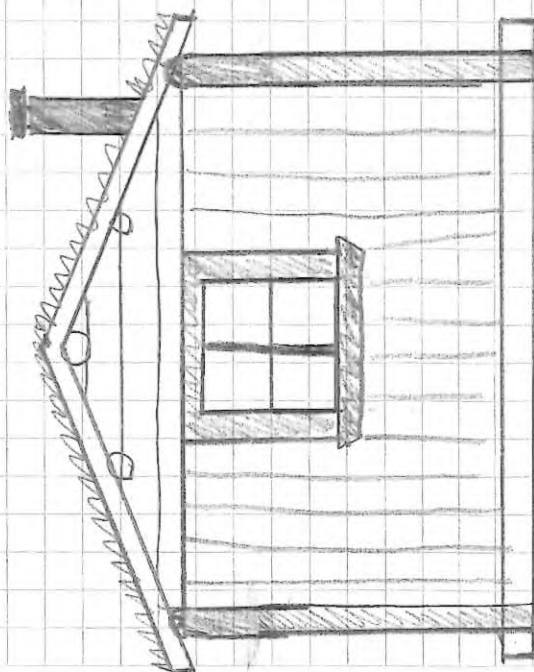
På Kvikne i Tynset kommune utgjør statsallmenning ca. 40 % av arealene, mens privat grunn utgjør 60 %. Disse 60 % er i hovedsak to store private grunneiendommer: Y-tjønnan (eid av Tynset kommune) og Grøntjønnan (personlig sameie)

ENMOLAGRET 22.09.25

FASADER 1:50 (A4)

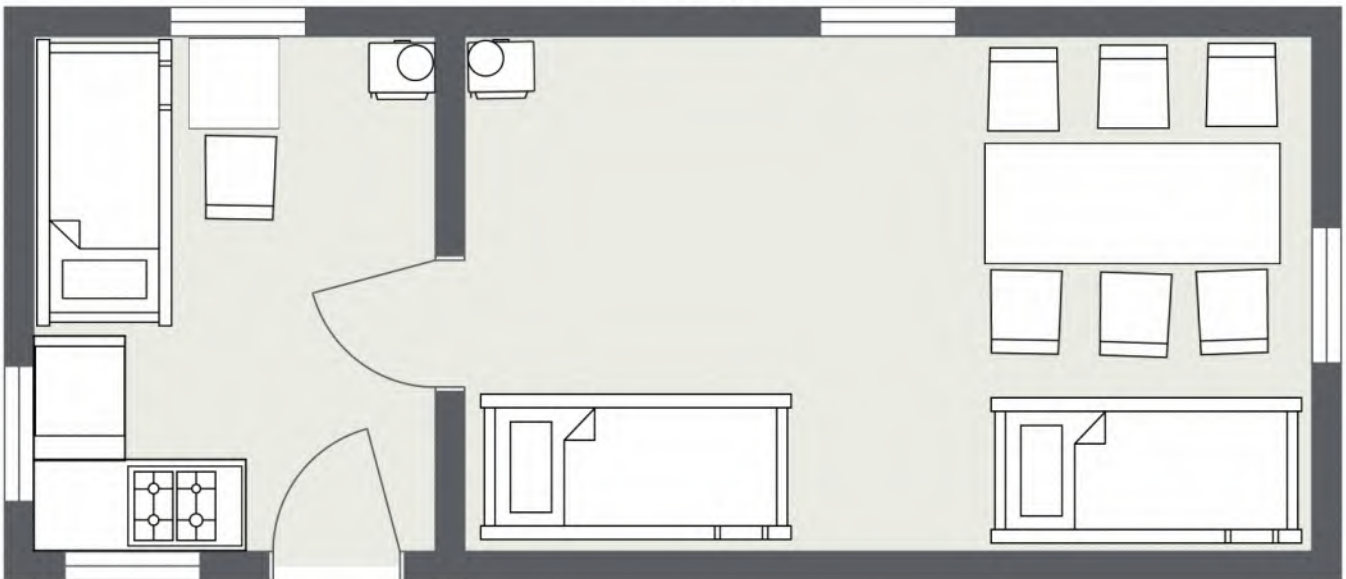
5/5

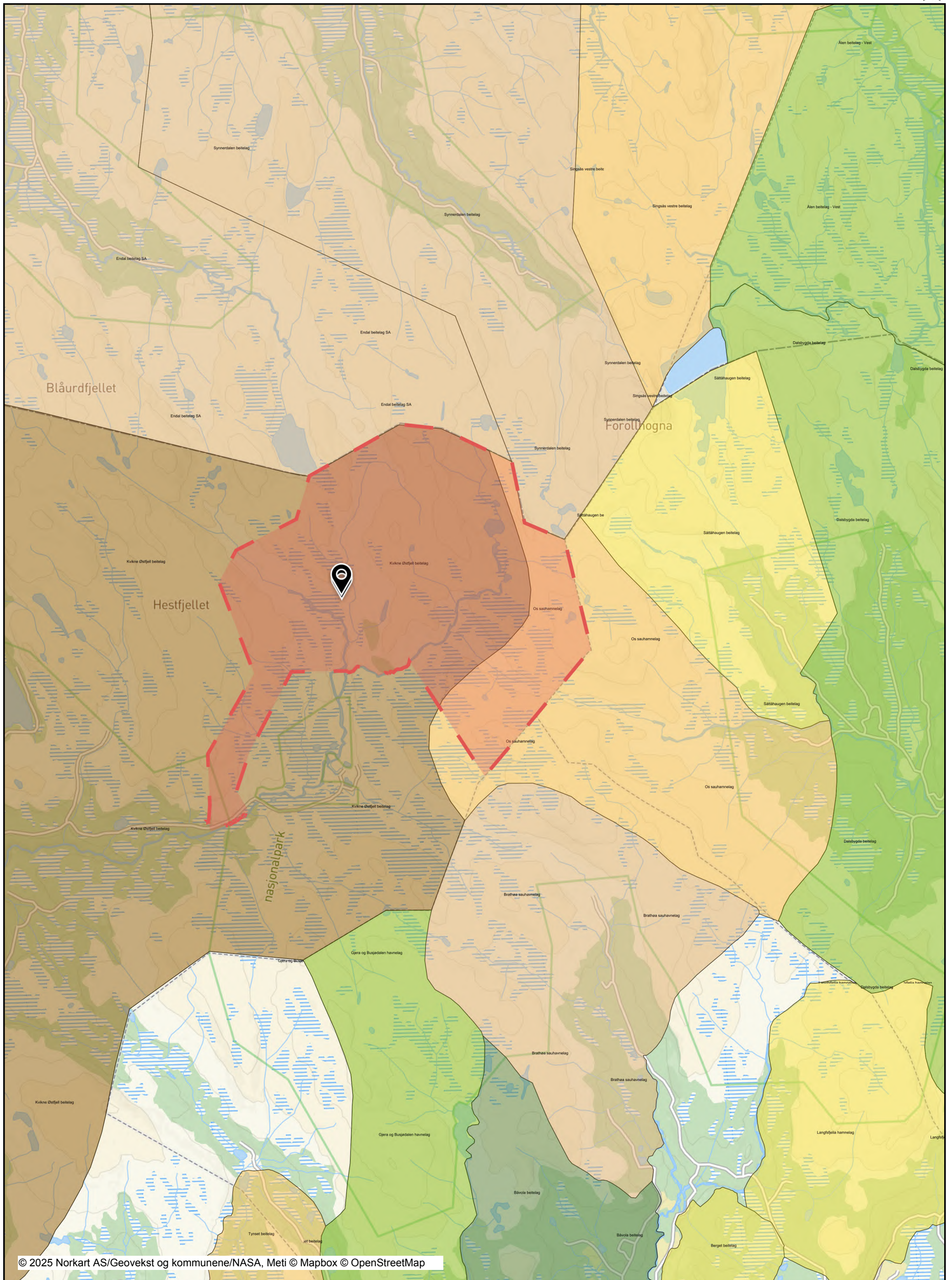

N/V

Enmolægret (1:50)

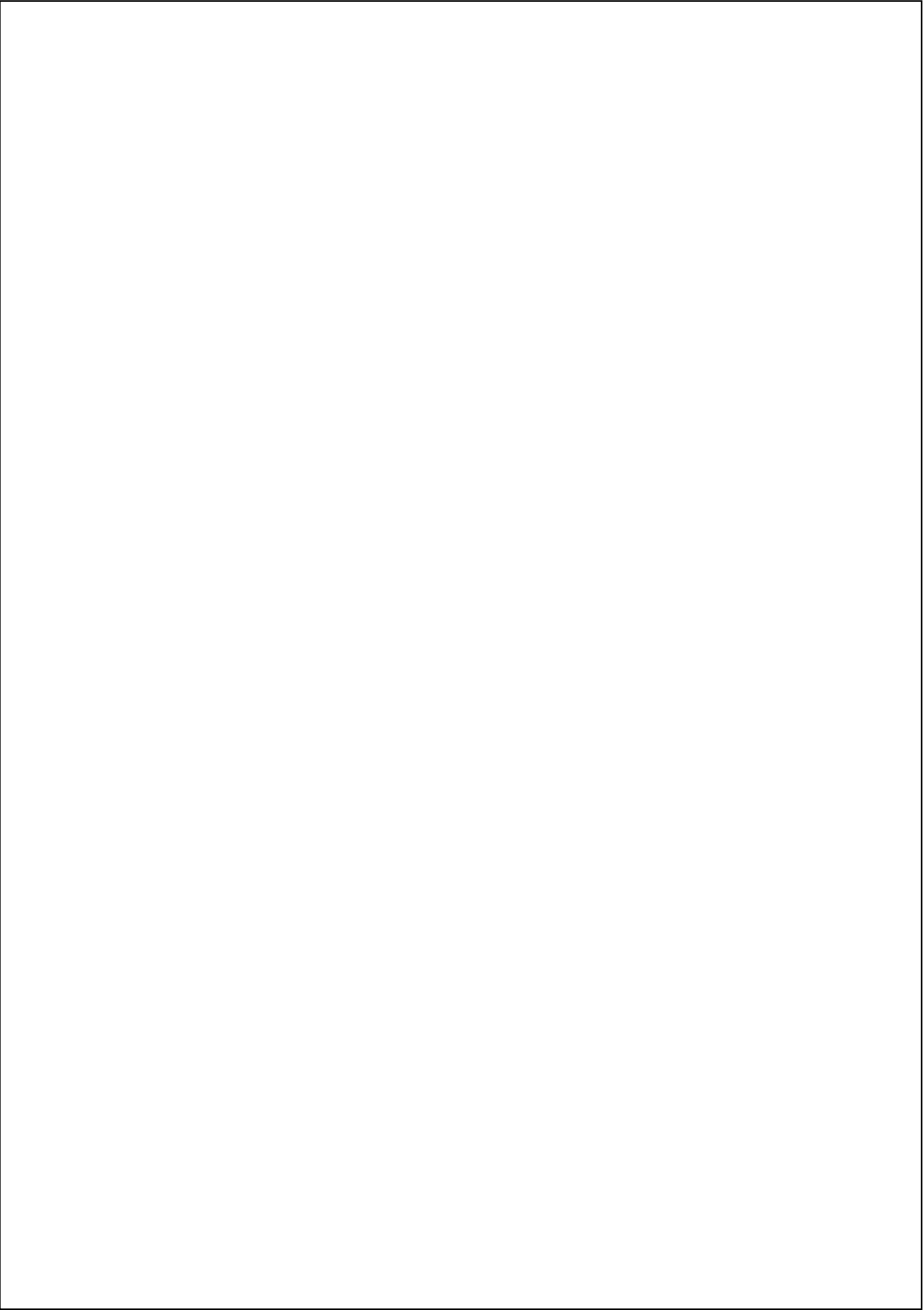
1. Etasje

© 2025 Norkart AS/Geovekst og kommunene/NASA, Meti © Mapbox © OpenStreetMap

Det tas forbehold om riktigheten eller fullstendigheten av opplysningene i dette dokumentet. Det kan ikke rettes krav som følge av at disse opplysningene benyttes som grunnlag for beslutninger.

Statens naturoppsyn

Tungasletta 2
7485 Trondheim

Fylkesmannen i Hedmark	
Sak.nr.: 02/3491	Dok.nr.: 1
09 DES 2002	
Ark.: 432.31	U.off.:
Avd.: LAND	Saksbeh.: RO

Deres ref: Jostein Sandvik

Vår ref: Erik M. Ydse

Sted: Kvikne

Dato: 6. desember 2002

Ad påbygg på Enmolægeret

Kvikne Utmarksråd søker med dette om økonomisk støtte fra Statens naturoppsyn og Fylkesmannen i Hedmark til oppsetting av tilbygg på koia Enmolægeret. For søknadsbeløpets størrelse viser vi til vedlegg 3.

Søknaden innebærer også et tilbud om at Kvikne Utmarksråd holder snøskutertransport og arbeidskostnader fram til ferdig produkt. Arbeidskostnader inkluderer forarbeider i forbindelse med tegninger, kalkyler, byggesøknad og annen saksbehandling.

Vi forutsetter imidlertid at kommunen og fylkesmannen godkjenner byggesøknaden. Befaring med begge ble foretatt 22. august med daværende miljøvernleder i Tynset kommune, Kirsten Thyrum, saksbehandler Ragnar Ødegaard fra Fylkesmannen i Hedmark samt undertegnede. Alle tre var enige om at prosjektet var godt og behovet stort.

Vi forutsetter også at Tynset kommune, som er eier av koia, lar påbygget være avlåst og forbeholdes forvaltning, forskning og oppsyn. Forvaltning bør, foruten offentlig forvaltning, inkludere eiernes forvaltning av eiendommen, men ikke være til disposisjon for utleie eller tilfeldige besøk i fritid. Oppsyn menes her naturoppsyn i arbeid som ansatt i eller engasjert av Statens naturoppsyn, politiet, Forelhogna Villreinutvalg eller Kvikne Utmarksråd, ikke bufetilsyn eller tilsvarende tilfeldige tilsynsordninger. Kontrakt mellom eier og Kvikne Utmarksråd om disposisjonsrett til tilbygget bør utformes på bakgrunn av ovennevnte vilkår og undertegnes.

Vi håper at både eier – Tynset kommune, forvalter – Fylkesmannen i Hedmark (og Sør-Trøndelag) og Statens naturoppsyn ser at denne søknaden også er et godt tilbud og derfor blir positivt behandlet.

Vedlegg

1. Utskrift fra møtebok
2. Planskisse av Enmolægeret
3. Kostnadskalkyle

Kopi med vedlegg er sendt:

Fylkesmannen i Hedmark, Miljøvernavdelingen, Statens Hus, 2300 Hamar

Tynset kommune, Y-tjønna, 2500 Tynset

09 DES 2002

For Kvikne Utmarksråd

Erik M. Ydse

fjellopsyn/daglig leder

Utskrift fra møtebok

Sak 23/02: Påbygg på Enmolægeret

Enmolægeret ligger uten veiforbindelse på UTM-referanse 32 V 582784 6945570, 7,5 kilometer fra nasjonalparkgrensa. Det går vei inn til setrene ved Grøntjønnan, men denne er privat og avlåst med bom. Bommen er litt innenfor grensa for nasjonalparken.

Enmolægeret ligger slik til at den egner seg godt som utgangspunkt for oppdrag i nasjonalparken. Den ligger lite værutsatt til, sentralt plassert i Forollhogna nasjonalpark og midt i villreintrekket. Grøntjønnan naturreservat ligger 3 kilometer i sydlig retning. Fra koia har man radiokontakt med *repeater* på toppen av Forelhogna og man kan derigjennom nå mange stasjonære radiostasjoner i bygdene rundt. På vinteren er dette den innerste koia man kan nå uansett værtype med utgangspunkt fra Kvikne. Dette er svært viktig under leteaksjoner i fjellet.

Det er et faktisk problem for forskning, forvaltning og oppsyn at det ikke finnes egnet koie med låsbare rom i nasjonalparken som kan brukes til nevnte formål. Alle koier i nasjonalparken er enten private og avlåste eller åpne for allmennheten. Slik det er i dag kan man derfor ikke basere seg på at det er senger og rom ledig. Vi viser her til "Forslag til forvaltningsplan for Forollhogna nasjonalpark" av oktober 2002 kapittel 4.2 bygninger.

Byggeprosjektet er kalkulert til noe i underkant av 100 000 kroner totalt. I dette ligger det også strømforsyning som er nødvendig for opplading av radio og bærbar datamaskin.

Forslag til vedtak: Kvikne Utmarksråd søker på vegne av Tynset kommune (eier) om byggetillatelse.

Vi søker også om økonomisk støtte fra Statens naturoppsyn og Fylkesmannen i Hedmark og forutsetter at de betaler utstyr- og materialkostnader i henhold til kalkyle.

Vi stiller arbeidstid og skuterskyss fritt til disposisjon. Dette innebærer en verdi på om lag 42 000 kroner.

Til gjengjeld krever vi at påbygget holdes avlåst og at nøkkel forbeholdes forvaltning, forskning og oppsyn. Deriblant ansatte i Kvikne Utmarksråd.

Vedtak: Forslaget enstemmig vedtatt på styremøte den 5. desember 2002.

Annet: Vedlagt er planskisse og kalkyle.

Rett utskrift bekreftes.

For Kvikne Utmarksråd

Erik M. Ydse
fjelloppsyn/sekretær

Saksbehandler, innvalgstelefon
Ragnar Ødegaard, 62 55 11 83

Vår dato
21 MARS 2003
Arkivnr.
432.31

Vår referanse
2002/8491-3
Deres referanse

Kvikne Utmarksråd
Rute 568
2512 Kvikne

Forollhogna nasjonalpark – Søknad om tillatelse til påbygg av koie på Enmolægeret

Det vises til Deres brev av 6. desember 2002 til Statens Naturoppsyn med gjenpart til fylkesmannen.

Det søkes om tillatelse til å oppføre et tilbygg til Tynset kommunes koie på Enmolægeret som kan avlås og disponeres av offentlig oppsyn, forvaltning og forskning. Det påpekes at Enmolægeret ligger svært gunstig til med tanke på oppsyn i statsallmenningen og i Forollhogna nasjonalpark (sentral geografisk plassering, lite værutsatt og radiokontakt med repeater på toppen av Forollhogna). Kvikne Utmarksråd påpeker også at det er et problem at det ikke finnes et egnet husvære tilgjengelig i nasjonalparken med låsbart rom der teknisk utstyr kan oppbevares og som er disponibelt uavhengig av andre brukere. Den eksisterende koia er på ca. 28 m². Det planlagte tilbygget er på ca. 9 m².

Enmolægeret ligger innenfor Forollhogna nasjonalpark. Nasjonalparken ble opprettet ved kgl. res. av 21. desember 2001. Formålet med opprettelsen er blant annet å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde og å bevare i naturlig tilstand landskapsformer og det biologiske mangfoldet, herunder en høyproduktiv villreinstamme.

I verneforskriftens punkt 1.1. heter det at landskapet er vernet mot tekniske inngrep av enhver art. Her er det nevnt en rekke eksempler på tekniske inngrep av permanent karakter som i utgangspunktet ikke er tillatt, blant annet oppføring av nye bygninger. Bestemmelsene i dette punktet er ikke til hinder for nødvendig vedlikehold av eksisterende bygninger. Det er i denne forbindelse imidlertid presisert at bygningene ikke skal endre funksjon, bygges om eller utvides, jfr. punkt 1.2.a. Forvaltningsmyndigheten er gitt anledning til å kunne gi tillatelse til oppføring av hytter/buer i forbindelse med oppsynsvirksomhet og gjeting (punkt 1.3.b).

I verneforskriftens § 4 heter det at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra vernebestemmelsene når formålet med vernet krever det, for vitenskapelige undersøkelser, for arbeid eller tiltak av vesentlig samfunnsmessig verdi og i andre særlige tilfeller, når dette ikke strider mot formålet med vernet.

Ved forvaltningen av nasjonalparker er det et overordnet mål å unngå nye tekniske inngrep som kan gi varige spor eller som er av permanent karakter, eksempelvis oppføring av bygninger. Fylkesmannen finner likevel å kunne innvilge Kvikne Utmarksråd dispensasjon

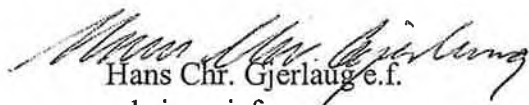
fra verneforskriften for Forollhogna nasjonalpark, punkt 1.1, for oppføring av tilbygg til koia på Enmolægeret etter de planer og forutsetninger som framkommer av Deres brev av 6. desember 2002. I denne vurderingen er det lagt vekt på at det planlagte byggetiltaket omfatter et relativt lite tilbygg til en eksisterende bygning, at oppgraderingen av Enmolægeret vil sikre husvære for oppsynet i et område som har liten dekning av tilsvarende husvære fra før og dermed bidra til å effektivisere naturoppsynet i nasjonalparken, samt at gjennomføring av tiltaket ikke vil medføre at buas funksjon og bruk blir endret. Følgende vilkår knyttes til dispensasjonen:

- Det skal legges betydelig vekt på å unngå forstyrrelse av villrein ved gjennomføring av byggetiltaket.
- Alt bygningsavfall skal fjernes fra nasjonalparken.

Denne dispensasjonen er gitt i medhold av verneforskriften for Forollhogna nasjonalpark av 21. desember 2001, § 4. Vedtaket kan påklages, jfr. vedlagte "Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak".

For ordens skyld vil fylkesmannen påpeke at denne dispensasjonen bare gjelder i forhold til verneforskriften for Forollhogna nasjonalpark, og ikke i forhold til plan- og bygningslovens bestemmelser.

Med hilsen

Hans Chr. Gjerlaug e.f.
seksjonssjef

Ragnar Ødegaard
førstekonsulent

Vedlegg: Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak

Kopi: Tynset kommune
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Miljøvernavdelingen
Statens Naturoppsyn, Tungasletta 2, 7485 Trondheim
Direktoratet for naturforvaltning

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2024/12143

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	36/2025	24.11.2025

Forollhogna nasjonalpark - søknad om bruk av drone for gjennomføring av minimumstelling av villrein - 2026-2028 - Søker: Forollhogna villreinutvalg

Nasjonalparkforvalters innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna gir Forollhogna villreinutvalg ved sekretær Helene G. Lillevold dispensasjon fra Forskrift om Forollhogna nasjonalpark, §3 punkt 5.1, til bruk av drone for gjennomføring av minimumstelling av villreinbestanden i Forollhogna.

Dispensasjonen gjelder for:

- bruk av drone i tidsrommet 5.januar til og med 15. mars for årene 2026 – 2028,
- dronepilot Håvard Rønning, Oppdal Bygdeallmenning.

Følgende vilkår gjelder for dispensasjonen:

1. Det kan brukes drone *inntil* 3 dager pr. vintersesong.
Tidligere tillatelse til bruk av helikopter skal ikke benyttes i tillegg til drone.
Dersom drone ikke benyttes, kan helikopter benyttes.
2. All ferdsel i forbindelse med oppdraget knyttet til minimumstillingen skal foregå hensynsfullt for alt dyre- og fugleliv. Dersom det registreres at villrein eller annet dyreliv blir forstyrret, skal droneflygingen trekkes unna og evt. avbrytes i situasjonen.
3. Forollhogna villreinutvalg ved sekretær er ansvarlig for at alle som deltar i minimumstillingen er gjort kjent med vilkårene, og har de nødvendige tillatelsene med seg i forbindelse med oppdraget.
4. Denne tillatelsen skal medbringes under oppdraget, og kunne vises til oppsyn, politi ved forespørsel.
5. Forvaltningsmyndigheten og SNO for Forollhogna skal varsles på forhånd om når oppdraget med minimumstelling inkl. bruk av drone vil finne sted.

6. Det skal rapportens om bruken av drone sammen med øvrig rapportering av motorferdsel i tilknytning til minimumstillingen innen 1. mai det respektive år, jf. nasjonalparkstyret sitt vedtak av 6.11.2024, DV 20/2024.

Hjemmel

Vedtaket er gjort med hjemlet i naturmangfoldlovens § 48 om dispensasjon fra vernevedtak, og med føringer gitt retningslinjer for bruk av drone gitt av nasjonalparkstyret 07.12.2022 og nasjonalparkstyret sin forvaltningspraksis.

Begrunnelse:

Det er i avgjørelsen for dispensasjonen lagt vekt på at det er viktig for forvaltningen av villreinstammen i Forollhogna å gjennomføre overvåkning av villreinbestanden. Sett i lys av at det er innført en kvalitetsnorm for villrein, er det også viktig å få et oppdatert kunnskapsgrunnlag for villreinen i Forollhogna.

Erfaringer fra andre villreinområder viser at aktsom bruk av drone vil være mindre forstyrrende på villrein enn bruk av småfly/helikopter. Det vil bli benyttet dronepilot med erfaring fra tilsvarende oppdrag i andre villreinområder.

Dispensasjonen er i tråd med de føringer nasjonalparkstyret har lagt til grunn for i sin forvaltningspraksis for bruk av drone.

Tidligere gitte tillatelse til bruk av både snøscooter og helikopter i tilknytning til minimumstillingen er fortsatt gyldige, jf. delegert vedtak 20/2024 av 6.11.2024.

Tillatelsen for bruk av helikopter trekkes ikke tilbake, men det kan ikke brukes helikopter i tillegg til bruk av drone.

Når tiltaket gjennomføres med de forutsetningene som søknaden legger til grunn og de vilkår som her settes mht. å begrense motorferdselen til et minimum, forventes det at det ikke skal forekomme forstyrrelser av nevneverdig omfang på villreinen og annet dyreliv.

Dispensasjonen vurderes videre ikke å stride mot verneformålålet og heller ikke kunne påvirke verneverdiene nevneverdig. Det vurderes heller ikke at dispensasjonen vil skape uheldig presedens for andre forhold i Forollhogna nasjonalpark eller andre sammenlignbare verneområder.

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Søknad motorferdsel-drone- min.tell. NP-styret.pdf

Andre saksdokumenter:

1. [Forskrift](#) om Forollhogna nasjonalpark, 21.12.2001.
2. [Forvaltningsplan](#) for Forollhogna nasjonalpark, 2004.
3. [Retningslinjer](#) for søknad om dronebruk i Forollhogna nasjonalpark, styresak 34/2022, 07.12.2022.
4. Bruk av droner i verneområder, brev av 06.03.2019 fra Miljødirektoratet, arkivsak 2019/3848-1.

5. Tillatelse - Forollhogna nasjonalpark - dispensasjon for motorferdsel - bruk av småfly/helikopter og snøscooter for gjennomføring av minimumstelling av Forollhogna villreinstamme - 2025-2028, delegert vedtak 20/2024 av 06.11.2024.

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret for Forollhogna har den 24.10.2025 mottatt søknad fra Forollhogna villreinutvalg om bruk av drone for gjennomføring av minimumstelling av villreinen i Forollhogna for kommende vinter og de neste 2 vintrene.

Søknaden, jf. saksdokument ne. 1

«Forollhogna Villreinutvalg søker med dette om tillatelse til å benytte drone for å gjennomføre minimumstillinger av villrein i Forollhogna. Det søkes om tillatelse for en 4-års periode, fra og med vinteren 2025 til og med vinteren 2028. Registreringene skal benyttes til forvaltning av villreinstammen og som grunnlag for beregning av kvote det enkelte år.

Gjennomføringen av flyvningene vil begrenses til 1-3 dager. Erfaringer viser at antall flyvninger og usikkerhet ved telling kan reduseres dersom gode registreringer fra bakken gjennomføres før dronen tas i bruk. Derfor vil bakkemannskap være ute i forkant for å lokalisere villreinen, slik praksis også har vært tidligere år.

Dette året blir et prøveår for bruk av drone, ettersom det tidligere har blitt benyttet helikopter og småfly til minimumstillingene. Knutshø har allerede god erfaring med bruk av drone til telling. Bruk av drone vurderes som både mer skånsomt og mer kostnadseffektivt enn helikopter, da dronen kan operere med høy presisjon, kort flytid og mindre forstyrrelser for dyrene.

Dronepilot Håvard Rønning fra Oppdal Bygdeallmenning vil stå for gjennomføringen av flyvningen. Han er godt kvalifisert og vil bli transportert inn i terrenget med snøscooter sammen med lokalt kjent mannskap. Forollhogna Villreinutvalg har fått tillatelse til å benytte snøscooter i forbindelse med gjennomføringen av minimumstillingene av villrein i denne perioden.

Tillatelsen vil kun bli benyttet av utvalgets faste oppsyn og/eller styremedlemmene i villreinutvalget for registreringer som her omsøkt. Alt av registreringer vil bli organisert av oppsynsleder for villreinutvalget. Det søkes om tillatelse fra 5. januar til 15. mars. Ber om at søknadene behandles så snart som mulig.

Rapport fra tellingene vil bli lagt ut på vår nettside www.hognareinen.no så snart tallene er klare.»

Andre saksopplysninger

Forollhogna Villreinutvalg har gjennom en årrekke søkt og fått tillatelse til å benytte småfly/helikopter og snøscootere i forbindelse med minimumstillingen av villreinstammen i Forollhogna, og har for inneværende 4-årsperiode en gyldig tillatelse.

Bruken av motorferdsel er rapportert i tråd med gitte vilkår.

Det har i løpet av de siste 2-3 årene vært gitt begrenset bruk av drone til noen beitelag i forbindelse med ekstraordinært ettersøkt av savnet sau i fjellet etter avsluttet sanking.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

Forskrift om Forollhogna nasjonalpark

Formålet med opprettelsen av Forollhogna nasjonalpark er (§2):

- Å bevare et stort sammenhengende og i det vesentligste urørt fjellområde,
- Å bevare i naturlig tilstand landskapsformer og det biologiske mangfoldet med en variert vegetasjon med stort innslag av kravfulle plantearter og et rikt dyreliv med en høyproduktiv villreinstamme,
- Å verne om kulturminner og kulturlandskapsinnslag.

Ifølge verneforskriftens § 3, punkt 5.1 *Forbud mot motorferdsel* heter det at: «Motorisert ferdsel til lands og til vanns, herunder bruk av luftfartøy lavere enn 300 meter er forbudt. Forbudet mot motorferdsel gjelder også bruk av modellfly, modellbåt o.l.». Drone er kategorisert inn under modellfly, og dermed er det et forbud mot bruk av drone innenfor nasjonalparken.

I brev av 06.03.2019 fra Miljødirektoratet om bruk av droner i verneområder heter det bl.a.: «*Ulempene og skadepotensialet med bruk av droner er vel kjent, både i forhold til friluftsliv og dyreliv. Samtidig kan bruk av droner ha stor nytteverdi, f.eks. ved bruk i naturforvaltning og ulike typer næringsvirksomhet. Dette gjelder ikke minst når bruk av droner kan redusere kjøring på barmark eller redusere bruken av fly/helikopter.*»

Miljødirektoratet peker videre på at det kan vurderes å gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 «*for områder med forbud mot bruk av droner kan det både for tamreindrift, sauenæring og oppsynsvirksomhet mv.*»

Naturmangfoldloven (nml)

I naturmangfoldloven § 48 1.ledd heter det følgende: «Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.»

Søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene.

I tillegg skal søknaden vurderes etter de miljørettslige prinsippene i nml §§ 8-12 (kunnskapsgrunnlag, føre-var prinsippet, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), jf. nml 7.

Forvaltningsplanen for Forollhogna nasjonalpark gir føringer og retningslinjer for praktisering av vernebestemmelsene.

I kap. 4.4.6 om lavtflyging heter det at forvaltningsmyndigheten er innstilt på å gi tillatelse for lavtflyging i forbindelse med beitedyrleting og viltregistreringer, og at der det er hensiktsmessig bør det benyttes flerårige tillatelser – dette er særlig aktuelt for villreintellinger som «*har sterkt preg av regelmessighet*».

Nasjonalparkstyret har den 07.12.2022 i styresak 34/2022 behandlet retningslinjer for søknad om dronebruk i Forollhogna nasjonalpark, og her heter det at søknader knyttet

til forskning og forvaltning kan gis tillatelse med vilkår om særlige hensyn til sårbare områder og perioder for naturmiljøet.

Myndighet

Nasjonalparkstyret for Forollhogna er forvaltningsmyndighet for Forollhogna nasjonalpark med tilhørende landskapsvernområder og Grøntjønnan naturreservat, jf. Miljøverndepartementet sin delegering av myndighet 16.02.2011 og styrets vedtekter av 19.01.2024 gitt av Miljødirektoratet.

Nasjonalparkstyret er myndighet til å behandle nevnte søknad om bruk av drone innenfor Forollhogna nasjonalpark.

Vurderinger

Søknaden om bruk av drone knytter seg spesifikt til villreinen og dens leveområder. Minimumstillingen vil måtte foregå vinterstid som er en krevende periode for villreinen og forstyrrelse bør så langt som mulig unngås. Ett av verneformålene med nasjonalparken er å ta vare på både villreinstammen og et forholdsvis urørt fjellområde, og det er gitt bestemmelser om forbud om motorisert ferdsel hvor det bare unntaksvis kan gis dispensasjoner.

Kunnskapsgrunnlaget for villrein og dens leveområder er godt kjent for forvaltningsmyndigheten, og en søknad om bruk av drone kan behandles som en dispensasjon fra vernevedtak.

Villreinutvalgets bruk av småfly for minimumstilling ble sist vinter avløst med bruk av helikopter. Erfaringer fra denne tellingen viste at villreinen ble i liten grad forstyrret ved helikopterflygingen. Bruken av drone forventes å være mindre forstyrrende enn tidligere bruk av både småfly og helikopter, noe som vurderes som positive. Det vises her til gode erfaringer fra Knutshø villreinområde, og det vil bli benyttet samme dronepilot i Forollhogna.

Villreinflokkene vil i forbindelse med droneflygingen fortsatt bli lokaliserte på forhånd av fjelloppsynet i forbindelse med andre oppdrag i fjellet. Dette for at selve flytiden begrenses til det nødvendige, samt at det er en effektiv bruk av ressurser. Det er gitt dispensasjon til bruk av snøscooter i forbindelse med søknaden for 2025-2028 som er gyldig.

Forarbeidet til minimumstillingen gjennomføres av lokalt fjelloppsyn som har god lokalkjennskap og kompetanse til å unngå forstyrrelser av villreinen. Videre har innleid dronepilot også god kompetanse på villrein. Det settes vilkår om utøvelse av stor aktsomhet i forbindelse med droneflygingen.

Resultatene av minimumstillingen gir utvalget et grunnlag for tildeling av den årlige fellingskvoten, og dermed et viktig kunnskapsgrunnlag for en god villreinforvaltning. I tillegg vil vi også få en dokumentasjon på hvilke områder som brukes om vinteren – i alle fall på den tiden minimumstillingen blir gjennomført.

Samlet vurdering

Det er viktig for forvaltningen av både villreinstammen og verneverdiene i Forollhogna å ha et godt og oppdatert kunnskapsgrunnlag om villreinen. Det er også nyttig for forvaltningen å kjenne til hvor villreinen holder til vinterstid. Sett i lys av at det er innført en kvalitetsnorm for villrein er det også viktig å få et oppdatert kunnskapsgrunnlag for villreinbestanden i Forollhogna.

Kunnskapsgrunnlaget for villrein vurderes å være godt nok kjent til at minimumstellingen kan gjennomføres ved begrenset bruk av snøscootere for å lokalisere villreinen på forhånd for så å fly med drone for fotografering. Bruken av snøscooter og drone her vurderes slik at denne ferdselen ikke vil påføre villreinen nevneverdig forstyrrelser. For å begrense bruken av snøscooter ble det i tillatelsen gitt i DV-sak 20/2024 satt vilkår om at det så langt det lar seg gjøre skal lokaliseringen utføres i forbindelse med andre oppsynsoppdrag i fjellet.

Tillatelsen til bruk av helikopter trekkes ikke tilbake, men kan ikke brukes i tillegg til bruk av drone.

Det stilles som vilkår at det skal leveres rapport over bruken av både drone og snøscooter slik at forvaltningsmyndigheten kan vurdere omfanget av den motoriserte ferdselen.

Dispensasjonen er i tråd med de føringer nasjonalparkstyret har lagt til grunn for i sin forvaltningspraksis for bruk av drone.

Når tiltaket gjennomføres med de vilkår som her settes mht. å begrense motorferdselen til et minimum, forventes det at det ikke skal forekomme forstyrrelser av nevneverdig omfang på villreinen og annet dyreliv. Dispensasjonen vurderes videre ikke å stride mot verneformålmålet og heller ikke kunne påvirke verneverdiene nevneverdig. Det vurderes heller ikke at dispensasjonen vil skape uheldig presedens for andre forhold i Forollhogna nasjonalpark eller andre sammenlignbare verneområder.

Ved denne vurderingen anses vilkårene i nml § 48 å være i varetatt, og at den samla vurderingen også ivaretar kravene til nml §§ 8-12.

Forollhogna Villreinutvalg

Nasjonalparkstyret for Forollhogna
Postboks 2600
7734 Steinkjer

Deres ref:

Vår ref: Helene G. Lillevold

Sted: Ålen

Dato: 24.10.2025

Søknad om bruk av drone for minimumstelling i Forollhogna

Forollhogna Villreinutvalg søker med dette om tillatelse til å benytte drone for å gjennomføre minimumstillinger av villrein i Forollhogna. Det søkes om tillatelse for en 4-års periode, fra og med vinteren 2025 til og med vinteren 2028. Registreringene skal benyttes til forvaltning av villreinstammen og som grunnlag for beregning av kvote det enkelte år.

Gjennomføringen av flyvningene vil begrenses til 1-3 dager. Erfaringer viser at antall flyvninger og usikkerhet ved telling kan reduseres dersom gode registreringer fra bakken gjennomføres før dronen tas i bruk. Derfor vil bakkemannskap være ute i forkant for å lokalisere villreinen, slik praksis også har vært tidligere år.

Dette året blir et prøveår for bruk av drone, ettersom det tidligere har blitt benyttet helikopter og småfly til minimumstillingene. Knutshø har allerede god erfaring med bruk av drone til telling. Bruk av drone vurderes som både mer skånsomt og mer kostnadseffektivt enn helikopter, da dronen kan operere med høy presisjon, kort flytid og mindre forstyrrelse for dyrene.

Dronepilot Håvard Rønning fra Oppdal Bygdeallmenning vil stå for gjennomføringen av flyvningen. Han er godt kvalifisert og vil bli transportert inn i terrenget med snøscooter sammen med lokalt kjent mannskap. Forollhogna Villreinutvalg har fått tillatelse til å benytte snøscooter i forbindelse med gjennomføringen av minimumstillingene av villrein i denne perioden.

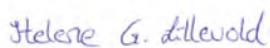
Tillatelsen vil kun bli benyttet av utvalgets faste oppsyn og/eller styremedlemmene i villreinutvalget for registreringer som her omsøkt. Alt av registreringer vil bli organisert av oppsynsleder for villreinutvalget.

Det søkes om tillatelse fra 5. januar til 15. mars.

Ber om at søknadene behandles så snart som mulig.

Rapport fra tellingene vil bli lagt ut på vår nettside www.hognareinen.no så snart tallene er klare.

For Forollhogna Villreinutvalg

sekretær

Helene G. Lillevold (sign)

www.hognareinen.no

Leder:

Kristoffer Flaa Sørensen
2512 KVIKNE
Ksoe3@online.no

Nestleder:

Vegard Dragmyrhaug
7380 ÅLEN
vegard.dragmyrhaug@kjellmark.no

Sekretariat:

Helene Grytbakk Lillevold
7383 Haltdalen
post@hognareinen.no 92 08 14 19

Konto: 4355 14 04707
Orgnr.: 975 552 039

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2025/11274

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	37/2025	24.11.2025

Budalen landskapsvernområde - søknad om gjenoppføring av seterfjøs på Bekkvollen - søker: John Tovmo og Berit Svardal

Nasjonalparkforvalters innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna gir Berit Svardal og John Tovmo, Budal dispensasjon fra Forskrift om Budalen landskapsvernområde, § 3 punkt 1 for gjenoppføring av seterfjøs på setereiendommen Bekkvollen i Synnerdalen innenfor Budalen landskapsvernområde.

Følgende vilkår gjelder for tillatelsen:

1. Det nye seterfjøset føres opp med målene 4 m x 6 m, som gir 24 m² BYA, i tråd med byggetegningene, og settes på samme tomten som det opprinnelige seterfjøset på Bekkvollen. Byggetegningene er en del av vedtaket.
2. Seterfjøset skal plasseres på samme tomten som det gamle seterfjøset, og settes på en grunnmur av naturstein som det gamle seterfjøset stod på.
3. Seterfjøset skal kles utvendig med stående panel slik det fremgår av fasader-tegningene.
4. Vindu og dør må tilpasses til mer tradisjonelt format og utforming for seterfjøs for området, og taket må tekkes med torv.
5. Seterfjøset skal ha funksjon som fjøs/uthus, og det tillates ikke beboelsesrom eller ildsted i bygget.
6. Dersom det oppstår terrengskader i forbindelse med byggearbeidet skal det rettes opp så snart som mulig.
7. Bygningsavfall skal transporteres ut av landskapsvernområdet. Ubehandlet trevirke kan nyttes til ved.
8. Når restaureringsarbeidet er ferdig, skal det gis tilbakemelding til nasjonalparkstyret med bilder.
9. Tillatelsen etter verneforskriften gjelder i 3 år fra vedtaksdato.

Nasjonalparkstyret viser til både faglig veiledning i høringsuttalelsen fra Seksjon Kulturminner, Trøndelag fylkeskommune, og byggeskikkveilederen «Bygninger i seterlandskapet, Forollhogna nasjonalpark med tilliggende landskapsvernområder».

Hjemmel:

Vedtaket er gjort med hjemmel Forskrift om Budalen landskapsvernområde, § 5, punkt 1 «Oppføring av nødvendige nye bygninger for jordbruksformål som er knyttet til seterdrift og beitebruk».

Begrunnelse:

Det er i avgjørelsen lagt vekt på at verneformålet for landskapsvernområdet er å ta vare på seterlandskapet med seterbebyggelse og setervoller. Oppføring av nytt seterfjøs i tradisjonell byggeskikk vil være et godt tiltak for å gjenskape et helhetlig bygningsmiljø med seterbu, -fjøs og løe på Bekkvollen, og et tiltak som fremmer natur- og kulturlandskapsverdiene i Budalen landskapsvernområde.

Setervollen har ikke vært i tradisjonelle seterdrift på svært lang tid, men drift av vollen med slått/beite er nå blitt gjenopptatt. Oppføring av et nytt seterfjøs i tradisjonell byggeskikk vurderes å være i tråd med verneforskriftens formål og bestemmelser, og føringer gitt i forvaltningsplanen.

Det settes vilkår i tillatelsen for å ivareta hensynet til natur- og kulturmiljøet og sikre verneverdiene i et langsiktig perspektiv.

Oppføring av et seterfjøs i tradisjonell byggeskikk på Bekkvollen ansees derfor ikke å stride mot verneformålet eller vil kunne påvirke verneverdiene på en negativ måte. Tiltaket vurderes heller ikke å kunne skape en negativ presedens for verken Budalen landskapsvernområde eller andre verneområder med tilsvarende bestemmelser.

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Søknad sæterfjøs_uthus - Bekkvoll 2025.pdf
- 2 Utskrift fra møtebok - Budal fjellstyre - sak 06-25 Seterfjøs_uthus Bekkvoll - gbnr 402_1.pdf
- 3 Midtre Gauldal kommune - Høring - Budalen landskapsvernområde - Søknad om gjenoppføring av seterfjøs på Bekkvollen-fylkeskommunens uttalelse.PDF

Andre saksdokumenter:

1. [Forskrift](#) om Budal landskapsvernområde, 2001.
2. [Forvaltningsplan](#) for Endalen -, Budalen – og Forddalen landskapsvernområder med byggeskikkveileder for landskapsvernområdene, 2005
3. [Byggeskikkveileder](#) «Bygninger i seterlandskapet, Forollhogna nasjonalpark med tilliggende landskapsvernområder», 2020.

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret for Forollhogna fikk 12.09.2025 oversendt fra Midtre Gauldal kommunen en søknad om oppføring av nytt seterfjøs på setereiendommen Bekkvollen innenfor Budalen landskapsvernområde.

Kartutsnitt som viser beliggenheten for Bekkvollen innenfor Budalen landskapsvernområde.

Utsnitt av flyfoto som viser Bekkvollen.

Søknaden

Berit Svardal og John Tovmo, Budal søker om å gjenoppbygge et seterfjøs på egen seter Bekkvollen. Tiltakshaver beskriver at de har fått tilgang på en bygning som er laget på et laftkurs om gammel byggeskikk i regi av Rørosmuseet.

Utdrag av søknaden, jf. saksdokument 1:

Vi søker om å gjenoppbygge fjøset på Bekkvollen i Synnerdalen. Vi har ikke kjennskap til fjøset som sto der før utover en registrering av seter/seterhus utført av Budal Fjellstyre den 11.06.1970, som angir størrelse og plassering. Fjøset som sto der hadde målene 5,5mx4,6m.

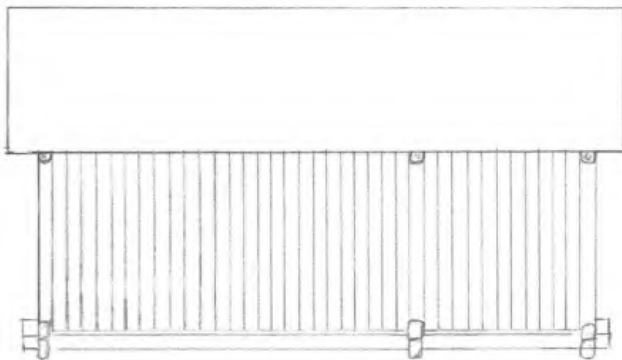
Vi har fått tak i et nytt hus som er bygd slik gamle seterfjøs var bygd, huset er lagd på et laftekurs på Rørosmuseet der gammel byggeskikk var tema.

Dette har måtene 6m x 3m og er tenkt plassert på samme tomt som det gamle sto.

Det vil bli brukt i forbindelse med drift av vollen.

Tiltakshaver tok kontakt med nasjonalparkforvalter den 27.10 om korrigeringa av målene på bygget, og sendte en epost den 2.11. med bekreftelse på at målene på det planlagte nye fjøset er 6 m x 4 m.

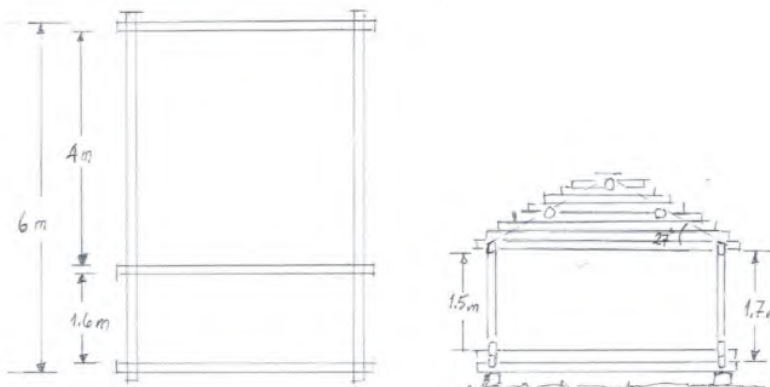
Det følger byggetegninger med søknaden:

Fasade mot sør og nord.

Fasade mot vest og øst.

Plan- og snitt-
tegninger.

Situasjonsskisse som viser plassering av seterfjøset i forhold til seterbua på Bekkvollen.

Andre saksopplysninger

Søknaden er, før den er sendt til Midtre Gauldal kommune og nasjonalparkstyret, behandlet av både Statskog og Budal fjellstyre som begge godkjenner tiltaket, jf. vedlagte saksdokumenter nr.2.

Nasjonalparkforvalter har sendt søknaden til Trøndelag fylkeskommune for kulturminnefaglig uttalelse, og seksjon kulturminner har den 14.10.2025 gitt en utfyllende uttalelse til saken med følgende konklusjon, jf. saksdokumenter nr. 3:

«Det er positivt at seterområdene er i bruk, at bygninger holdes ved like og der det er mulig, at bygninger blir gjenoppbygd. Om den bygningstypen som er omsøkt oppsatt her er å regne som tradisjonell i Budalen har fylkeskommunen for liten kjennskap til. Både i denne enkelte saken, men også generelt. Om fjøset som sto på Bekkvollen var i skjelterverk eller stavreist så er spørsmålet avklart. Evt. kildegrunnlag, som foto, registrering eller annen dokumentasjon av det tidligere fjøset, kan støtte en avklaring på dette ligger ikke vedlagt saken.

Nasjonalparkstyret kan vurdere hvorvidt det vil ha betydning opp mot formålet og om det bør stilles vilkår om laftet bygning, som «er» tradisjon på stedet. Ut over dette anbefales det at man ved en eventuell tillatelse stiller vilkår om vindustype, dørtype, og taktekking, for at bygningen på best mulig måte glir naturlig inn i kulturlandskapet.»

Viser videre hele uttalelsen i saksdokument nr. 3 hvor det gis vurderinger og veiledning.

Tiltakshaver har siden 2021 restaurert seterbua og ei lø på Bekkvollen, og nasjonalparkforvalter har vært på befaringer her ved disse tiltakene og har derfor ikke foretatt ny befaring i forbindelse med denne søknaden.

Nasjonalparkstyret var i august 2024 innom på Bekkvollen i forbindelse med styret sitt 2-dagersmøte i Budalen – og Endalen landskapsvernområder.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

Forskrift om Budalen landskapsvernområde

Formålet med opprettelsen av Budalen landskapsvernområde er (§2):

«å ta vare på et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, der seter-landskap med seterbebyggelse og setervoller og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart».

I vernebestemmelsene § 3 heter det at «området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter slik som f.eks. oppføring av bygninger» mm.

Videre heter det i verneforskriftens § 5 punkt 1 at forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelser med vilkår dersom virksomheten kan skje uten at det strider mot verneformålet og ellers dersom særlige grunner taler for det tillatelse til «Oppføring av nødvendige nye bygninger for jordbruksformål som er knyttet til seterdrift og beitebruk».

Forvaltningsplanen for Budalen landskapsvernområde gir nærmere retningslinjer for hvordan verneforskriften skal praktiseres mht. vedlikehold, ombygging, restaurering og rivning av seterbebyggelse.

I Kap. 5.2.Vedlikehold, ombygging og oppføring av seterbebyggelse heter det at: «forvaltningsmyndigheten vil i utgangspunktet se positivt på restaurering av seterbebyggelsen som ikke er i bruk og der forfallet har pågått over lengre tid. Dette er ofte tilfellet med gamle seterfjøs og løer. Slike bygninger har ofte stor kulturhistoriske verdi, og det vil derfor være av stor betydning av restaureringsarbeidet fører til at så mye som mulig av den opprinnelige bygningen bevares. Reglene for vanlig vedlikehold gjelder også for større istandsettingsarbeider.

Nye materialer som tilføres skal så langt som råd er være av samme type og utforming som tidligere anvendt.»

Det er også utarbeidet en felles byggeskikkveileder for de 3 landskapsvernområdene i Midtre Gauldal som er en formingsrettleder for bebyggelsen i seterdalene her. Denne følger som et vedlegg til den felles forvaltningsplanen.

Naturmangfoldloven (nml)

En dispensasjon fra vernebestemmelser krever at dispensasjonen også vurderes etter de miljørettslige prinsippene i nml §§ 8-12 (kunnskapsgrunnlag, føre-var prinsippet, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), jf. nml 7.

Myndighet

Nasjonalparkstyret for Forollhogna er forvaltningsmyndighet for Forollhogna nasjonalpark med tilhørende landskapsvernområder og Grøntjønnan naturreservat, jf. Miljøverndepartementet sin delegering av myndighet 16.02.2011 og styrets vedtekter av 19.01.2024 gitt av Miljødirektoratet.

Nasjonalparkstyret er myndighet til å behandle nevnte søknad etter verneforskriften for Budalen landskapsvernområde og naturmangfoldloven.

Kunnskapsgrunnlag – naturmangfold, kulturmiljø og -landskap

Bekkvollen ligger i et verdifullt seterlandskap. Seterdriften på vollen opphørte for flere 10 år siden, men selve vollen er fortsatt åpne. Det vil derfor være et viktig tiltak å fortsette slått og/eller beiting på vollen av hensyn til både naturtype og kulturlandskap. Det foreligger imidlertid ingen kartlegging eller registreringer av arts mangfoldet på vollen.

Seterbua på Bekkvollen er blitt restaurert. Her er svært mye av tømret i den opprinnelige seterbua gjenbrukt, og bua fremstår som en tradisjonell seterbu. Også løa er under restaurering og muligens ferdigstilt nå.

Seterfjøsset har falt ned for flere år siden, og det foreligger derfor liten eller ingen dokumentasjon på hvordan fjøsset var. Det er kun steinmuren som står igjen og kan si noe om både størrelse og plassering av seterfjøsset.

Bekkvollen ligger innenfor området for ordningen «Utvalgte kulturlandskap i landbruket» hvor området heter «Seterdalene i Budal».

Byggeskikkveilederen som følger den felles forvaltningsplanen for landskapsvern-områdene gir en generell beskrivelse av den tradisjonelle seterbebyggelsen i Budalen. Her framgår det at det har vært en sterk gjenbrukstradisjon av bygninger fra heimgårdene, og at seterhusene ofte er svært gamle og små. Det beskrives at «den vanligste veggkonstruksjonen er laftet tømmer i seterbuer, fjøs, kokhus og mastuer. Seterbuskjæle, fjøsskjæle og doer er oftest i bindingsverk, mens løer kan være både av tømmer og bindingsverk. Den tradisjonelle takkonstruksjonen i området er åstak.» «På bindingsverkkonstruksjoner er stående låvepanel mest vanlig, men tømmermannspanel forekommer også.» «Den eldste, mest tradisjonelle taktekkingsmaterialet er never og torv.»

Vurderinger

Formålet med vernet av Budalen landskapsvernområde er å ta vare på kulturlandskapet der seterlandskapet med seterbebyggelse og setervoller er vesentlige deler av landskapets egenart. Bygningene på setervollene er viktige elementer i et helhetlig seterlandskap, og det bør derfor i størst mulig grad tas vare på og aller helst være i bruk. Utfordringen er å holde seterlandskapet med bygninger intakt når setrene går ut av den tradisjonelle bruken. I verneforskriften er det gitt en åpning for å kunne tillate bl.a. restaurering av seterbebyggelse og oppføring av nye bygninger for jordbruksformål. Søknaden om nytt seterfjøs på Bekkvollen vurderes å falle innenfor det som kan tillates etter verneforskriftens bestemmelser.

Slik fylkeskommunen beskriver byggeskikken for seterdalen, så kan det virke som om at byggeskikken er forholdsvis lite dokumentert. Byggeskikkveilederen som er utarbeidet for verneområdene i Forollhogna peker på flere bygningstyper og byggeskikk, og her er det variasjon mellom seterdalene og store forskjeller mellom Trøndelag og Nord Østerdalen. Seterbebyggelsen har også utviklet seg gjennom flere tiår med bakgrunn i

både ressurstilgang og ulike behov på setrene, og det er litt utfordrende å fastsette hva som er den mest riktige byggeskikken i de enkelte seterdalene.

Byggeskikkveilederen som følger forvaltningsplanene for bl.a. Budalen gir noen beskrivelser og er litt mer detaljert mht. den lokale bebyggelsen.

Det nye fjøset som det her søkes om, er tilnærmet lik størrelse om det fjøset som har stått på Bekkvollen. Eksisterende tomt skal brukes, og grunnmuren av naturstein vil gjenbrukes og kunne tilpasses. Dette settes som vilkår i tillatelsen.

Fylkeskommunen drøfter selve bygningstypen om hvor vanlig det var at seterfjøsene i dette området var laftet eller sett opp i skjelterverk. Videre påpekes også formatet på vinduet og utformingen av fjøsdøra.

I byggeskikkveilederen for seterdalen fremgår det at seterfjøs enten er oppført i laft eller i bindingsverk kledd med stående panel. Av fasadetegningen som følger søknaden fremgår det at det nye fjøset skal kles utvendig med stående panel, og det settes derfor som et vilkår.

Vinduet på sør-veggen fremstår som noe overdimensjonert, og dette er også påpekt fra fylkeskommunen. Størrelsen på vinduet må derfor nedskaleres, og det settes vilkår om dette knyttet til både vindu og fjøsdør.

Samlet vurdering

Det er i avgjørelsen lagt vekt på at verneformålet for landskapsvernområdet er å ta vare på seterlandskapet med seterbebyggelse og setervoller. Gjenoppføring av seterfjøs i tradisjonell byggeskikk vil være et viktig tiltak for å gjenskape et helhetlig bygningsmiljø med seterbu, -fjøs og løe på Bekkvollen. Tiltaket vurderes derfor å fremme natur- og kulturlandskapsverdiene i Budalen landskapsvernområde.

Setervollen har ikke vært i tradisjonelle seterdrift på svært lang tid, men drift av vollen med slått/beite er nå blitt gjenopptatt. Oppføring av et nytt seterfjøs i tradisjonell byggeskikk vurderes å være i tråd med verneforskriftens formål og bestemmelser, og føringer gitt i forvaltningsplanen.

Bekkvollen vil med dette framstå som en helhetlig setervoll med seterstue, seterhus og en lø i tilknytning til vollen.

Det settes vilkår i tillatelsen for å ivareta hensynet til natur- og kulturmiljøet og sikre verneverdiene i et langsiktig perspektiv.

Oppføring av et seterfjøs i tradisjonell byggeskikk på Bekkvollen ansees derfor ikke å stride mot verneformålet eller vil kunne påvirke verneverdiene på en negativ måte. Tiltaket vurderes heller ikke å kunne skape en negativ presedens for verken Budalen landskapsvernområde eller andre verneområder med tilsvarende bestemmelser.

Til

Statskog og Budal Fjellstyre

Søknad om gjenoppbygging av seterfjøs

Vi søker om å gjenoppbygge fjøset på Bekkvollen i Synnerdalen.

Vi har ikke kjennskap til fjøset som sto der før utover en registrering av seter/seterhus utført av Budal Fjellstyre den 11.06.1970, som angir størrelse og plassering. Fjøset som sto der hadde målene 5,5mx4,6m.

Vi har fått tak i et nytt hus som er bygd slik gamle seterfjøs var bygd, huset er lagd på et laftkurs på Rørosmuseet der gammel byggeskikk var tema. Dette har målene 6m x 3m og er tenkt plassert på samme tomt som det gamle sto.

Det vil bli brukt i forbindelse med drift av vollen.

Vedlegg.

- 1: Kartskisse.
- 2: Kopi av registrering seterhus 1970.
- 3: Bilder av nytt hus.
- 4: Tegninger av nytt hus i ferdig tilstand.

Mvh

John Tovmo og Berit Svardal

Budal statsallmenning

Registrering av setrer og dyrkingsjord på statens grunn.

DIREKTORATET FOR STATENS SKOGER

Skogforvaltning

1. Reg. nr. 48/16

Karthenv.

Den 4. 2. 1920

2. Seter/Dyrkingsjord

Eiendom/Bruksrett fra før 1920/etter 1920

Utvist den

Kontrakt den

3. Navn

Stablesten

gnr.

br.nr.

i Orville ogvilld herred

Tilhører eiendom

gnr.

br.nr.

i Orville ogvilld herred

Brukers navn

Margd. Stabell

Adr. 7407 Orville

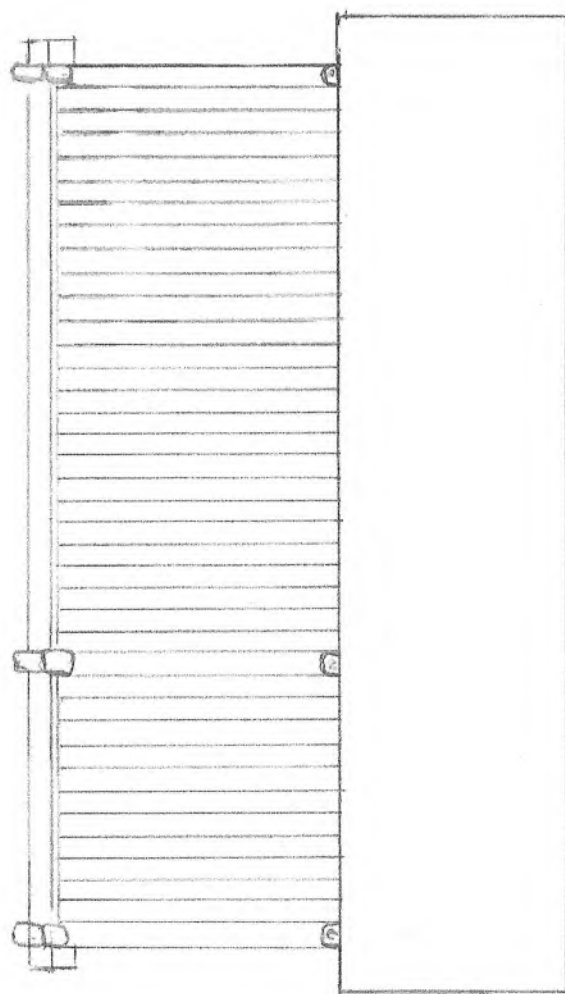
4. Tillatelse gitt til: *

5. Merknad:

6.	Dato	Sign.	Ikke i bruk	I bruk	Bruksform
Registrering	11/6-73	73	x		Orville
Kontroll					
Kontroll					
Kontroll					

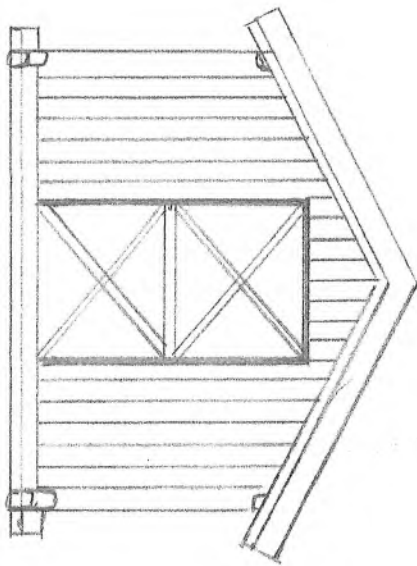
* F. eks. veg, telefon, kraft, hus på dyrkingsparell.

DSS Skf. nr. 118 - 70 - 3000 D. Stabell's Eft.

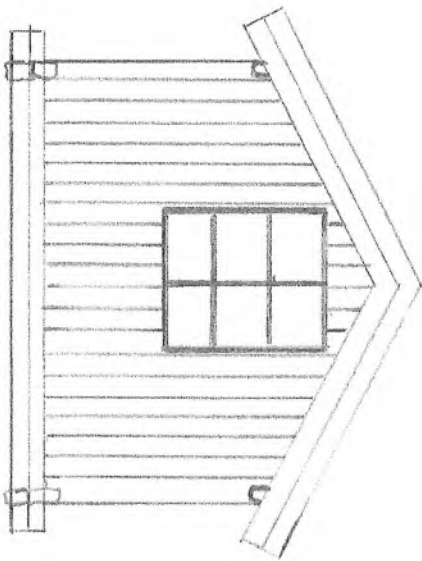

FASADE

NORD OG SØR

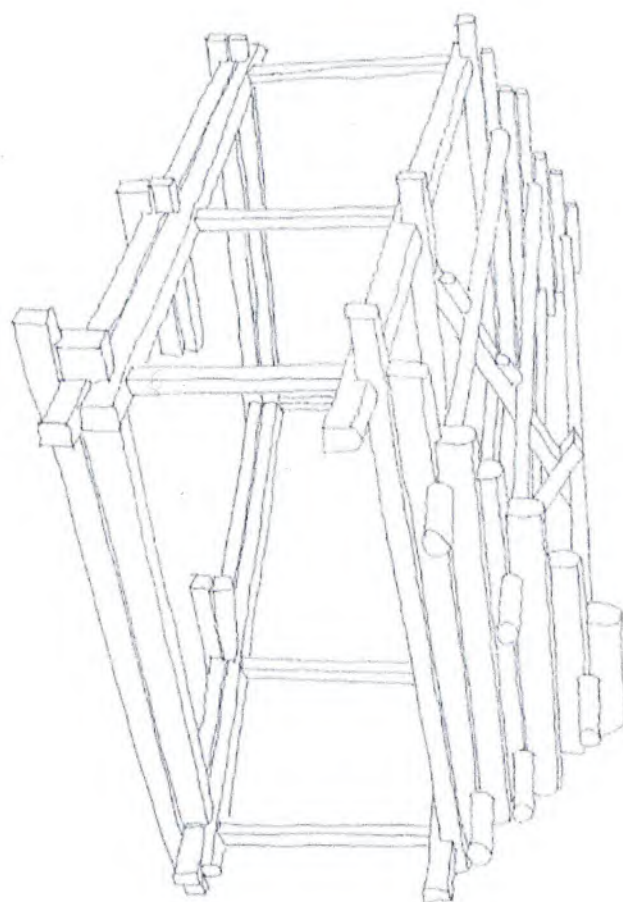

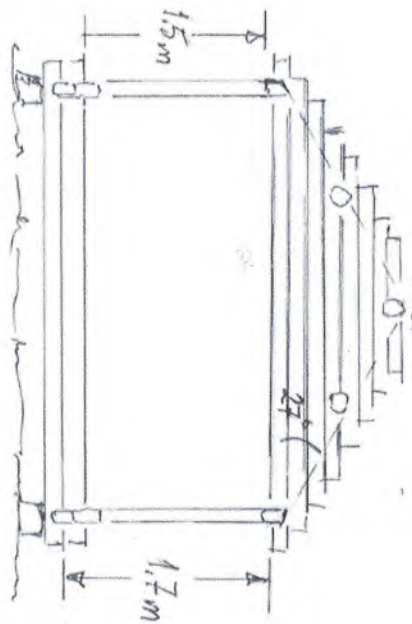
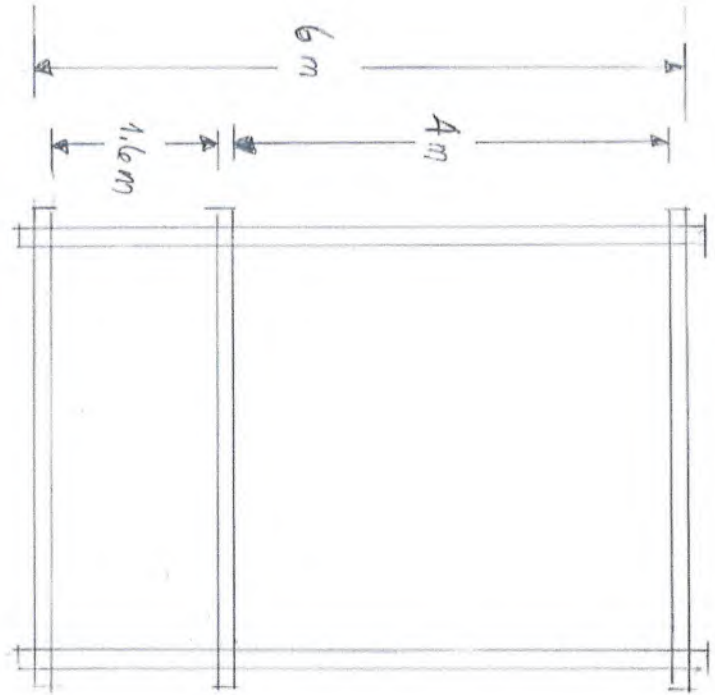
FASADE VEST

FASADE ØST

**MØTEBOK
BUDAL FJELLSTYRE**

Møtedato; 28.04-2025

Sted: Nyrønningen Storbudal

Tilstede Styre: Terje Tovmo, Jorid Bjørnevoll, Jens Olav Hov, og Nils Olav Storrø.

Frafall: Anita Krigsvoll,

Fjelloppsyn/ daglig leder Ståle Solem.

SAK NR;

06/25

År 2025

Lovgrunnlag:

Fjellogen

Seterforskrift

Saken gjelder:

Budal fjellstyre har fått søknad fra John Tovmo Og Berit Svardal om oppføring av seterfjøs/ uthus på Bekkvoll i Budal statsallmenning.

Saken ble sendt til grunneier Statskog på høring, med følgende tekst:

Viser til søknad om oppføring av seterfjøs/uthus tilsendt fra John Tovmo og Berit Svardal

Dette tiltaket må ses i sammenheng med gjenopptakelse av drift av vollen, reetablering av vei og restaurering av seterbu (Restaurering av eksisterende seterbu var ikke søknadspliktig etter vårt lovverk)

Seterfjøsset har falt helt ned, så her er kun steinmuren igjen (så dette tiltaket er søknadspliktig i henhold til fjellov og seterforskrift).

Budal fjellstyre ber Statskog om uttalelse før vår behandling i fjellstyre.

Vedlagt :

- Søknad om seterfjøs- uthus
- Vedtak 03/13
- Uttalelse fra 04/03-21

Kopi til Terje Tovmo

Med hilsen

Ståle Solem

Fjelloppsynet

Tlf: 995 54 891

Svar fra Statskog:

Hei

Seterbua er allerede restaurert og tatt i bruk. Vegen er bygd og ferdig godkjent av Midtre Gauldal kommune. Det er inngått avtale mellom Berit Svardal / John Tovmo og Statskog om drift og vedlikehold av denne vegen.

Det er naturlig at det nå søkes om oppføring av fjøs/uthus på setervollen. Statskog har ingen innvendinger til at dette oppføres som omsøkt.

Med vennlig hilsen

Knut Røst

Eiendomskonsulent | 970 08 125

Videre behandling:

Tilsendte tegninger er et uthus/fjøs som er i tradisjonell byggemetode, og har en rimelig størrelse i forhold til bruksbehovet. (uthus er vel pr i dag bruksbehovet). Bygget er godt innenfor retningslinjene i byggeskikkens veilederen for Forollhogna.

Det forutsettes at bygget blir brukt til fjøs/uthus, så oppholdsrom eller ildsted tillates ikke i bygget.

Vedtak:

Oppføring av seterfjøs/uthus godkjennes som omsøkt:

Vilkår:

- Det tillates ikke oppholdsrom eller ildsted i bygget.

Enstemmig vedtatt

Vedtaket kan påklages innen 3 uker fra mottak.

Utskrift dato:

13/6-25

Budal Fjellstyre

Shole Solen

Kopi til Statskog V/ Knut Røst

STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Vår dato:	14.10.2025	Vår referanse:	202541221-3	Vår saksbehandler:
Deres dato:		Deres referanse:	2025/11274-4 432.2	Anders B. Gimse

Midtre Gauldal kommune - Høring - Budalen landscapsvernområde - Søknad om gjenoppføring av seterfjøs på Bekkvollen-fylkeskommunens uttalelse

Vi viser til henvendelse den 18.09.2025. Saken gjelder gjenoppføring av seterfjøs på Bekkvollen gnr./bnr. 401/1 i Budal statsallmenning.

Bakgrunn

Eiendommen ligger innenfor Budalen landskapsvernområde i Midtre Gauldal kommune og forvaltes i tråd med Forskrift om verneplan for Forollhogna med tilliggende dalfører. Formålet med opprettelsen av Budalen landskapsvernområde er å ta vare på et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, der seterlandskapet med seterbebyggelse, setervoller og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart.

Vurdering

Seterområdene i Budal er lite endret og fremstår som både tradisjonelle og lesbare. Det er lite endringer i bebyggelse og byggeform. Det er ønskelig at nye tiltak og endringstiltak føyer seg inn i tradisjonen på stedet. Det er positivt at bygninger holdes ved like og blir brukt, likeså er det også positivt med tilbakeføring og gjenoppbygging av bygninger som tidligere har gått tapt. Dette gjelder spesielt for tiltak som bidrar til drift av vollen.

Eier har fått tak i et nytt hus og skriver at det er bygd slik det gamle seterbygget var bygd. Bygningen har ikke helt samme størrelse, men er tilnærmet like stor. Størrelse og volum og detaljer avgjør hvorvidt tiltaket tilpasser seg eksisterende miljø og tradisjon på en god måte eller ikke.

Bygningstype

Fylkeskommunen vurderer at formatet på bygningen er lik den tidligere fjøsbygningen, og på denne måten er lesbar. Eier skriver at bygningen han har skaffet er bygd likt den gamle bygningen.

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Kulturminner

Fjøs i eldre tid var av lafta vegger, og lafta med presisjon og mose i mefara for å oppnå ekstra god vindtetthet imellom stokkene. Dette for å gi lunt husvære til dyra. Andre bygninger som uthus var gjerne, med hensikt tømra mer luftige. Stavreiste konstruksjoner i ei tid uten vindpapp var blant de luftige. På Røros er den bygningstypen eier på Bekkvollen har fått tak i vanlig. De var brukt som høyløer bla. i Småsetran området nær Røros sentrum, der flere er bevart i dag. I faglitteraturen er denne stavreiste konstruksjonen omtalt som skjelterverk.

Om det i Budalen landskapsvernområde var tradisjon for denne type bygninger er vi ikke sikker på. Høyløer i Budalen landskapsvernområde oppfattes til å i all hovedsak være i laft, men luftig lafta.

Samtidig kan det hende det var vanlig, eller var mindre innslag av fjøs i skjelterverk i seterbebyggelsen. Kledning er ett premiss for stavreiste bygninger. Inn på 1900-tallet og inn mot nyere tid ga oppfinninga av sirkelsaga vesentlig økt tilgang til kledningsbord og endra byggeskikken. I Budalen landskapsvernområde kan det gjenspeiles i noen stavreiste fjøs og kledning på selve seterhusa som har kommet til i nyere tid. Imed at kyrne var på setra i sommerhalvåret var det kanskje heller ikke like viktig med ett vindtett fjøs som nedi bygda vinters tid? Noe som evt. sannsynliggjør at det kan ha vært luftige stavreiste fjøs før 1900-tallet også.

Detaljering

Vi anbefaler at ulike detaljer løses med henhold til tradisjonen på stedet.

Detaljene i byggeskikkene i Budalen landskapsvernområde er etter det vi kjenner til ikke dokumentert eller undersøkt i særlig dybde. Dokumentasjon på detaljer fra det tidligere fjøset er ikke oversendt med saken. Det gir usikkert grunnlag og kan gi lite konkrete anbefalinger rundt detaljering

Detaljer på bygningen kan ha stor effekt med tanke på om bygningen føyer seg inn i bygningsmiljøet i dalen på en god måte. Det er og spørsmål om vi ser for oss bygningsmiljøet som var tidligere, den tradisjonelle, eller den i dag som er mer preget av 1900-tall og mer konvensjonell/moderne bruk av materialer og detalj-løsninger i fasader. Hvor man ønsker seg blir ei forutsetning for valg man tar i dag. Som det også kan spinnnes videre ut ifra i senere saker.

Vindu: Om man henvender seg til byggeskikk og tradisjon en del tilbake i tid kan det eksempelvis gås ut ifra at et seterfjøs ikke ville hatt en slik type vindu som er vist i tilsendt underlag. Dersom det er et vindu, vil det være et vindu av nokså lite format. Selve døren vil tradisjonelt være en enkel labankdør, med en enkel skråstrever fra det nedre drevsponet til det øvre. Ofte med kledningsborda ut mot fasaden, noe som også gir ett homogent og dempet uttrykk.

Taktekking bør ligge under torv, med takvinkel på om lag 21-28 grader som ser ut til å være vanlig på de eldste husa i dalen. Torvlaget bør være skrinnt. Nærere mager lyngtorv enn ett frodig og næringsrikt lag med matjord, der sistnevnte vil bli ett frodig «gresstak» i stedet for torvtak, i tillegg til utfordringer med vedlikehold og råteskader på sikt. Et eldre seterfjøs ville hatt en enkel vindski på ca. 6" bredde (byggehøyde). På vindski ville det ikke ligget ett vannbord, men never. Vindski kan ha vært festa med kolver der never over overkant av vindski, som lå ca. 10 cm over overkant tro. En annen variant er vindski omtrent i flukt med overkant tro, never som «vannbord» og stein oppetter randsone som «vind-ski» for å holde tekking med torv fast fra å bli blåst

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Kulturminner

av taket av vind. Det er flere eldre tak som viser detaljløsninger på dette bevart i dalen enda. I ett oppsiktsvekkende antall, men sterkt preget av forfall. Det skal likevel være nokså greit å finne referanser på detaljeringen, og på det viset gjøre det mulig å gjenta tradisjonen på stedet.

Kledning på bygninger i området sees på noen uthus, men i dag i stort sett i sammenheng med selve seterbygningen. Da som en del av en senere oppgradering, gjerne med formål og nyere bruk som fritidsbolig. På Småsetran på Røros der denne bygningstypen i all hovedsak er representert ville det vært stående kledning kant i kant for å gi lufting til høy.

Grunnmur er viktig del av uttrykk. Via grunnmur kommer bygningen opp og blir del i landskapet eller kontrast. Valg av type grunnmur vil gjøre store forskjeller. Vi anbefaler at det bør være en holdsteins mur i naturstein, med lokal stein og tilsvarende den man finner på de eldre husa i området. Det vil gi minst kontrast til landskapet.

Alle disse «detaljene» er samlet sett uttrykket huset får. Ett moderne hus med kledning, vindu og dør på vegg, torv på tak og fundament vil framstå vesentlig i kontrast til den tradisjonelle. Vi mener det også vil kunne stå i kontrast til landskapet rundt.

Konklusjon

Det er positivt at seterområdene er i bruk, at bygninger holdes ved like og der det er mulig, at bygninger blir gjenoppbygd. Om den bygningstypen som er omsøkt oppsatt her er å regne som tradisjonell i Budalen har fylkeskommunen for liten kjennskap til. Både i denne enkelte saken, men også generelt. Om fjøset som sto på Bekkvollen var i skjelterverk eller stavreist så er spørsmålet avklart. Evt. kildegrunnlag, som foto, registrering eller annen dokumentasjon av det tidligere fjøset, kan støtte en avklaring på dette ligger ikke vedlagt saken.

Nasjonalparkstyret kan vurdere hvorvidt det vil ha betydning opp mot formålet og om det bør stilles vilkår om laftet bygning, som «er» tradisjon på stedet. Ut over dette anbefales det at man ved en eventuell tillatelse stiller vilkår om vindustype, dørtype, og takteking, for at bygningen på best mulig måte glir naturlig inn i kulturlandskapet.

Med vennlig hilsen

Anders B. Gimse
Rådgiver bygningsvern/antikvar

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Kopimottaker:

eki grete nisja, STATSFORVALTEREN I TRØNDELAGE

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2024/13465

Saksbehandler: Hans Bull

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	38/2025	24.11.2025

Rapportering av gjennomførte tiltak i verneområdene i Forollhogna - 2025

Nasjonalparkforvalters innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna tar rapporteringen for gjennomførte tilretteleggings- og driftstiltak i verneområdene i Forollhogna for 2025 til orientering, og ber om at nasjonalparkforvalterne rapporter til Miljødirektoratet via ESS innen fristen 31.12.2025

Saksdokumenter (følger saken)

Andre saksdokumenter:

Besøksstrategi for verneområdene i Forollhogna

Innmelding av behov for tiltaksmidler og driftsmidler for 2025.

Saksopplysninger

Miljødirektoratet bevilget fra kap. post 1420.31 en ramme på kr. 450 000 til gjennomføring av tiltak i verneområdene i Forollhogna i 2025, som så å si var tilsvarende søknadsbeløpet.

Oversikt over tiltaksmidler

Nasjonalparkstyret v/ AU godkjente i utvalgssak 1/2025 fordeling og prioritering av tiltaksmidler (post 1420.31) slik:

	Tiltak - 1420.31	Fordeling	Regnskap
1	Plan for informasjonstiltak i Øyungen – og Ledalen landskapsvernområder	200 000	100 000
2	Skjøtselstiltak - Blåora slåtteområde, Endalen landskapsvernområde	63 000	63 000

3	Adkomst for skjøtselsarbeid i Blåora slåtteområde, Endalen landskapsvernområde	23 500	23 500
4	Skjøtselstiltak - Gaarevollen/ Fremmervollen, Ledalen landskapsvernområde	65 00	65 500
5	Formidling - slåttetradisjon i Blåora slåtteområde, Endalen landskapsvernområde	90 000	75 000
6	Informasjon i slåtteområde, Vangrøftdalen og Kjurrudalen landskapsvernområde	8 000	0
7	Ferdsestellere i fokusområder (4 stk.)		
8	Supplerende klossing av trase over myr		23 000
	Samlet pott tiltaksmidler 1420.31	Kr. 450.000	450 000

Andre saksopplysninger

Nasjonalparkforvalterne har krav om rapportering av mer-/mindre-forbruk av både tiltaksmidler (1420.31) og driftsmidler (1420.21) pr. 31.09. og 30.10. via stasforvalterenes økonomisystem, som rapporterer videre til Miljødirektoratet. Her skal det gis prognoser for forventet bruk, og her skal vi rapportere så nøyaktig som mulig slik at Miljødirektoratet har muligheter til omfordeling av både tiltaksmidlene og driftsmidlene («styremidlene»).

Det har for 2025 blitt rapportert for mindre forbruk av tiltaksmidler, med retur av kr 100 000 pr. 31.10.25.

Nasjonalparkforvalterne vil ta en gjennomgang av alle tiltakene med kommentarer, bilder og økonomi på styremøtet.

Tiltaksmidlene (31-posten) blir endelig rapport av forvalterne i det elektroniske søknadsportalen ESS når alle tiltak og regnskap er avsluttet innen fristen 31.12.2024, mens det er Statsforvalteren som rapporterer på driftsmidlene (21-posten).

Vurderinger

Det har vært forholdsvis få tiltak til gjennomføring i 2025; noe som begrunnes med at forvaltere fortsatt har arbeid med revisjon av forvaltningsplaner, og som påvirker ressursapparatet for iverksettelse av tiltakene.

Det arbeides strategisk for gjennomføring av tiltak gjennom tiltaksmidler for postene. Det har ikke blitt igangsatt utarbeidelse av informasjon for 2025. Det har også vært iverksatt tiltak ute i felt innkjøpt av material er gjort som en del av tiltak i 2024.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2024/13465

Saksbehandler: Hans Bull

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	39/2025	24.11.2025

Årsrapport fra SNO - oppdrag og tjenester utført i verneområdene i Forollhogna - 2025

Nasjonalparkforvalters innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna tar SNO sin presentasjon av utførte oppdrag og tjenester i verneområdene i Forollhogna til orientering, og godkjenner presentasjonen som SNO Forollhogna sin årsrapport for 2025. SNO Forollhogna sin årsrapport for 2025 blir publisert til styrets sine nettsider.

Saksdokumenter (følger saken)

Saksopplysninger

Statens naturoppsyn (SNO) har det regionale fagansvaret for de store verneområdene. Forollhogna har to kontaktpersoner tilknyttet verneområdene. Planleggingen av oppdrag og oppgaver mellom lokalt SNO og forvaltningsmyndighetene en formell prosess for å sikre god dialog og forutsigbarhet med hensyn til prioriteringer av oppsynsinnsats og gjennomføring av tiltak i felt av SNO. Det gjennomføres planleggingsmøter – et møte i november for oppsummering av årets sesong og planlegging for kommende år, og et møte i løpet av vårsesongen etter tildelingen av midler for planlegging av kommende sesong. Det har vært ført referater fra møtene.

SNO er selv ansvarlig for å planlegge, prioritere og å være økonomisk ansvarlig ved gjennomføring av tilsyns- og kontrolloppgaver. Forvaltningsmyndigheten kan i tillegg gi sitt innspill om behov for tilsynsbehov, slik det er gjort for 2025.

Forvaltningen skal legge inn alle behov for SNO-ressurs i Naturoppdrag som er en felles portal for både oppsyn og forvaltning.

For 2026, som for tidligere år, har forvaltningsmyndigheten bedt SNO om fokus på ferdsel knyttet til vinterferdsel i forhold til villreinens arealbruk, aktivitet av fotografer i forhold til sårbare perioder for villrein og stisykling i nasjonalparken. Også oppfølging av

ferdselstellerne er oppdrag som forvaltningsmyndigheten har gitt høy prioritet. I tillegg er det lagt inn oppdrag på oppfølging av skjøtsel og fjerning av fremmede arter. Det forventes at SNO kan rapportere på disse oppdragene.

På styremøtet 24. nov. vil SNO Forollhogna presentere sin årsrapport ved å ta en gjennomgang av de oppgaver og tjenester som er blitt utført i verneområdene i Forollhogna i løpet av 2025. Denne presentasjonen vil da være årsrapporten for 2025 fra SNO som kan publiseres på styrets sine nettsider slik det har vært praktisert de siste årene.

Andre saksopplysninger

Opp gjennom årene har det vært praksis å invitere SNO Forollhogna på møtene i nasjonalparkstyret. Oppsynet er ute i våre verneområder og har derfor relevant feltkunnskap som er av interesse å bli delt med nasjonalparkstyret. I tillegg fatter styret vedtak som oppsynet har i oppdrag å følge opp som verneområdets felt- og tilsynsorgan.

Tilbakemeldinger fra SNO sentralt er at pga. ressursituasjonen skal bl.a. deltakelse fra SNO lokalt i våre styremøter reduseres. Det er nå avklart at invitasjonene til styremøtene må være mer spesifikke mht. oppdrag og deltakelse for SNO.

Det ble den 6. november gjennomført et arbeidsmøte mellom SNO Forollhogna og nasjonalparkforvalterne hvor vi bl.a. tok en gjennomgang av Naturoppdrag – det gjelder innlagte behov/oppdrag og struktur. Det ble også drøftet behov/oppdrag for 2026, og kommer tilbake til det i en senere sak.

Nasjonalparkforvalterne har de siste 4 årene gjennomført et høstmøte med fjelloppsynet og SNO hvor det tas en gjennomgang av tiltak og oppdrag innenfor verneområdene i Forollhogna. Møtet har også til hensikt å styrke samarbeid og faglig nettverk blant oss som jobber i de samme geografiske områdene, men med ulike roller og myndighet. Den 14. nov. gjennomførte vi årets møte med fjelloppsynet fra Kvikne, Holtålen og Midtre Gauldal sammen med SNO Forollhogna

Vurderinger

For 2025 ble det gjennomført planleggingsmøte i AU-møte den 11. mars på Røros med SNO. Utover dette har forvaltere og SNO-personell hatt kontakt og dialog gjennom året, og det er gjennomført flere felles befaringer og feltarbeid også i år.

Nasjonalparkstyrets prioriteringer berører ulike typer oppgaver – fra kjerneoppgaver som skal utføres uansett, til tilleggstiltak og oppgaver som etter sentrale føringer ikke skal prioriteres av SNO. Denne inndelingen er ikke alltid tydelig formalisert gjennom skriftlige dokumenter eller brev, noe som kan skape usikkerhet. Eksempler er skjøtelsoppgaver som styret ønsker å prioritere, eller spørsmål knyttet til behov og oppdrag om oppfølging av villrein som inngår som en del av verneformålet for Forollhogna.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2025/13497

Saksbehandler: Hans Bull

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	40/2025	24.11.2025

Tiltak i verneområdene i Forollhogna - prioritering av tiltak for innmelding til tiltaksmidler kap.post 1420.31 - 2026

Nasjonalparkforvalters innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna slutter seg til følgende prioritering av tiltak for verneområdene i Forollhogna:

1. Forprosjekt – utforming av informasjonspunkt og plassering av verneområdeinformasjon ved Leset – Ledalen landskapsvernområde.
2. Forprosjekt – utforming, rehabilitering av informasjonspunkt og plassering av verneområdeinformasjon ved Langen, Båttjønndalen – Øyungen landskapsvernområde.
3. Skjøtsel i Blåola slåttemrådet – Endalen landskapsvernområde
4. Skjøtsel og informasjon på setervollen på Gaarevollen/Fremmervollen – Ledalen landskapsvernområde - videreføring
5. Informasjon om sårbare perioder for villrein og perioder med økt ferdsel
6. Uttransportering av gamle jernbanesviller – Ledalen landskapsvernområde
7. Fersdelstellere i fokusområder – videreføring av 2 tellere.

Nasjonalparkstyret ber nasjonalparkforvalterne melde inn behovet for midler på kap.post 1420.31 til de prioriterte tiltakene med beskrivelser, vurderinger etter NML §§ 8-12 og kostnadsoverslag i Miljødirektoratets Elektroniske søknadsportalen innen fristen 9. januar 2026.

Hjemmel:

Vedtaket om behov for tiltaksmidler er gjort i tråd med nasjonalparkstyret sine vedtekter gitt av Miljødirektoratet den 19.01.2024

Begrunnelse:

Det foreslåtte tiltakene for 2026 er oppfølging av tiltak i forvaltningsplanarbeid, kommunikasjonsplan og besøksstrategien for verneområdene i Forollhogna. Før tiltak om skjøtsel av verdifulle naturområder, og utforming av informasjon og formidling kan iverksettes, er det behov for å ha faglige utredninger og god medvirkning som grunnlag for videre gjennomføring.

Saksdokumenter (følger saken)

Vedlegg

- 1 Føringar for forvaltningsmyndighetene for verneområder - tiltaksmidler, restaureringsmidler og SNO-ressurser for 2026.pdf
- 2 Strategi for bruk av tiltaksmidler i verneområder 2026-2030.pdf

Andre saksdokumenter:

1. Besøksstrategi for verneområdene i Forollhogna
2. Kommunikasjonsplan for verneområdene i Forollhogna, kap. 5 tiltak.
3. Øyungen og Ledalen landskapsvernområder - Landskapsplan for informasjonstiltak, Feste Landskap Arkitektur NordØst.
4. Skjøtselsplan for Fremmervollen/Gaarevollen, Miljøfaglig utredning AS
5. Skjøtselsplan for engslåttene i Blåora, Endalen landskapsvernområde, Midte Gauldal kommune, NIBIO-Rapport nr. 144-2029.

Saksopplysninger

Det er hvert nasjonalpark- og verneområdestyre som melder inn behov for tiltakstaksmidler post 1420.31 for gjennomføring av tiltak i egne verneområder. Innmeldingen skjer gjennom den Elektroniske søknadsportalen ESS til Miljødirektoratet. Frist for innmelding er 9. januar 2026. Rammer og opplegg for tiltak i verneområdene er gitt gjennom brev av 27.10.2025 fra Miljødirektoratet, samt en egen strategi for bruken av tiltaksmidler for perioden 2026-2030, jf. saksdokument 1.

Miljørettsprinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal legges til grunn ved myndighetshetsutøvelse som berører naturmangfold, og disse vurderingene skal synliggjøres ved innmelding av behov for midler til tiltak.

Tiltak i verneområder

Målet for bruken av midler til tiltak i verneområder er å opprettholde og bedre naturtilstanden, og føringar og prioriteringar for bruken av midler er gitt strategidokumentet fra Miljødirektoratet, saksdokument 1.

Informasjonstiltak skal være i tråd med merkevaren Norges nasjonalparker.

Alle tiltak i verneområder skal prioriteres i tråd med Miljødirektoratets Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder (2026–2030) og skal i utgangspunktet være forankret i godkjent forvaltningsplan, skjøtselsplan, besøksstrategi eller tilsvarende plan for arbeidet. Midlene skal kun benyttes til tiltak i forvaltningsmyndighetens egen regi, ev. til kjøp av tjenester for gjennomføring av tiltakene. Midlene kan ikke benyttes som tilskudd til andre aktører.

Forslag til tiltak for 2026 i prioritert rekkefølge:

1. **Forprosjekt - utforming og plassering av informasjonspunkt ved Langen, Båttjønndalen – Øyungen landskapsvernområde**

På bakgrunn av utarbeidet landskapsplan om informasjonstiltak for Øyungen og Ledalen landskapsvernområder er det anbefalt å prioritere informasjonspunkt ved Langen i Båttjønndalen innenfor Øyungen landskapsvernområde. Det er behov for et forprosjekt for området der flere aktører inngår. En sentral samarbeidsaktør vil være Statskog som grunneier og Ålen fjellstyre. Langen er en etablert rasteplass med toalettbygg, samt fiskebrygger som er tilrettelagt for bevegelseshemmede. Anlegget drites av Ålen fjellstyre. Forprosjektet vil kunne også kunne være med på å identifisere rehabiliteringsbehov og evt. tiltaksplan for området som helhet.

For å få en utredning som grunnlag for gjennomføring av nye infotiltak må det engasjeres en konsulent/landskapsarkitekt for å gjennomføre et forprosjekt. Kostnadene er basert på erfaringstall fra tilsvarende oppdrag i andre verneområder.

Kostnader

Oppdrag for forprosjekt kr. 125 .000

2. **Forprosjekt – utforming av informasjonspunkt ved Leset – Ledalen landskapsvernområde**

På bakgrunn av utarbeidet landskapsplan om informasjonstiltak for Øyungen og Ledalen landskapsvernområder er det anbefalt å oppgradere verneområdinformasjon ved Leset som innfallsport mot Ledalen. Det er behov for et forprosjekt for området der flere aktører inngår. En sentral samarbeidsaktør vil være Statskog som grunneier, og som avtalepart mot Forsvarsbygg i forhold til Haltdalen skyte- og øvingsfelt. Leset vurderes som et sentralt punkt for samordning av verneområdeinformasjon for Ledalen naturreservat der forvaltningsmyndigheten tilligger Statsforvalteren i Trøndelag, samt Ledalen landskapsvernområde og Forollhogna nasjonalpark der nasjonalparkstyret har forvaltningsmyndighet. Dette er en prosess som krever kartlegging i felt, medvirkning eksterne aktører - Haltdalen fjellstyre, Statskog og Forsvarsbygg.

For å få en utredning som grunnlag for gjennomføring av nye infotiltak må det engasjeres en konsulent/landskapsarkitekt for å gjennomføre et forprosjekt. Kostnadene er basert på erfaringstall fra tilsvarende oppdrag i andre verneområder.

Kostnader

Oppdrag for forprosjekt kr. 100 000

3. **Skjøtsel i Blåola slåtteområdet – Endalen landskapsvernområde**

Det behov for slått og rydding av engslåttene i Blåora. Det foreligger en skjøttselsplan for området som gir beskrivelser for skjøttselen av de ulike teigene.

SNO har ansvaret for skjøtsel i en del av teigene – til sammen 20,5 dekar, mens de slåtteberettigende følger opp øvrig skjøtsel for sine teiger. Det ble ikke gjennomført skjøtsel i 2025. Det er skjøtselen for de slåtteberettigende som det her meldes inn behov for midler.

Kostnader

Skjøtselstiltak - ca. 35 da kr. 65.000

**4. Skjøtsel og informasjon på setervollen på Gaarevollen/Fremmervollen –
Ledalen landskapsvernområde – videreføring**

Skjøtselen på Gaarevollen/Fremmervollen startet opp i 2022, hvor det er gjennomført rydding og gjenåpning av vollen, med påfølgende slått de senere år. I 2025 ble det gjennomført kartlegging av Miljøfaglig utredning AS av setervollen og skogen rundt som vil gi videre anbefaling av videre skjøtsel av området. Det er gjennomført befarings på vollen. Det utarbeides informasjon om natur og kulturminne ved Gaarevollen.

Kostnader

Skjøtselstiltak kr. 25 000,-

5. Informasjon om sårbare perioder for villrein og perioder med økt ferdsel

I Forollhogna er store deler av nasjonalparken med randområdene sentrale kalvings- og oppvekstområder for villrein. Det er identifisert utfordringer knyttet til ferdsel i disse områdene. Videreføring med å synliggjøre de sårbare områdene og unngå ferdsel under kalving. Det etableres dynamisk, fysisk informasjon på utvalgte stier, utformet i tråd med merkevaren inn til de mest sentrale områder under perioder med kalving og brunst i kombinasjon med informasjon på Forollhognas nettside. I samarbeid med villreinutvalg, villreinnemd og Besøkssenter Forollhogna.

Kostnader

Kjøp av tjenester	Kr. 50 000,-
Materiell	Kr. 50 000,-
Samlet kostnad	kr. 100 000,-

6. Uttransportering av gamle jernbanesviller – Ledalen landskapsvernområde

I forbindelse med utskiftning av materialer gjennom tiltak på trase inn til Fremmervollen innenfor Ledalen er det erstattet gamle kreosotimpregnerte jernbanesviller med malmfuru. Det er behov for å få transportert ut disse fra landskapsvernområde.

Kostnader

Bruk av helikopter og bakkemannskap kr. 100.000

7. Ferdselstellere i fokusområder

Vurderinger etter naturmangfoldloven

Prioritet	Tiltak	Kostnad
1.	Forprosjekt - utforming og plassering av informasjonspunkt ved Langen, Båttjønndalen – Øyungen landskapsvernområde	Kr. 125.000
2.	Forprosjekt – utforming av informasjonspunkt ved Leset – Ledalen landskapsvernområde	Kr 100.000
3.	Skjøtselstiltak i Blåora slåttemrådet – Endalen landskapsvernområde	Kr. 65.000
4.	Skjøtels- og informasjonstiltak på setervollen på Gaarevollen/Fremmervollen – Ledalen landskapsvernområde – videreføring	Kr. 25.000
5.	Informasjon om sårbare perioder for villrein og perioder med økt ferdsel – Forollhogna nasjonalpark	Kr. 100.000
6.	Uttransportering av gamle jernbanesviller	Kr. 100.000
7.	Ferdselstellere i fokusområder (2 stk.)	-
	Sum tiltaksmidler	Kr. 515.000

Nasjonalparkforvalterne vil utdype de forslåtte tiltak med begrunnelser osv. på styremøtet

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

I nasjonalparkstyret sin [vedtekter av 19.01.2024](#), punkt 6.6 Skjøtsel og besøksforvaltning gis det føringer for styrets ansvar og arbeidsoppgaver i forhold til oppfølging av tiltak i forvaltningsplaner og besøksstrategi. Her heter det at styret skal utarbeide årlige prioriteringer av skjøtels- og forvaltningstiltak i verneområde i tråd med den flerårige tiltaksplanen. Her fremgår det også at styret har hovedansvaret for informasjonstiltak og skal gjennomføre dette i henhold til Miljødirektoratets merkevarestrategi.

Naturmangfoldloven

Det skal for hvert tiltak som berører naturmangfoldet gjøres en vurdering etter de miljørettslige prinsippene (§§ 8-12) i naturmangfoldloven i ESS. Dette skal synliggjøres i innmeldingen for hvert tiltak hvor det gis en kort oppsummering av vurderingene.

Vurderinger

De foreslåtte tiltakene er klare oppfølginger av besøksstrategien, landskapsplan og kommunikasjonsplanen for verneområdene i Forollhogna. Før tiltak om utforming av informasjon og formidling kan iverksettes, er det behov for å ha faglige utredninger og god medvirkning som grunnlag for videre gjennomføring.

Videre er tiltakene knyttet til skjøtsel i Blåora og Gaarevollen oppfølging av skjøtsel som alt er i gang. For Blåora gjelder det å få tiltakene i skjøtselsplanen inn i mer formelle og organiserte avtaler for å sikre at verneverdiene i slåtteområdet ivaretas. For Gaarevollen er det behov for å få et godt grunnlag for kontinuitet i skjøtselsarbeidet, samt tilrettelegging av informasjon om natur- og kulturminne på stedet.

I forhold til informasjonsarbeid i tilknytning til sårbare perioder for villrein, er dette en videreføring og utvikling av et samarbeid mellom nasjonalparkstyret, villreinnemd og villreinutvalg, der også Besøkssenter Forollhogna kan bidra positivt til informasjonstiltak som er med på å ivareta verneformålet.

Ferdsestelloene som er utplassert i tilknytning til sentrale stier er svært viktig å beholde for å kunne følge med utviklingen i bruken og ferdsele i deler av nasjonalparken. Ferdsestelloene med lengst tidsserie i forbindelse med ferdsele til Forollhogna fra nord (Synnerdalen) og sør (Såttåhaugen) vurderes å gi et verdifullt kunnskapsgrunnlag. Miljødirektoratet har signalisert utvikling en ny strategi for registrering av ferdsele. Ferdsestelloene vil være et viktig kunnskapsgrunnlag for arbeidet i både kommende tiltaksplan for villreinområdet og revisjonen av forvaltningsplanen for nasjonalparken når den tid kommer. De øvrige ferdsestelloene (2 stk), Svartsjøen og Rogneskletten har vært utfordrende i drift, og har gitt tilfredsstillende svar i forhold til effekter av tilrettelegging og utførte tiltak gjennom besøksstrategiarbeidet, og vil dermed ikke bli videreført.

I vurderingen av innmelding av tiltaksmidler, må hensynet til øvrig arbeidsoppgaver og daglig drift vektlegges. Nasjonalparkstyret har normalt en betydelig saksmengde gjennom dispensasjonssøknader, samt at det er 5 forvaltningsplaner som er under en revisjonsprosess.

Alle Statsforvaltere
Alle nasjonalpark – og verneområdestyrer

Trondheim, 27.10.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/15345

Saksbehandler:
Vibeke Husby

Føringer for forvaltningsmyndighetene for verneområder - tiltaksmidler, restaureringsmidler og SNO-ressurser for 2026

Elektronisk søknadssenter (ESS) skal som vanlig benyttes for å melde inn behov for midler til tiltak i verneområder og naturrestaurering. Søknadssenteret åpner for innmelding over kap. 1420 post 31 den 15. november, og frist for innmelding er 9. januar 2026. Innmelding av behov for SNO-ressurs skal bygge på planleggingsmøter mellom forvaltningsmyndighet for verneområdene og SNO lokalt.

1. Post 1420.31 – Tiltak i verneområder, tiltak for villrein og naturrestaurering

Nytt – Tiltak for villrein er innlemmet i budsjettposten

I forslag til statsbudsjett for budsjettåret 2026, som ble lagt fram den 15. oktober, er tiltak for villrein inkludert i kap. 1420 post 31. Miljødirektoratet arbeider med tilrettelegging av dette og vil komme tilbake med informasjon om denne delen av budsjettposten når slik informasjon er klar.

Nytt – revidert strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder

Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder er nå revidert og skal gjelde i fem år (2026-2030). Strategien gir føringer for bruken av tiltaksmidlene og for prioriteringer mellom ulike tiltak. Vi har ikke gjort store endringer i strategien, men vi oppfordrer til å lese den før dere melder inn behov for tiltaksmidler, se vedlegg 1.

Miljødirektoratet gjennomførte i høst en evaluering av prøveordningene med 1) rammetildeling med bakgrunn i innmeldte behov for midler til tiltak i ESS og 2) tidlig tildeling av tiltaksmidler i tildelingsbrevet til Statsforvalteren før jul.

Statsforvalterne gir i evalueringen bred støtte til ordningen med tildeling av en samlet pott for tiltaksmidler. Dette oppleves som en betydelig forbedring som gir økt fleksibilitet, mindre byråkrati og bedre økonomistyring. Flere peker på at det gir bedre balanse mellom tiltak og styrker

gjennomføringsevnen. To av embetene opplever liten endring, men anerkjenner at ordningen gir forbedringer og potensial for ressursbesparelse.

Når det gjelder tidlig tildeling av tiltaksmidlene, er vurderingene fra embetene delte. Flere Statsforvaltere ser klare fordeler, særlig for tiltak som krever oppstart vinter/tidlig vår, og fremhever økt forutsigbarhet og planleggingsmuligheter. Samtidig opplever noen at endringen har liten praktisk betydning og at eksisterende rutiner fungerer godt. To av embetene opplevde dette som dobbeltarbeid.

På bakgrunn av evalueringen, vil vi videreføre ordningen med at Statsforvalteren får en rammetildeling med mulighet til å disponere midlene mellom innmeldte tiltak som er innenfor postformålet til kap. 1420 post 31 i statsbudsjettet og er i tråd med strategien for bruk av midler til tiltak i verneområder. Det vil dermed bli lik prosedyre for Statsforvalteren som for nasjonalpark- og verneområdestyrene. Vi vil på bakgrunn av evalueringen *ikke* videreføre prøveordningen med tidlig tildeling av tiltaksmidler før jul. Det vil imidlertid fortsatt være mulig å melde inn behov for forhåndsgodkjenning av tiltak som krever tidlig avklaring.

Vi jobber for at både innmelding av behov for midler til tiltak og rapportering i fremtiden skal skje i Naturoppdrag, noe som vil forenkle denne prosessen.

Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for verneområder

Statsforvalteren har ansvar for å kontakte kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for mindre verneområder for å registrere behov for tiltaksmidler. Innmeldte behov skal samordnes og prioriteres av Statsforvalteren i dialog med kommunene og inngå i den samlede innmeldingen. Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet skal enten inviteres til planleggingsmøtene hos Statsforvalteren, eller til egne samtaler/møter i forkant av planleggingsmøtene.

De miljørettslige prinsippene

De miljørettslige prinsippene (§§ 8 til 12) i naturmangfoldlovens kapittel II skal legges til grunn ved myndighetsutøvelse som berører naturmangfold. For at det skal komme frem tydeligere hvilke vurderinger som er gjort forut for søknader om midler til tiltak, skal forvaltningsmyndighetene synliggjøre vurderingene av miljørettsprinsippene ved innmelding av behov for midler til tiltak som kan berøre naturmangfold. Når en beslutning har utelukkende positiv effekt for naturmangfold, er det ikke nødvendig å bruke prinsippene. Vi ber om at det gis en kort oppsummering av vurderingen i merknadsfeltet ved utfylling av skjema i elektronisk søknadssenter og at eventuell utfyllende beskrivelse av vurderingene legges ved som vedlegg til tiltaket. Vurderingen etter prinsippene skal være forholdsmessig til tiltakets omfang og påvirkning på naturmangfoldet. I henhold til KLD sin veileder om naturmangfoldloven kapittel II, er det ikke nødvendig å henvise til hvert enkelt prinsipp, men vi ønsker at det kommer frem hvilke vurderinger som er gjort. Veilederen ligger på regjeringens nettsider [her](#) og Miljødirektoratets veiledning om miljørettsprinsippene finnes [her](#).

Naturrestaurering

Posten kan benyttes til å restaurere forringet natur, både innenfor og utenfor verneområdene. Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus og Statsforvalteren i Innlandet kan bistå med faglige råd knyttet til restaurering av myr. Det kan meldes inn behov for midler fra post 1420.21 til styrket kapasitet hos Statsforvalterne knyttet til oppgaver på naturrestaurering. Vi gjør oppmerksom på at midlene til å styrke kapasiteten er begrenset.

Behov for midler til hogst av fremmede treslag i verneområder som er av et visst omfang, meldes inn i skjemaet for *Naturrestaurering* i ESS. Hvis tiltaket har mer karakter av løpende skjøtsel, meldes det inn i skjemaet for *Tiltak i verneområder*.

Tiltak i verneområder

Målet for bruken av midler til tiltak i verneområder er at naturtilstanden opprettholdes eller bedres. Miljødirektoratet legger *Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder* (2026-2030) til grunn for tildeling av midler, se vedlegg 1. Det kan meldes inn behov for tiltak i alle typer av verneområder, inkl. marine verneområder og verneområder i sjø.

Alle tiltak i verneområder skal prioriteres i tråd med Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder (2026-2030) og skal i utgangspunktet være forankret i godkjent forvaltnings- eller skjøtselsplan, besøksstrategi eller tilsvarende plan for arbeidet. Tiltaksplaner i FPNV (forvaltningsplan på nett) er koblet til søknadsskjema i ESS. Disse tiltaksplanene åpnes i ESS, og FPNV-tiltak velges direkte inn i søknadsskjemaet.

Det kan tildeles midler til kartlegginger og andre nødvendige utredninger som er direkte knyttet til tiltak.

Pågående skjøtselstiltak

Statsforvalteren kan for 2026 søke om en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke for pågående skjøtselstiltak. Dersom behovet skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres som egne tiltak i ESS.

Fremmede arter

For bekjempelse av mink, rynkeroser og stillehavsøsters er det utarbeidet handlingsplaner (DN-rapport 5-2011, DN-rapport 2013-1 og Rapport M-588, 2016). Prioriteringer gitt i handlingsplanene skal følges ved innmelding av behov for midler til slike tiltak, og metodene som er gjengitt i planene skal benyttes.

Tiltak i områder der SNO skal være økonomisk ansvarlig, må meldes inn som enkelttiltak i ESS og ikke som del av en ramme som også statsforvalteren skal benytte seg av. Vi ber om at dere skriver inn hvilket eller hvilke verneområder det søkes om tiltak i.

Informasjonstiltak

Alle informasjonstiltak som iverksettes skal være i henhold til [merkevaren Norges nasjonalparker](#) og være forankret i en besøksstrategi. For verneområder forvaltet av verneområdestyrer og for verneområder med status som Ramsarområde, skal besøksstrategier sendes til Miljødirektoratet for faglig godkjenning. Alle henvendelser knyttet til informasjonstiltak rettes til merkevare@miljodir.no.

Statsforvalteren kan for 2026 melde inn behov for en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke til informasjonstiltak. Dersom Statsforvalterens behov skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres som egne tiltak i ESS. Statsforvalteren må samordne og gjøre en prioritering av forslag til informasjonstiltak fra kommuner med delegert forvaltningsmyndighet.

Verneskilt og skiltstenger

Totalt behov for antall verneskilt, underskilt og skiltstenger meldes inn sammen med de andre tiltakene i ESS. Det skal benyttes en egen linje for skilt og en annen for stenger. Antall og type skilt/stenger oppgis i merknadsfeltet.

Retningslinjene for bruk av verneskilt finner du her:

https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/alle-tema/verneomrader/retningslinjer-for-bruk-av-verneskilt_mdir_mai_2021.pdf

Skiltmateriell kan bestilles hos Reklameservice AS: <https://miljodir.reklameservice.no/>.

Bestillingsløsningen krever innlogging, og passordet er *miljodirektoratet*.

2. Innmelding av andre behov

Driftsmidler til verneområdestyrer

Verneområdestyrene skal melde inn behov for driftsmidler over post 1420.21 i ESS. Nærmere informasjon om hva det kan søkes om finnes i veiledningen til søknadsskjemaet i ESS under "Bestillingsdialog", "Behovsinnmelding statsforvalteren". Midler til driftsoppgaver i verneområdene kan *ikke* dekkes over post 1420.31, men kan omsøkes under post 1420.21.

Forvaltningsplaner og bevaringsmål

Forvaltningsplaner skal utarbeides i det nettbaserte FPNV-systemet. I løpet av 2026 vil FPNV fases ut, og forvaltningsplaner skal etter det utarbeides i Naturoppdrag. Sannsynligvis vil denne overgangen skje rundt sommeren. Behov for midler til forvaltningsplaner skal meldes inn i ESS, i skjemaet *Behovsinnmelding statsforvalteren*.

Vi trenger å vite hva som er effekten av tiltak som settes inn, og vi oppfordrer derfor forvaltningsmyndigheten til å etablere bevaringsmål i Naturoppdrag.

Ferdsestallere

Vi har frem til nå hatt et opplegg for ferdestallere eid av Miljødirektoratet, som fordeles til forvaltningsmyndighetene basert på behovsinnmelding i ESS. SNO lokalt har bistått med oppsetting og drift, samt ajourføring av databasen. Antallet ferdestallere som fortsatt fungerer er nå så få at de gjenværende tellerne vil bli fordelt internt i regionene etter vurderinger gjort på planleggingsmøtene.

Det blir ikke mulig å melde inn behov for direktoratets ferdselstellere i ESS.

3. Planlegging av verneområdearbeidet

Det er viktig å sikre god dialog og forutsigbarhet i verneområdearbeidet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsats, gjennomføring av oppdrag og oppfølging av bevaringsmål som SNO har ansvar for. Forvaltningsmyndigheten og naturoppsynet skal bruke Naturoppdrag, både i planlegging og gjennomføring av oppdrag i verneområdene. Forvaltningsmyndighetene har hovedansvar for behov og oppdrag, mens SNO bruker observasjon, med eller uten krav til oppfølging, samt installasjon for å registrere det som oppdages/registreres i felt. Forvaltningsmyndigheten må deretter vurdere om det skal genereres behov eller oppdrag utfra SNO sine innlagte observasjoner og installasjoner. De årlige planleggingsmøtene skal omhandle verneområdearbeidet og være en arena for samhandling om utfordringer og prioriteringer kommende år.

SNO er selv ansvarlig for å planlegge og prioritere og er økonomisk ansvarlig ved gjennomføring av egne tilsyns- og kontrolloppgaver. Det er likevel viktig at forvaltningsmyndigheten drøfter tilsynsbehov med SNO og kommer med innspill til prioriteringer av tilsynsvirksomheten for kommende år. Det jobbes med å få på plass en egen funksjon i Naturoppdrag, hvor forvaltningsmyndigheten i samråd med SNO må legge inn ønsket tilsynsfrekvens for alle verneområder. I dag har mange embeter en egen plan for dette, og inntil den nye funksjonen i Naturoppdrag blir tilgjengelig, må denne planen brukes. Ordinært tilsyn i verneområdene skal ikke legges som oppdrag i Naturoppdrag.

Oppdrag knyttet til registrering og skjøtsel av kulturminner må avklares med regional kulturminnemyndighet før de eventuelt legges inn som oppdrag til SNO.

Tabelloversikt over viktige frister og gjøremål.

Hva skal gjøres?	Hvem gjør det?	Når skal det gjøres?	Kommentar.
Dokumenter alle oppdrag utført inneværende år i Naturoppdrag	Utfører	Senest en uke før planleggingsmøtet	Om <i>Utfører</i> ikke har tilgang til Naturoppdrag skal <i>Ansvarlig</i> dokumentere oppdraget
Formøter	Forvaltningsmyndighet og lokalt SNO	Senest en uke før planleggingsmøtet	Gjennomgang av gjennomførte og kommende oppdrag. Forvaltningsmyndighet arrangerer
Opprett forslag til kommende års oppdrag i Naturoppdrag	Forvaltningsmyndighet	Senest en uke før planleggingsmøtet	
Planleggingsmøter	Forvaltningsmyndighet og lokalt SNO	15. november - 15. desember	Forvaltningsmyndighet arrangerer

Siste frist for å avvise oppdrag i Naturoppdrag	Lokalt SNO	31. desember	Avviste oppdrag skal ha " <i>Ingen utfører</i> ". Godtatte oppdrag skal ha riktig <i>Utfører</i>
--	------------	--------------	--

4. Elektronisk søknadssenter (ESS)

Elektronisk søknadssenter (ESS) vil være klart for innmeldinger i skjemaene *Midler til tiltak i verneområder* og *Midler til naturrestaurering* fra og med 15. november 2025. Informasjon om innmelding av behov for midler til tiltak for villrein, vil bli gitt av Miljødirektoratet på et senere tidspunkt.

Behov for tiltaksmidler skal meldes inn med netto beløp, det vil si uten merverdiavgift. Den regnskapsmessige håndteringen ved bokføring av merverdiavgift, omtales i Rundskriv R-116 fra Finansdepartementet.

Det ligger to ulike skjemaer i ESS for innmelding av behov for midler til tiltak på post 1420.31 – ett for *Midler til tiltak i verneområder* og ett for *Midler til naturrestaurering*. Alle tiltak skal kostnadsberegnes og legges inn i det skjemaet som passer best.

Det må være klart hvem som skal være økonomisk ansvarlig for de ulike tiltakene når de legges inn i ESS. Ethvert tiltak som meldes inn skal kun ha én økonomisk ansvarlig.

Tiltaksmidlene vil bli tildelt i hovedtildelingen i februar 2026. Dersom det skulle bli behov for supplerende tildelinger senere på året, meldes behov inn på e-post til:

Vibeke Husby vibeke.husby@miljodir.no for verneområder forvaltet av Statsforvalteren og av kommuner med delegert forvaltningsmyndighet

Ingrid Moe Dahl ingrid.moe.dahl@miljodir.no for verneområder forvaltet av verneområdestyrer.

Frist for forvaltningsmyndigheten for å melde inn behov for midler i [Elektronisk søknadssenter](#) og behov for SNO-ressurs (som utfører) i [Naturoppdrag](#), er **9. januar 2026**.

5. Rapportering

Rapporteringen av mer-/mindreforbruk skal skje i forbindelse med rapport pr. 31. aug. 2026, økonomirapportering pr 1. november og endelig årsrapport pr. 31. des. 2026. Samtidig med endelig årsrapportering skal det også rapporteres i ESS på enkelttiltak finansiert over post 1420.31. Manglende rapportering kan få konsekvenser for senere tildelinger.

Hilsen
Miljødirektoratet

Ivar Myklebust

avdelingsdirektør
Land- og friluftslivavdelingen

Morten Kjørstad

avdelingsdirektør
Statens naturoppsyn

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1. Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder (2026-2030)

Kopi til:

Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for verneområder

Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder (2026-2030)

Innledning

Regjeringen vil bevare et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner, og en god forvaltning av verneområder er viktig for å kunne nå dette målet. Målet med forvaltningen av verneområder er å redusere trusler mot verneverdiene slik at verneformålet ivaretas. Tiltaksmidlene fordeles på bakgrunn av dagens trusselbilde og har som formål å ivareta, eller forbedre tilstanden i verneområdene. Midlene prioriteres derfor høyt til tiltak som virker avbøtende på negative påvirkningsfaktorer der verneverdiene er truet.

Klimaendringene forventes å gi økt stress for mange av artene og naturtypene i verneområdene og kan gi endringer i sammensetningen av arter. For å minimere de negative effektene av klimaendringer på verneverdiene, må andre negative påvirkninger begrenses mest mulig. Eksempler på dette er gjengroing, forstyrrelser og forurensning. I tillegg bør forvaltningen av verneområder ta ekstra hensyn til effekter av klimaendringene i planlegging av tiltak. Skjøtselstiltak, som fjerning av fremmede arter, må for eksempel antas å øke i omfang som følge av klimaendringene, og planlegging av tilretteleggingstiltak som etablering av stier og broer, må ta høyde for økte nedbørsmengder med påfølgende flom- og rasfare.

Tiltaksposten – Statsbudsjettets kap./post 1420.31

Det overordnede målet for forvaltning av verneområder er å ivareta verneformålet og verneverdiene i det enkelte verneområde. Postbeskrivelsen for post 1420.31 Tiltak i verneområder, tiltak for villrein og naturrestaurering, gir viktige formelle rammer for hvordan tiltaksmidlene skal disponeres. Størrelsen på tiltaksposten avsettes i hvert års statsbudsjett og har i de siste årene økt. I forslaget til statsbudsjett for 2026 (Prop.1S (2025-2026)) står følgende:

Midlene til verneområder og nærområder til verneområdene går til skjøtels- og tilretteleggingstiltak og andre tiltak som er nødvendige for å ta vare på verneverdiene, til informasjonstiltak og til utredninger som er nødvendige før tiltak. Skjøtselstiltak blir utført for å bedre naturtilstanden og for å sikre at viktige naturtyper og arter ikke går tapt. Tilretteleggingstiltak omfatter blant annet opparbeidelse av stier, klopping og merking for å bedre tilgjengeligheten i verneområdene og samtidig styre ferdsele i og rundt sårbar natur. Informasjonstiltak i alle typer av verneområder blir utarbeidet i tråd med merkevaren for Norges nasjonalparker. Alle tiltak i verneområder skal prioriteres i tråd med Miljødirektoratets Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder (2026–2030) og skal i utgangspunktet være forankret i godkjent forvaltningsplan, skjøtelsplan, besøksstrategi eller tilsvarende plan for arbeidet.

Posten for tiltaksmidler er en statlig investeringspost for forvaltningsmyndighetenes prioriterte tiltak i verneområder. Midlene skal derfor kun benyttes til tiltak i forvaltningsmyndighetens egen regi, ev. til kjøp av tjenester for gjennomføring av tiltakene. Midlene kan ikke benyttes som tilskudd til andre aktører. Drift og vedlikehold av infrastruktur (veier, toaletter, parkeringsplasser o.l.) utenfor verneområdene finansieres ikke over tiltaksmidlene.

For å kunne ivareta verneverdiene innenfor verneområder, vil det av og til være nødvendig å gjennomføre tiltak også utenfor verneområdene. Dette betinger samarbeid og avtale med grunneiere. Et eksempel på et slikt tiltak er når uttak av fremmede arter innenfor og utenfor vernegrensene må sees i sammenheng for at tiltaket skal få optimal effekt.

For å oppnå en god forvaltning av verneområder, kan det være nødvendig med generelle naturkartlegginger, sårbarhetsvurderinger, brukerundersøkelser, utarbeidelse av forvaltnings- og skjøtelsplaner, overvåking og utarbeidelse av nettsider o.a. Slike tiltak finansieres ikke over kap./post 1420.31, men kan omsøkes over andre budsjettposter.

Forutsetning for tildeling av midler

Tiltak skal i utgangspunktet være forankret i en godkjent forvaltningsplan, skjøttsplan eller besøksstrategi.

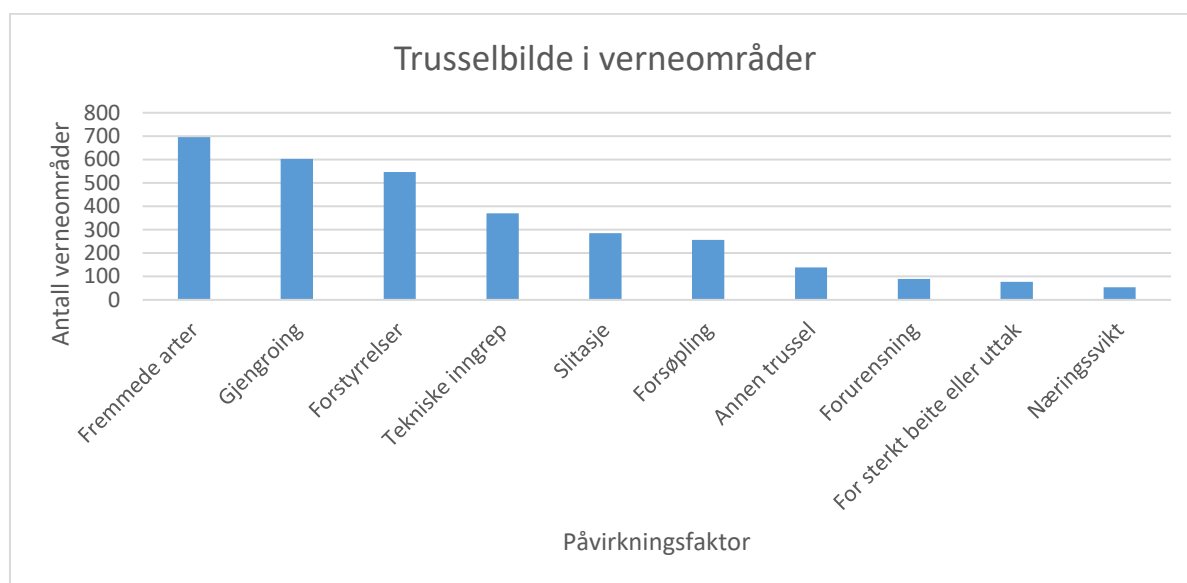
I forkant av innmeldingen må formaliteter rundt tiltaket være avklart, som planavklaringer og innhenting av nødvendige tillatelser for gjennomføring av tiltaket. I tillegg må eierforhold og tilsyns-/drift- og vedlikeholdsavtaler være avklart.

For større installasjoner/tilretteleggingstiltak er det krav om samfinansiering og avtale om vedlikehold/drift. Se mer informasjon om dette under avsnitt "Finansiering av større tilretteleggingstiltak".

Ved kjøp av tjenester skal tjenesteyterne kunne vise til nødvendige kvalifikasjoner, kursbevis etc.

Prioriteringer ved bruk av tiltaksmidler

Klima- og miljødepartementet har bedt om en styrket ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene. Bedring av tilstanden i verneområder, slik at antall truede verneområder reduseres, vil derfor ha fokus. De største negative påvirkningsfaktorene er fremmede arter, gjengroing, forstyrrelse av dyrelivet, tekniske inngrep og slitasje på vegetasjon, se figur 1.

Figur 1. Trusselfaktorer i verneområder pr 01.10.2025. Kilde: faktaark om verneområdet i Naturbase

Ved fordeling av midler til skjøtsel og besøksforvaltning, skal tiltakene som gir størst positiv effekt på tilstanden, og som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer, prioriteres.

Etablerte skjøtselstiltak i naturtyper som krever kontinuerlig skjøtsel for å opprettholde god tilstand (løpende skjøtsel), skal prioriteres høyere enn oppstart av nye skjøtselstiltak. Det finnes likevel tilfeller der nye skjøtselstiltak bør prioriteres. Dette gjelder for eksempel der det oppdages forekomster av fremmede arter med stort spredningspotensiale der truede arter eller naturtyper står i fare for å gå tapt.

I verneområder der verneformålet trues av manglende skjøtselstiltak, og der det er behov for oppstart av tiltak umiddelbart, vil slike tiltak prioriteres foran besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet. Et unntak her er sikkerhetstiltak knyttet til besøksforvaltning. Tiltak for å styrke besøksforvaltningen kan eventuelt gå parallelt med nødvendige skjøtselstiltak.

Et delmål med budsjettposten er å tilrettelegge for de besøkende med informasjon i tråd med merkevaren Norges nasjonalparker. I enkelte verneområder er det ikke ønskelig med økt ferdsel av hensyn til verneverdiene. I slike områder kan likevel god, oppdatert informasjon være viktig.

Målet med forvaltningen av verneområder er å redusere trusler mot verneverdiene slik at verneformålet ivaretas.

Strategien for å nå dette målet er å prioritere tiltak som retter seg mot en bedre tilstand i verneområdene. Tiltakene skal redusere trusler mot verneverdiene, og både restaureringstiltak, skjøtselstiltak og informasjons- og tilretteleggingstiltak er nødvendige for å ivareta verneformålet.

Prioriteringer ved bruk av tiltaksmidler:

1. Tiltak som direkte bidrar til å motvirke trusler mot verneverdiene
2. Løpende skjøtselstiltak
3. Vedlikehold av eksisterende tilrettelegging
4. Besøksforvaltningstiltak i verneområder med høyt besøkstrykk
5. Besøksforvaltningstiltak i øvrige verneområder
6. Besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet (slik som fugletårn mm.)

Finansiering av større tilretteleggingstiltak

Midler til etablering av installasjoner som informasjonspunkt, toalettbygg og parkeringsplasser i tilknytning til verneområder, må være forankret i en godkjent besøksstrategi for å kunne bli prioritert. Tiltaksmidler kan brukes til å delfinansiere denne typen tilrettelegging. I Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene, er det presisert at "For større installasjoner som fugletårn mv. er det krav om en betydelig samfinansiering fra andre for å kunne prioritere tiltaket. Videre må eierforholdet og vedlikeholdsansvaret avklares på forhånd." Videre må søknader om denne typen tiltak være godt begrunnet med blant annet informasjon om besøkstall og eksisterende bruk av området.

Tilrettelegging med universell utforming i verneområder

Universell utforming av stier innebærer krav til dekke, terrengutforming og bredde som vanskeliggjør denne typen tiltak i verneområder. I verneforskriftene er det et generelt forbud mot tyngre tekniske inngrep, og forskriftene inneholder som hovedregel ikke dispensasjonsbestemmelser som hjemler universell tilrettelegging i verneområdet. Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i nml. § 48 første ledd, første alternativ, vil sjelden kunne anvendes da universell utforming medfører terrenginngrep som strider mot verneformålet og påvirker verneverdiene. Hvorvidt et omsøkt tiltak er i konflikt med forskriften må vurderes i det enkelte tilfellet.

Utenfor verneområdet, i tilknytning til innfallsporter eller startpunkt, kan det i enkelte tilfeller være aktuelt å etablere tilretteleggingstiltak med universell utforming. Også utenfor verneområder bør forvaltningsmyndighet være bevisst på inngrep som påføres terrenget og gjøre en vurdering av om behovet står i forhold til kostnader og inngrep.

På denne bakgrunnen vil det være høy terskel for tildeling av midler utover det som kan defineres som "enkel tilrettelegging" i verneområder.

Kulturminner i verneområder

Ansaret for forvaltning av kulturminner ligger hos kulturminnemyndighetene. Drift og vedlikehold av kulturminner er eiers ansvar.

Tiltaksmidler prioriteres vanligvis ikke til bevaring av kulturminner. Samtidig er kulturminner en del av verneformålet i de aller fleste nasjonalparker og i enkelte andre verneområder. Tiltaksmidlene kan i noen tilfeller brukes til samfinansiering av tiltak for å ivareta kulturminner, der dette bidrar til å opprettholde verneformålet.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2025/13497

Saksbehandler: Hans Bull

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	41/2025	24.11.2025

Tjenester og oppdrag i verneområdene i Forollhogna - innmelding til SNO - 2026

Nasjonalparkforvalters innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna slutter seg til forslaget til innmelding av tjenester og oppdrag i verneområdene i Forollhogna for 2026, og ber nasjonalparkforvalterne melde inn behovene til SNO via Naturoppdrag innen fristen 9.januar 2026.

Saksdokumenter (følger saken)

Andre saksdokumenter:

1. Rammer og opplegg for Statsforvaltere og verneområdestyrene – midler til tiltak i verneområder og naturrestaurering, samt SNO-ressurser i verneområdene – 2025. Brev av 07.11.2024 fra Miljødirektoratet. Følger som vedlagt saksdokument i styresak med tiltak 2025.

Saksopplysninger

I rammebrevet fra Miljødirektoratet, s. 5 – 7, om planlegging av verneområdearbeidet påpekes det at det er viktig å sikre god dialog og forutsigbarhet i verneområdearbeidet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsats, gjennomføring av tiltak og overvåking (bevaringsmål) som SNO har ansvar for.

Her fremheves bruken av Naturoppdrag både i planlegging og gjennomføring av oppdrag i verneområdene. Planleggingsmøtene mellom SNO og forvaltningsmyndighetene skal gjennomføres mellom 15. november og 15. desember, og frist for innlegging av forslag til oppdrag skal legges inn 1 uke før planleggingsmøtet (møtet med nasjonalparkstyret). Endelig frist for innlegging av oppdrag for kommende år er 9. januar 2025.

Nasjonalparkforvalterne gjennomførte 12. november et arbeidsmøte med SNO Forollhogna hvor det årets oppdrag og oppdrag for 2026 ble drøftet. Det ble også en gjennomgang av strukturen i Naturoppdrag.

Følgende oppdrag meldes inn for SNO-ressurs for 2026:

1. Ledalen landskapsvernområde: ATV-traseen - oppfølging av restaureringen av myrområdene ved gjenlegging av grøfter, og forsterking av godkjent ATV-traseen.
2. Ledalen landskapsvernområde: Oppfølging av skjøtselstiltakene på Gaarevollen, samt utplassering av miniskilt natur- og kulturminne.
3. Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde: Fjerning av kjempegullkorg på Mosengvollen i tråd med skjøtelsplanen. Kjempegullkorg ble første gang fjernet i 2024. For 2026 må planteoppslag ryddes før planten blomstrer - inntil 2-3 ganger pr. vekstsesong og videreføres til planteoppslag opphører.
4. Forollhogna nasjonalpark: Oppfølging av ferdsels-tellerne ved Sättåhaugen og Synnerdalen.
5. Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde: Oppfølging av revevegeteringen av traseer i strømprosjektet. Utvalgte fastpunkter/linjer langs "terrengtraseene" for strømkabelgrøft fotograferes. Dette gjentas over en 3-5-årsperiode for å følge utviklingen. I samråd med forvalterne og tiltakshaver.
6. Alle verneområdene: Oppfølging av dispensasjoner med vilkår etter verneforskrift som gjelder byggesaker. Forvaltningsmyndigheten legger inn vedtakene med kartmarkering i Naturoppdrag, og SNO rapporter om tiltakene er i tråd med dispensasjon.
7. Alle verneområdene: Utskifting og/eller supplering av verneområdeskilter med eventuelle underskilter.
8. Forollhogna nasjonalpark: Observere aktivitet av fotografer i villreinfjellet - særlig i de sårbare periodene - vinter, kalvingstid og brunsttid.
9. Forollhogna nasjonalpark: Følge med den generelle ferdselen og evt. stisykling i områdene innenfor nasjonalparken
10. Forollhogna nasjonalpark: Oppfølging/utlegging av turbok på toppen av Forollhogna
11. Alle verneområdene: Utskifting og/eller supplering av verneområdeskilter med eventuelle underskilter

I Naturoppdrag foreligger det allerede tiltak som er markert som årlige eller med fastsatte intervaller for oppfølging, som f.eks bevaringsmål. Naturoppdrag legger til rette for dynamisk bruk gjennom arbeidsåret. Dette gjelder ved f.eks. der SNO oppdager/registrer observasjoner og installasjoner, med eller uten krav til oppfølging. Forvaltningsmyndigheten vurderer fortløpende behov og oppdrag.

Det samme gjelder der forvaltningsmyndigheten mener det er behov for oppfølging fra SNO. Dette kan eksempelvis være der forvaltningsmyndigheten mottar innspill fra publikum, særskilte enkeltvedtak med oppfølging av vilkår i dispensasjonssaker som forvaltningsmyndigheten fatter, mv.

Vurderinger

Naturoppdrag er et godt verktøy for forvaltningen av verneområdene, og det utvikles og oppgraderes etter hvert. Det er som fortsatt mangler er å kunne ta ut oversikter for både gjennomført oppdrag og planlegging av nye oppdrag, og løsningen er fortsatt mangelfull for å ta ut rapporter til bl.a. nasjonalparkstyret. Derfor mangler vi å kunne ta ut en rapport for innmelding av behov for SNO-ressurs.

I 2025 gjennomførte forvalterne og lokalt SNO et arbeidsmøte med innlegging og ajourhold av oppdrag i Naturoppdrag før fristen 9. januar, og vi vil foreslå samme arbeidsmetode også for 2026.

Det er noe uklart om hva som oppfattes som ordinært tilsyn i verneområdene som forvaltningsmyndigheten ikke skal melde inn som egne behov og oppdrag for, samt hvilke prioriteringer SNO gjør i forhold til innmeldte behov fra forvaltningsmyndigheten. Det er SNO som selv er ansvarlig for å planlegge og prioritere og er økonomisk ansvarlig ved gjennomføring av egne tilsyns- og kontrollopgaver.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2025/13497

Saksbehandler: Hans Bull

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	42/2025	24.11.2025

Nasjonalparkstyret for Forollhogna - forslag til budsjett med møteplan - innmelding av driftsmidler kap. post 1420.21 - 2026

Nasjonalparkforvalters innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna legger møteplan for 2026 til grunn for innmelding av driftsmidler på kap.post 1420.21 for nasjonalparkstyret sin virksomhet, samt driftsoppgaver i verneområdene.

Hjemmel:

Vedtaket om behov for driftsmidler for nasjonalparkstyret gjort i tråd med nasjonalparkstyrets vedtekter gitt av Miljødirektoratet den 19.01.2024.

Saksdokumenter (følger saken)

Vedlegg

- 1 Forslag til møteplan 2026

Andre saksdokumenter:

1. Nasjonalparkstyret sin vedtekter av 19.01.2024.
2. Rammer og opplegg for Statsforvaltere og verneområdestyrene – midler til tiltak i verneområder og naturrestaurering, samt SNO-ressurs i verneområdene – 2026. Brev av 07.11.2025 fra Miljødirektoratet. Følger som vedlegg i styresak om tiltaksmidler.

Saksopplysninger

Nasjonalpark- og verneområdestyrene melder inn behovet for driftsmidler over kap.post 1420.21 til Miljødirektoratet. Innmeldingen gjøres på grunnlag av føringer fra Miljødirektoratet i brev av 27.10.2025, nasjonalparkstyret sitt forslag til møteplan for 2025 og erfaringstallene for tidligere år, jf. saksdokumenter vedlegg 1 forslag til møteplan.

Når statens satser for godtgjørelser for 2026 er klare, legges de inn i beregningene. Budsjettforslaget for nasjonalparkstyret skal legges inn i Miljødirektoratet sitt elektroniske søknadssenter (ESS) innen 9. januar 2026. Dette gjøres av nasjonalparkforvalterne.

Møteplan for 2026

Det er satt opp et forslag til møteplan for nasjonalparkstyret, arbeidsutvalget og administrativt kontaktutvalg, samt planleggingsmøtene med SNO. Nærmere datofesting for styremøter må gjøres i møtet med nasjonalparkstyret.

Det foreslås 5 styremøter i løpet av året hvorav ett møte foreslås som felles temamøte med villreinnemd- og utvalg, samt et møte over 2-dager med muligheter for befaring og/eller en studietur til et annet styre/verneområde.

Det foreslås faste møter med Arbeidsutvalget på samme måte som det har vært i 2025. Her har møtene blitt avtalt etter behov i forhold til innkomne saker og behov for andre avklaringer. AU har også vært tettere involvert i arbeidet med forvaltningsplaner, og det vil også være et behov for oppfølging av dette 2026.

Det foreslås en budsjettramme på foreløpig RS **kr 670 000** (beregnet etter 2025-satser) i driftsmidler, samt **kr 75 000** for grunnstøtte drift.

Status revisjon av forvaltningsplaner

I forbindelse med prosess med revisjon av forvaltningsplanarbeidet har nasjonalparkstyret innmeldt og fått tildelt midler på kap. post 1420.21 for 2024 og 2025, der nasjonalparkstyret har inngått avtale gjennom engasjement og med kjøp av tjenester for å sikre kontinuitet på forvaltningsplanarbeidet. Dette har generert i alt 5 forvaltningsplaner er under revisjon. Arbeidet har tatt betydelig lenger tid enn først skissert, dette gjelder særskilt prosess med faglig godkjenning av høringsutkast hos Miljødirektoratet, noe som har resultert i uforutsigbarhet og dårlig utnyttelse av rammen for tjenestebehov.

Status for de 5 forvaltningsplaner er som følger:

Øyungen landskapsvernområde – Offentlig høring, frist 26.11.2025
Ledalen landskapsvernområde – Offentlig høring, frist 26.11.2025

Forddalen landskapsvernområde – høringsdokument til faglig godkjenning
Endalen landskapsvernområde – høringsdokument til faglig godkjenning
Budalen landskapsvernområde – høringsdokument til faglig godkjenning

Forvalterne vil legge fram utskrift av regnskapet for driften av nasjonalparkstyret inkl. revisjon av forvaltningsplanene og grunnstøttebevilgningen på styremøte til 24.november.

Det vil også legges fram et detaljbudsjett for drift av styret for 2026

Vedtektene for nasjonalparkstyret av 19.01.2024

Kap. 5 om møter her det følgende «Nasjonalparkstyret bør tre sammen minst 4 ganger hvert år og ellers når lederen bestemmer. ...» Videre angår vedtektene nasjonalparkstyret sine ansvarsoppgaver som krever at aktivitet og driftsmidler for styret.

Vurderinger

Det legges ellers opp til noe mer aktivitet for styret i 2026 enn som det var i 2025. Det foreslås at det gis muligheter til et 2-dagersmøte med befaring i egne verneområder eller en studietur besøk til annet verneområdestyre og andre verneområder. Det ble også ytret ønske etter gjennomført temamøte i samarbeid med villreinnemd og villreinutvalg i august, å videreføre dette til neste år.

Det er gitt signaler om at Miljødirektoratet ikke planlegger egen nasjonalparkkonferanse i gjeldene styreperiode, men peker på at det bør tas initiativ regionalt. For 2025 ble det gjennomført en styreledersamling 21. januar for verneområdene i Trøndelag der styreleder og nestleder ble invitert med. Det er diskutert og ønskelig at tilsvarende arrangement for 2026 gjennomføres, uten at dette er mer konkretisert. Tilsvarende styreledersamling er også diskutert for verneområdene i Innlandet.

Som et alternativt kompetansetiltak foreslås det en befaring eller studietur for nasjonalparkstyret. Her kan det også vurderes om dette kan være et samarbeidstiltak med ett eller flere andre styrer.

Siste styremøte for 2026 foreslås lagt til siste periode av november – første uka i desember, da styremøte senere i desember gir forvalterne noe mer krevende arbeidssituasjon mht. rapporteringer og innlegging i både ESS og Naturoppdrag.

Det anbefales imidlertid at det ikke igangsettes oppstart av revisjon av nye forvaltningsplaner, før arbeidet med 5 pågående planer ferdigstilles. Det vurderes derfor at det ikke vil være særskilt behov for innmelding av nye driftsmidler for forvaltningsplanarbeid for 2026.

Grunnstøtten på kr. 75.000 har vært nødvendig for å sikre en god og forsvarlig drift av de tilrettelagte info- og startpunktene som nasjonalparkstyret tidligere har finansiert over tiltaksmidlene. Tildelingene er gjennomført i henhold til fastsatt fordelingsnøkkel

og har vært en forsøksordning for årene 2024-2025. Forvaltere legger til grunn at samme beløp vil bli gitt av Miljødirektoratet.

**Nasjonalparkstyret
for Forollhogna**

Møteplan for 2026

Uke	Dato	Utvalg	Møtested
	Jan	Arbeidsutvalget (1) Etter behov	Teamsmøte
	Jan/feb.	Styreledersamling i Trøndelag	Fysisk møte
Uke 9-10	feb	Nasjonalparkstyret - styremøte (1) - Styremøte og temamøte (fellesmøte villreinnemd- og utvalg)	Fysisk møte
	Mars/april	Arbeidsutvalget (2) Etter behov	Fysisk møte, alt. nettmøte via Teams
	Mars	Planleggingsmøte SNO - Gjennomgang av innmeldte behov Naturopdrag for 2026	Veksthuset, Røros
	Mars	Administrativt kontaktutvalg	Rennebu kommune
Uke 19-20	Mai	Nasjonalparkstyret - styremøte (2) - Styremøte	Fysisk møte
	Juni	Arbeidsutvalget (3) Etter behov	Fysisk møte, alt. nettmøte via Teams
	Juni	Nasjonalparkstyret - styremøte (3) - Befaring	Planlegges
	juli	Arbeidsutvalget (4) Etter behov	Fysisk møte, alt. nettmøte via Teams
Uke 36-37	September	Nasjonalparkstyret - styremøte (4) - 2-dagers styremøte med befaring	Svartsjøen, Kvikne m/Forollhogna nasjonalpark; Magnildalen-Busjødalen, Londalen-Ørvilldalen, Vingelen med Besøkssenter?
	Oktober	Administrativt kontaktutvalg	Vertskommune rundt Forollhogna
	Oktober	Arbeidsutvalget (5) Etter behov	Fysisk møte, alt. nettmøte via Teams
	November	Planleggingsmøte med SNO - Oppsummering 2025 - Forberedelse 2026	Veksthuset, Røros
Uke 49	Nov/des.	Nasjonalparkstyret (5) - Styremøte med årsrapportering 2025, budsjett 2026	Fysisk møte

ST 43/2025 Referatsaker

Møteprotokoll

Utvalg: Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna
Møtested: TEAMS-møte
Dato: 03.10.2025
Tidspunkt: 13:00 - 15:30

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Tone Hagen	Leder	Tynset kommune
Marit Bjerkås	Nestleder	Trøndelag fylkeskommune
Jan Arild Sivertsgård	Medlem	Holtålen kommune

Merknader:

Møteinnkalling og sakliste ble godkjent.
Møteprotokoll ble lest opp under slutten av møtet og ble godkjent styremedlemmene.

Øvrige frammøtte:

Navn	
Hans Bull	Nasjonalparkforvalter
Eli Grete Nisja	Nasjonalparkforvalter

Underskrift:

Vi bekrefter med våre underskrifter at det som er ført i protokollen er i samsvar med det som ble vedtatt på møtet.

3. oktober 2025

Tone Hagen
Styreleder

Marit Bjerkås
nestleder

Jan Arild Sivertsgård
styremedlem

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 12/2025	Forollhogna nasjonalpark - søknad om byggetiltak og ny plassering av Forollsjøbua med uthus og båthus ved Forollsjøen, samt motorisert ferdsel for materialetransport - søker: Ålen fjellstyre		2025/9890
ST 13/2025	Forollhogna nasjonalpark - søknad om byggetiltak og ny plassering av Mattisbua med uthus og båthus ved Storhiåsjøen, samt motorisert ferdsel for materialtransport - søker: Budal fjellstyre		2025/9829
ST 14/2025	Londalen-Ørvilldalen landskapsvernområde - sak til oversendelse for vurdering av overtredelsesgebyr - *****	X	2024/3607

Korte orienteringer fra nasjonalparkforvalterne

Neste styremøte 24. november blir lagt til Kvikne Fjellhotell, Tynset kommune

ST 12/2025 Forollhogna nasjonalpark - søknad om byggetiltak og ny plassering av Forollsjøbua med uthus og båthus ved Forollsjøen, samt motorisert ferdsel for materialetransport - søker: Ålen fjellstyre

Nasjonalparkforvalters innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna ved Arbeidsutvalget (AU) gir Ålen fjellstyre dispensasjon fra Forskrift om Forollhogna nasjonalpark, § 3 punkt 1.1 for oppføring av ny Forollsjøbu på ny tomt, riving og gjenbruk av deler av gammelbua til uthus, og riving av gammelt båthus og oppføring av nytt båthus på ny tomt ved Forollsjøen innenfor Forollhogna nasjonalpark.

Nasjonalparkstyret ved AU gir også Ålen fjellstyre dispensasjon fra verneforskriftens § 3 punkt 5.1 for bruk av snøscooter for transport tilknyttet byggetiltakene.

Følgene vilkår gjelder for dispensasjonen:

1. Deler av eksisterende bu på 38 m² BYA kan rives og **ny bu på 24,9 m² BYA** kan føres opp på ny tomt ca. 150 m nord for eksisterende bu som vist på kartutsnitt.
2. Deler av eksisterende bu som beholdes, skal gjenbrukes som **frittstående uthus på 13 m² BYA med rom for utedo og vedskjul** med plassering ved den nye bua.
3. Eksisterende **båthus på inntil 20 m² BYA** kan rives og nytt båthus med inntil samme BYA kan føre opp på ny tomt ca. 175 m nord for eksisterende båthus som vist på kart. Båthuset kan ha **en høyde på inntil 2,5 m** og **port** i fronten.
4. Ny bu og uthus settes på pilarer - frostsikker fundamentering.
5. Nytt båthuset settes på frostsikker fundamentering uten golv.

Kartutsnitt som viser tomteplasseringene for ny bu og uthus og nytt båthus i tråd med vilkårene 1, 2 og 3.

6. Ny bu, uthus og nytt båthus skal ha en enkel og nøktern utforming med farge som ikke virker fremtredende i landskapet. Dører og omramming av dører og vinduer skal ha samme farge som resten av bygget. Byggene skal utformes slik vedlagte byggetegninger viser, og tegningen med beskrivelser er en del av vedtaket.

7. Når den nye bua er oppført, skal deler av den gamle bua rives og resten av gammelbua skal tilpasses til uthus. Den gamle tomte skal forberedes slik at stedegen vegetasjon raskt kan etablere seg.
8. Når det nye båthuset er oppført, skal det gamle båthuset rives og den gamle tomte skal forberedes slik at stedegen vegetasjon raskt kan etablere seg.
9. Det skal holdes ryddig på byggeplassen slik at ikke bygningsavfall ligger skjemmende rundt bua og/eller blåser utover. Rivingsmaterialer som er ubehandlet/rent trevirke kan benyttes som brensel. Øvrige materialer som ikke kan gjenbrukes, skal tas i retur og leveres på godkjent avfallsmottak. Brenning av avfall er ikke tillatt.
10. Bruk av snøscooter skal være i tilknytning til nødvendig transport av materialer, utstyr og arbeidsfolk i forbindelse med byggearbeidet, og samordnes for å begrense den motoriserte ferdsele. All transport skal skje før 15.april. Det skal føres egen kjørebok for denne transporten.
11. Både motorferdsel og byggearbeider skal skje skånsomt av hensyn til naturmiljø, terreng og vegetasjon, og det skal utvises særlig hensyn til dyrelivet og villrein spesielt.
12. Det skal føres kjørebok for all transport knyttet til byggetiltakene tilknyttet denne dispensasjonen, og kjørebok skal leveres nasjonalparkstyret etter avsluttet oppdrag.
13. Byggetillatelsen og bruk av snøscooter gitt etter verneforskrift gjelder i 3 år fra denne vedtaksdato.
14. Når alle tiltak er gjennomførte og avsluttet, skal det gis en sluttrapport med bilder av byggene til nasjonalparkstyret.

Det oppfordres til bruk av byggeskikkveilederen «Bygninger i seterlandskapet, Forollhogna nasjonalpark med tilliggende landskapsvernområder».

Hjemmel:

Søknaden om byggetiltakene inkludert flytting til nye tomter og bruk av snøscooter for materialtransport behandlet som en dispensasjon fra vernevedtak, og dispensasjonen er hjemlet i naturmangfoldloven § 48 første ledd.

Arbeidsutvalget har behandlet saken i tråd med delegeringsreglementet for nasjonalparkstyret av 14.06.2024, og saken refereres for nasjonalparkstyret.

Begrunnelse:

I behandlingen og avgjørelsen av søknaden etter naturmangfoldloven (nml) § 48 om dispensasjon fra vernevedtak for byggetiltak på fjellstyrebua ved Forollsjøen legges følgende til grunn: Nasjonalparkstyret ved arbeidsutvalget følger de presiseringene som ble gjort i kongelig resolusjon hvor det heter at eksisterende buer kan «*vedlikeholdes så fremt de ikke endrer funksjon*». Videre støtte arbeidsutvalget seg på de føringer som er gitt i forvaltningsplanen i forhold til vedlikeholdstiltak av buer, samt tidligere dispensasjoner gitt etter nml § 48 av samme type byggetiltak om å tillate riving gamle buer for så oppføring av nye buer med samme *mål, uttrykk og funksjon*.

For Forollsjøbua er det behov for tiltak knyttet til både tetting av selve bua og fundamentering, samt å få adskilt uthusfunksjoner som utedo fra bua. Båthuset har en noe ugunstig plassering med hensyn til vær- og vindforhold, samt en krevende utforming av selve bygget mht. å få trekt båten inn. Dette lar seg best løse ved å flytte båthuset til en tomt som ligger i le for vinden. Dette utløser også behov for å kunne flytte bua nærmere ny plassering av båthuset enn først planlagt.

Av både praktiske og byggetekniske hensyn lar behovet for de utbedrende byggetiltakene knyttet til Forollsjøbua seg best bli løst ved en helt ny bu og nytt båthus på nye tomter. Ny bua med uthus vil utgjøre samme BYA som eksisterende bu er for seg selv, og ny bu medføre ikke økte sengeplasser. Gjenbruk av deler av den gamle bua dekker behovet for uthus med vedskjul og utedo, og reduserer derfor det samlede omfanget av byggetiltak sett i forhold til riving av hele gammelbua og helt nytt uthus.

Nye tomter for både bu og båthus framstår som bedre egne plasser med hensyn til være- og grunnforhold.

Det legges vekt på at Forollsjøbua, som eies og driftes av Ålen fjellstyre, er en fjellbu som ligger langt til fjells og som er åpen for allmenheten. Bua brukes av lokalbefolkningen som er fiskere, turgåere og jegere – da særlig reinsjegere. I tillegg brukes bua av eget fjelloppsyn.

Når en ny bu og nytt båthus ved nordøst-enden av Forollsjøen står ferdig vil man til å begynne med måtte kunne forvente å få noe økt lokal interesse, men over tid forventes det likevel ikke at den nye bua vil utløse økt ferdsel og dermed heller ikke at det vil føre til økt forstyrrelser for villreinen. Dersom det skulle oppstå økt ferdsel på en slik måte at det påvirkning på villreinen sin bruk av området, kan det måtte vurderes om det skal være redusert tilgang til bua ved at den avlås i sårbare perioder for villreinen.

Det er satt vilkår til dispensasjonen for å begrense belastningen på naturmiljøet med særlig vekt på villreinen og for ivareta verneverdiene i et langsiktig helhetsspektiv.

Den gitte dispensasjonen med vilkår til byggetiltaket inkl. bruk av snøscooter ansees derfor ikke å stride mot vernevedtakets formål og heller ikke kunne påvirkne verneverdiene nevneverdig. Det ansees heller ikke at denne dispensasjonen vil kunne skape en negativ presedens for verken nasjonalparken eller andre verneområder med tilsvarende bestemmelser.

Saksprotokoll fra møte 03.10.2025 i Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna

Behandling:

Nasjonalparkforvalter viste bilder fra befaring til Forollsjøbua.

Nasjonalparkforvalters innstilling ble enstemmig vedtatt (3-0).

Vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna ved Arbeidsutvalget (AU) gir Ålen fjellstyre dispensasjon fra Forskrift om Forollhogna nasjonalpark, § 3 punkt 1.1 for oppføring av ny Forollsjøbu på ny tomt, riving og gjenbruk av deler av gammelbua til uthus, og riving av gammelt båthus og oppføring av nytt båthus på ny tomt ved Forollsjøen innenfor Forollhogna nasjonalpark.

Nasjonalparkstyret ved AU gir også Ålen fjellstyre dispensasjon fra verneforskriftens § 3 punkt 5.1 for bruk av snøscooter for transport tilknyttet byggetiltakene.

Følgene vilkår gjelder for dispensasjonen:

1. Deler av eksisterende bu på 38 m² BYA kan rives og **ny bu på 24,9 m² BYA** kan føres opp på ny tomt ca. 150 m nord for eksisterende bu som vist på kartutsnitt.
2. Deler av eksisterende bu som beholdes, skal gjenbrukes som **frittstående uthus på 13 m² BYA med rom for utedo og vedskjul** med plassering ved den nye bua.
3. Eksisterende **båthus på inntil 20 m² BYA** kan rives og nytt båthus med inntil samme BYA kan føre opp på ny tomt ca. 175 m nord for eksisterende båthus som vist på kart. Båthuset kan ha **en høyde på inntil 2,5 m** og **port** i fronten.
4. Ny bu og uthus settes på pilarer - frostsikker fundamentering.
5. Nytt båthuset settes på frostsikker fundamentering uten golv.

Kartutsnitt som viser tomteplasseringene for ny bu og uthus og nytt båthus i tråd med vilkårene 1, 2 og 3.

6. Ny bu, uthus og nytt båthus skal ha en enkel og nøktern utforming med farge som ikke virker fremtredende i landskapet. Dører og omramming av dører og vinduer skal ha samme farge som resten av bygget. Byggene skal utformes slik vedlagte byggetegninger viser, og tegningen med beskrivelser er en del av vedtaket.
7. Når den nye bua er oppført, skal deler av den gamle bua rives og resten av gammelbua skal tilpasses til uthus. Den gamle tomta skal forberedes slik at stedegen vegetasjon raskt kan etablere seg.
8. Når det nye båthuset er oppført, skal det gamle båthuset rives og den gamle tomta skal forberedes slik at stedegen vegetasjon raskt kan etablere seg.
9. Det skal holdes ryddig på byggeplassen slik at ikke bygningsavfall ligger skjemmende rundt bua og/eller blåser utover. Rivingsmaterialer som er ubehandlet/rent trevirke kan benyttes som brensel. Øvrige materialer som ikke kan gjenbrukes, skal tas i retur og leveres på godkjent avfallsmottak. Brenning av avfall er ikke tillatt.
10. Bruk av snøscooter skal være i tilknytning til nødvendig transport av materialer, utstyr og arbeidsfolk i forbindelse med byggearbeidet, og samordnes for å begrense den motoriserte ferdselen. All transport skal skje før 15.april. Det skal føres egen kjørebok for denne transporten.

11. Både motorferdsel og byggearbeider skal skje skånsomt av hensyn til naturmiljø, terreng og vegetasjon, og det skal utvises særlig hensyn til dyrelivet og villrein spesielt.
12. Det skal føres kjørebok for all transport knyttet til byggetiltakene tilknyttet denne dispensasjonen, og kjørebok skal leveres nasjonalparkstyret etter avsluttet oppdrag.
13. Byggetillatelsen og bruk av snøscooter gitt etter verneforskrift gjelder i 3 år fra denne vedtaksdato.
14. Når alle tiltak er gjennomførte og avsluttet, skal det gis en sluttrapport med bilder av byggene til nasjonalparkstyret.

Det oppfordres til bruk av byggeskikkveilederen «Bygninger i seterlandskapet, Forollhogna nasjonalpark med tilliggende landskapsvernområder».

Hjemmel:

Søknaden om byggetiltakene inkludert flytting til nye tomter og bruk av snøscooter for materialtransport behandlet som en dispensasjon fra vernevedtak, og dispensasjonen er hjemlet i naturmangfoldloven § 48 første ledd.

Arbeidsutvalget har behandlet saken i tråd med delegeringsreglementet for nasjonalparkstyret av 14.06.2024, og saken refereres for nasjonalparkstyret.

Begrunnelse:

I behandlingen og avgjørelsen av søknaden etter naturmangfoldloven (nml) § 48 om dispensasjon fra vernevedtak for byggetiltak på fjellstyrebua ved Forollsjøen legges følgende til grunn: Nasjonalparkstyret ved arbeidsutvalget følger de presiseringene som ble gjort i kongelig resolusjon hvor det heter at eksisterende buer kan «*vedlikeholdes så fremt de ikke endrer funksjon*». Videre støtte arbeidsutvalget seg på de føringer som er gitt i forvaltningsplanen i forhold til vedlikeholdstiltak av buer, samt tidligere dispensasjoner gitt etter nml § 48 av samme type byggetiltak om å tillate riving gamle buer for så oppføring av nye buer med samme *mål, uttrykk og funksjon*.

For Forollsjøbua er det behov for tiltak knyttet til både tetting av selve bua og fundamentering, samt å få adskilt uthusfunksjoner som utedo fra bua. Båthuset har en noe ugunstig plassering med hensyn til vær- og vindforhold, samt en krevende utforming av selve bygget mht. å få trekt båten inn. Dette lar seg best løse ved å flytte båthuset til en tomt som ligger i le for vinden. Dette utløser også behov for å kunne flytte bua nærmere ny plassering av båthuset enn først planlagt. Av både praktiske og byggetekniske hensyn lar behovet for de utbedrende byggetiltakene knyttet til Forollsjøbua seg best bli løst ved en helt ny bu og nytt båthus på nye tomter. Ny bua med uthus vil utgjøre samme BYA som eksisterende bu er for seg selv, og ny bu medføre ikke økte sengeplasser. Gjenbruk av deler av den gamle bua dekker behovet for uthus med vedskjul og utedo, og reduserer derfor det samla omfanget av byggetiltak sett i forhold til riving av hele gammelbua og helt nytt uthus.

Nye tomter for både bu og båthus framstår som bedre egna plasser med hensyn til være- og grunnforhold.

Det legges vekt på at Forollsjøbua, som eies og driftes av Ålen fjellstyre, er en fjellbu som ligger langt til fjells og som er åpen for allmenheten. Bua brukes av lokalbefolkningen som er fiskere, turgåere og jegere – da særlig reinsjegere. I tillegg brukes bua av eget fjelloppsyn.

Når en ny bu og nytt båthus ved nordøst-enden av Forollsjøen står ferdig vil man til å begynne med måtte kunne forvente å få noe økt lokal interesse, men over tid forventes det likevel ikke at den nye bua vil utløse økt ferdsel og dermed heller ikke at det vil føre til økt forstyrrelser for villreinen. Dersom det skulle oppstå økt ferdsel på en slik måte at det påvirkning på villreinen sin bruk av området, kan det måtte vurderes om det skal være redusert tilgang til bua ved at den avlås i sårbare perioder for villreinen.

Det er satt vilkår til dispensasjonen for å begrense belastningen på naturmiljøet med særlig vekt på villreinen og for ivareta verneverdiene i et langsiktig helhetsperspektiv.

Den gitte dispensasjonen med vilkår til byggetiltaket inkl. bruk av snøscooter ansees derfor ikke å stride mot vernevedtakets formål og heller ikke kunne påvikre verneverdiene nevneverdig. Det ansees heller ikke at denne dispensasjonen vil kunne skape en negativ presedens for verken nasjonalparken eller andre verneområder med tilsvarende bestemmelser.

ST 13/2025 Forollhogna nasjonalpark - søknad om byggetiltak og ny plassering av Mattisbua med uthus og båthus ved Storhiåsjøen, samt motorisert ferdsel for materialtransport - søker: Budal fjellstyre

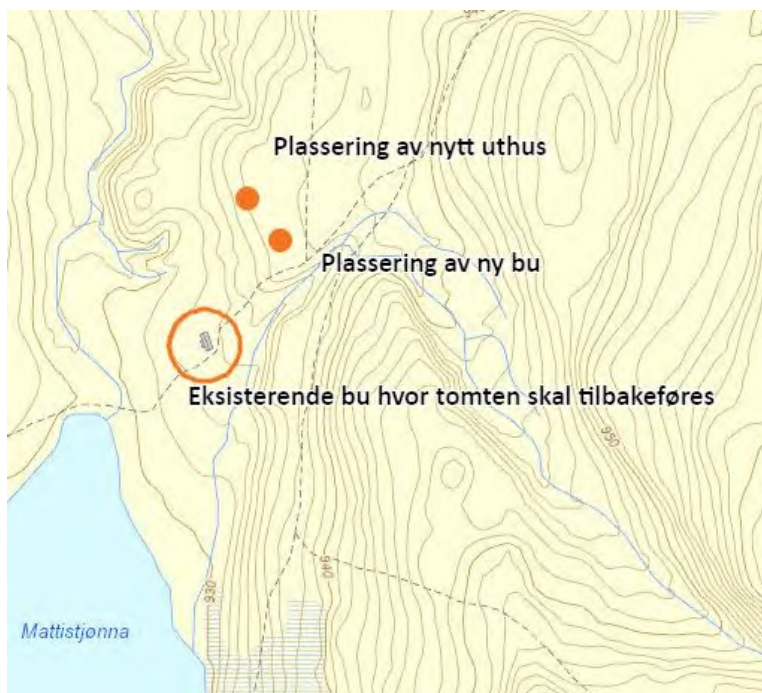
Nasjonalparkforvalters innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna ved Arbeidsutvalget gir Budal fjellstyre dispensasjon fra Forskrift om Forollhogna nasjonalpark, § 3 punkt 1.1 for oppføring av ny Mattisbua på ny tomt, riving og gjenbruk av deler av gammel bua til uthus, flytting av utedo og utbedringer av tilhørende båthuset tilhørende Mattisbua innenfor Forollhogna nasjonalpark.

Nasjonalparkstyret ved AU gir også Budal fjellstyre dispensasjon fra verneforskriftens § 3 punkt 5.1 for bruk av snøscooter i forbindelse med byggetiltakene.

Følgene vilkår gjelder for dispensasjonen:

1. Eksisterende bu på ca. 28,6 m² BYA kan rives og **ny bu på 24 m² BYA** kan føres opp på ny tomt ca. 40 m nord for eksisterende bu som vist på kartutsnitt.
2. En deler av eksisterende bu skal gjenbrukes som **uthus på ca. 6 m² BYA med rom for vedskjul**, og plasseres like nord for ny bu som vist på kartutsnitt.
3. Den midlertidige utedoen på **1 m² BYA** skal flyttes til uthuset og bli permanent.

Kartutsnitt som viser tomteplassering for ny bu og nytt uthus i tråd med vilkår 1 og 2.

4. Båthuset tillates å få nytt røstet tak og innsetting av port i tråd med lokal byggeskikk for båthus.
5. De nye byggene fundamenteres ved pilarer som tilrettelegges for frostsikring.
6. Ny bu med uthus skal ha en enkel og nøktern utforming med farge som ikke virker fremtredende i landskapet. Dører og omramming av dører og vinduer skal ha samme farge som resten av bygget. Byggene skal utformes slik vedlagte byggetegninger viser, og tegningen er en del av vedtaket.

7. Når den nye bua er oppført, skal deler av den gamle bua rives og resten av gammelbua skal tilpasses til uthus. Den gamle tomta skal forberedes slik at stedegen vegetasjon raskt kan etablere seg. Utedoen skal flyttes inntil uthuset.
8. Det skal holdes ryddig på byggeplassen slik at ikke bygningsavfall ligger skjemmende rundt bua eller blåser utover. Rivingsmaterialer som er ubehandlet/rent trevirke kan benyttes som ved. Øvrige materialer som ikke kan gjenbrukes, skal tas i retur og leveres på godkjent avfallsmottak. Brenning av avfall er ikke tillatt.
9. Bruk av snøscooter skal være i tilknytning til nødvendig transport av materialer, utstyr og arbeidsfolk i forbindelse med byggearbeidet, og samordnes for å begrense den motoriserte ferdselen. All transport skal skje før 15.april. Det skal føres egen kjørebok for denne transporten.
10. Både motorferdsel og byggearbeider skal skje skånsomt av hensyn til naturmiljø, terreng og vegetasjon, og det skal utvises særlig hensyn til dyrelivet og villrein spesielt.
11. Det skal føres kjørebok for all transport knyttet til byggetiltakene tilknyttet denne dispensasjonen, og kjørebok skal leveres nasjonalparkstyret etter avsluttet oppdrag.
12. Byggetillatelsen og bruk av snøscooter gitt etter verneforskrift gjelder i 3 år fra denne vedtaksdato.
13. Når alle tiltak er gjennomførte og avsluttet, skal det gis en sluttrapport med bilder av byggene til nasjonalparkstyret.

Det oppfordres til bruk av byggeskikkveilederen «Bygninger i seterlandskapet, Forollhogna nasjonalpark med tilliggende landskapsvernområder».

Videre vil nasjonalparkstyret ved AU oppfordre Budal fjellstyre til *å følge nøye med villreins trekk og arealbruk i fokusområdet ved Endalen-Storhiåsjøen*, jf. delnorm 3 i Kvalitetsnormen for villrein, og vurdere tiltak som redusert tilgang på Mattisbua i de mest sårbare periodene for villreinen.

Hjemmel:

Søknaden om byggetiltakene inkludert flytting til nye tomter og bruk av snøscooter for materialtransport behandlet som en dispensasjon fra vernevedtak, og dispensasjonen er hjemlet i naturmangfoldloven § 48 første ledd.

Arbeidsutvalget har behandlet saken i tråd med delegeringsreglementet for nasjonalparkstyret av 14.06.2024, og saken refereres for nasjonalparkstyret.

Begrunnelse:

I behandlingen og avgjørelsen av søknaden etter naturmangfoldloven (nml) § 48 om dispensasjon fra vernevedtak for byggetiltak tilknyttet Mattisbua med uthus og båthus legges følgende til grunn:

Nasjonalparkstyret ved arbeidsutvalget følger de presiseringene som ble gjort i kongelig resolusjon hvor det heter at eksisterende buer kan «*vedlikeholdes så fremt de ikke endrer funksjon*». Videre støtte arbeidsutvalget seg på de føringer som er gitt i forvaltningsplanen i forhold til vedlikeholdstiltak av buer, samt tidligere dispensasjoner gitt etter nml § 48 av samme type

byggetiltak om å tillate riving gamle buer for så oppføring av nye buer med samme *mål, uttrykk og funksjon*.

Videre er det i dispensasjonen lagt vekt på at behovet for byggetiltakene knytter seg til at eksisterende bu er i dårlig forfatning, og at det av både praktiske og byggetekniske hensyn best lar seg løse ved en helt ny bu. Plasseringen av dagens bu viser seg også å være utfordrende i forhold til snøforholdene, og ved å flytte plassering av de nye bua vil den kunne stå seg bedre med hensyn til snø, vær og vind. Den nye bua vil heller ikke medføre noe økte sengeplasser. Behovet for uthus løses ved gjenbruk av deler av den gamle bua, og dermed reduseres det samla omfanget av byggetiltak sett i forhold til riving av hele gammelbua og helt nytt uthus. Tiltakene på båthuset kan nærmest betraktes som vedlikehold, men tiltakene endre fasader som krever tillatelse etter nml.

Det legges videre vekt på at Mattisbua, som eies og driftes av Budal fjellstyre, er en fjellbu som ligger langt til fjells og som er åpen for allmenheten. Bua brukes av turgåere, jegere og fiskere, og særlig reinsjegere. I tillegg brukes bua av eget fjelloppsyn og noe av beitelag i forbindelse med tilsyn og sanking av sau.

Det kan forventes at ny Mattisbu kan å få noe økt lokal interesse og bruk, men at det over tid likevel ikke vil utløse økt ferdsel og dermed heller ikke at det vil føre til økt forstyrrelser for villreinen. Dersom det skulle oppstå økt ferdsel på en slik måte at det påvirkning på villreinen sin bruk av området, vil fjellstyre selv vurdere om tilgang til bua skal reduseres ved at den avlås i sårbare perioder for villreinen.

Det er satt vilkår til dispensasjonen for å begrense belastningen på naturmiljøet med særlig vekt på villreinen og for ivareta verneverdiene i et langsiktig helhetsspektiv.

Den gitte dispensasjonen med vilkår til byggetiltaket inkl. bruk av snøscooter ansees derfor ikke å stride mot vernevedtakets formål og heller ikke kunne påvirke verneverdiene nevneverdig. Det ansees heller ikke at denne dispensasjonen vil kunne skape en negativ presedens for verken nasjonalparken eller andre verneområder med tilsvarende bestemmelser.

Saksprotokoll fra møte 03.10.2025 i Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna

Behandling:

Nasjonalparkforvalter viste bilder fra befaring til Mattisbua.

Nasjonalparkforvalters innstilling ble enstemmig vedtatt (3-0).

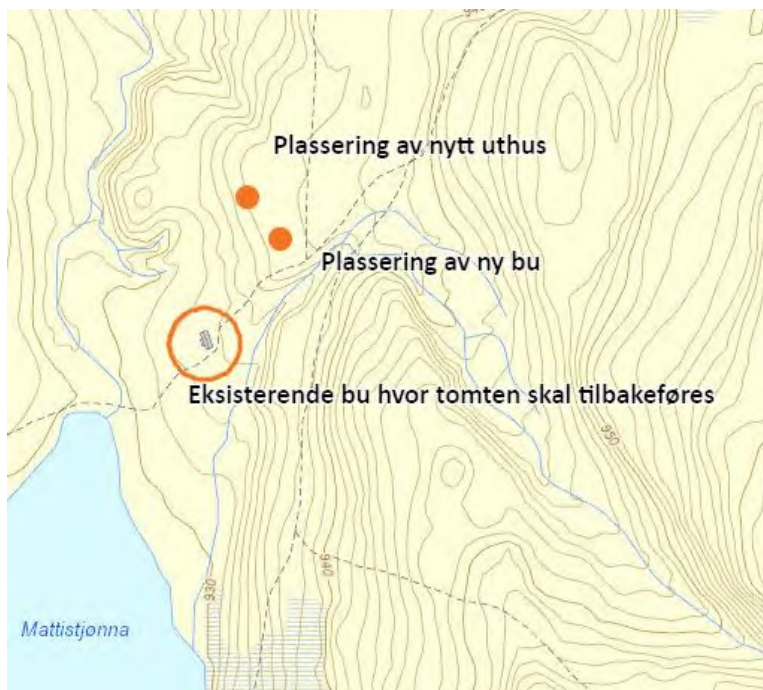
Vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna ved Arbeidsutvalget gir Budal fjellstyre dispensasjon fra Forskrift om Forollhogna nasjonalpark, § 3 punkt 1.1 for oppføring av ny Mattisbua på ny tomt, riving og gjenbruk av deler av gammel bua til uthus, flytting av utedo og utbedringer av tilhørende båthuset tilhørende Mattisbua innenfor Forollhogna nasjonalpark.

Nasjonalparkstyret ved AU gir også Budal fjellstyre dispensasjon fra verneforskriftens § 3 punkt 5.1 for bruk av snøscooter i forbindelse med byggetiltakene.

Følgene vilkår gjelder for dispensasjonen:

1. Eksisterende bu på ca. 28,6 m² BYA kan rives og **ny bu på 24 m² BYA** kan føres opp på ny tomt ca. 40 m nord for eksisterende bu som vist på kartutsnitt.
2. En deler av eksisterende bu skal gjenbrukes som **uthus på ca. 6 m² BYA med rom for vedskjul**, og plasseres like nord for ny bu som vist på kartutsnitt.
3. Den midlertidige utedoen på **1 m² BYA** skal flyttes til uthuset og bli permanent.

Kartutsnitt som viser tomteplassering for ny bu og nytt uthus i tråd med vilkår 1 og 2.

4. Båthuset tillates å få nytt røstet tak og innsetting av port i tråd med lokal byggeskikk for båthus.
5. De nye byggene fundamenteres ved pilarer som tilrettelegges for frostsikring.
6. Ny bu med uthus skal ha en enkel og nøktern utforming med farge som ikke virker fremtredende i landskapet. Dører og omramming av dører og vinduer skal ha samme farge som resten av bygget. Byggene skal utformes slik vedlagte byggetegninger viser, og tegningen er en del av vedtaket.
7. Når den nye bua er oppført, skal deler av den gamle bua rives og resten av gammelbua skal tilpasses til uthus. Den gamle tomten skal forberedes slik at stedegen vegetasjon raskt kan etablere seg. Utedoen skal flyttes inntil uthuset.

8. Det skal holdes ryddig på byggeplassen slik at ikke bygningsavfall ligger skjemmende rundt bua eller blåser utover. Rivingsmaterialer som er ubehandlet/rent trevirke kan benyttes som ved. Øvrige materialer som ikke kan gjenbrukes, skal tas i retur og leveres på godkjent avfallsmottak. Brenning av avfall er ikke tillatt.
9. Bruk av snøscooter skal være i tilknytning til nødvendig transport av materialer, utstyr og arbeidsfolk i forbindelse med byggearbeidet, og samordnes for å begrense den motoriserte ferdselen. All transport skal skje før 15.april. Det skal føres egen kjørebok for denne transporten.
10. Både motorferdsel og byggearbeider skal skje skånsomt av hensyn til naturmiljø, terreng og vegetasjon, og det skal utvises særlig hensyn til dyrelivet og villrein spesielt.
11. Det skal føres kjørebok for all transport knyttet til byggetiltakene tilknyttet denne dispensasjonen, og kjørebok skal leveres nasjonalparkstyret etter avsluttet oppdrag.
12. Byggetillatelsen og bruk av snøscooter gitt etter verneforskrift gjelder i 3 år fra denne vedtaksdato.
13. Når alle tiltak er gjennomførte og avsluttet, skal det gis en sluttrapport med bilder av byggene til nasjonalparkstyret.

Det oppfordres til bruk av byggeskikkveilederen «Bygninger i seterlandskapet, Forollhogna nasjonalpark med tilliggende landskapsvernområder».

Videre vil nasjonalparkstyret ved AU oppfordre Budal fjellstyre til *å følge nøye med villreins trekk og arealbruk i fokusområdet ved Endalen-Storhiåsjøen*, jf. delnorm 3 i Kvalitetsnormen for villrein, og vurdere tiltak som redusert tilgang på Mattisbua i de mest sårbare periodene for villreinen.

Hjemmel:

Søknaden om byggetiltakene inkludert flytting til nye tomter og bruk av snøscooter for materialtransport behandlet som en dispensasjon fra vernevedtak, og dispensasjonen er hjemlet i naturmangfoldloven § 48 første ledd.

Arbeidsutvalget har behandlet saken i tråd med delegeringsreglementet for nasjonalparkstyret av 14.06.2024, og saken refereres for nasjonalparkstyret.

Begrunnelse:

I behandlingen og avgjørelsen av søknaden etter naturmangfoldloven (nml) § 48 om dispensasjon fra vernevedtak for byggetiltak tilknyttet Mattisbua med uthus og båthus legges følgende til grunn:

Nasjonalparkstyret ved arbeidsutvalget følger de presiseringene som ble gjort i kongelig resolusjon hvor det heter at eksisterende buer kan *«vedlikeholdes så fremt de ikke endrer funksjon»*. Videre støtte arbeidsutvalget seg på de føringer som er gitt i forvaltningsplanen i forhold til vedlikeholdstiltak av buer, samt tidligere dispensasjoner gitt etter nml § 48 av samme type byggetiltak om å tillate riving gamle buer for så oppføring av nye buer med samme *mål, uttrykk og funksjon*.

Videre er det i dispensasjonen lagt vekt på at behovet for byggetiltakene knytter seg til at eksisterende bu er i dårlig forfatning, og at det av både praktiske og byggetekniske hensyn best lar seg løse ved en helt ny bu. Plasseringen av dagens bu viser seg også å være utfordrende i forhold til snøforholdene, og ved å flytte plassering av de nye bua vil den kunne stå seg bedre med hensyn til snø, vær og vind. Den nye bua vil heller ikke medføre noe økte sengeplasser. Behovet for uthus løses ved gjenbruk av deler av den gamle bua, og dermed reduseres det samla omfanget av byggetiltak sett i forhold til riving av hele gammelbua og helt nytt uthus. Tiltakene på båthuset kan nærmest betraktes som vedlikehold, men tiltakene endre fasader som krever tillatelse etter nml.

Det legges videre vekt på at Mattisbua, som eies og driftes av Budal fjellstyre, er en fjellbu som ligger langt til fjells og som er åpen for allmenheten. Bua brukes av turgåere, jegere og fiskere, og særlig reinsjegere. I tillegg brukes bua av eget fjelloppsyn og noe av beitelag i forbindelse med tilsyn og sanking av sau.

Det kan forventes at ny Mattisbu kan å få noe økt lokal interesse og bruk, men at det over tid likevel ikke vil utløse økt ferdsel og dermed heller ikke at det vil føre til økt forstyrrelser for villreinen. Dersom det skulle oppstå økt ferdsel på en slik måte at det påvirkning på villreinen sin bruk av området, vil fjellstyre selv vurdere om tilgang til bua skal reduseres ved at den avlås i sårbare perioder for villreinen.

Det er satt vilkår til dispensasjonen for å begrense belastningen på naturmiljøet med særlig vekt på villreinen og for ivareta verneverdiene i et langsiktig helhetssperspektiv.

Den gitte dispensasjonen med vilkår til byggetiltaket inkl. bruk av snøscooter ansees derfor ikke å stride mot vernevedtakets formål og heller ikke kunne påvirke verneverdiene nevneverdig. Det ansees heller ikke at denne dispensasjonen vil kunne skape en negativ presedens for verken nasjonalparken eller andre verneområder med tilsvarende bestemmelser.

ST 14/2025 Londalen-Ørvilddalen landskapsvernområde - sak til oversendelse for vurdering av overtredelsesgebyr - *** ***** ***** ***** *******

Unntatt offentlighet, i henhold til offentleglova § 24.

CAPELLA MINERALS NORWAY AS
c/o Ingunn M. Ruud Smalgangen 3
0188 OSLO

Saksbehandler Hans Bull

Vår ref. 2023/2873-62 432.3

Deres ref.

Dato 13.10.2025

Svar - Forollhogna nasjonalpark - ytterligere søknad om utsatt frist for prøveboring ved Hessjøgruva - Holtålen kommune

Det vises til mottatt søknad datert 03.10.2025, samt påfølgende telefonsamtale samme dag med Capella Minerals AS v/Eric Roth. Dere viser til gjeldene dispensasjon fra nasjonalparkstyret for Forollhogna, datert 19 desember 2024. Dere ønsker å be om tillatelse til å forlenge nåværende tillatelse til prøveboring fra slutten av oktober til 20. desember 2025. Den nåværende planen er å fullføre et innledende boreprogram mellom 15. oktober og 20. desember 2025, med et oppfølgende boreprogram som skal gjennomføres sommeren 2026. Søknad er lagt frem som innkommet sak til orientering i nasjonalparkstyret for Forollhogna v/arbeidsutvalget i møte den 03.10.2025.

Bakgrunn

Det vises til vedtak i nasjonalparkstyret for Forollhogna, vedtaksbrev av 19.12.2024 – «*Delvis innvilget - Forollhogna nasjonalpark - tillatelse til prøveboring og nødvendig motorisert transport 2025 - Hessjøgruva - Holtålen kommune*». I vedtaksbrevet er det gitt dispensasjon fra forskrift om Forollhogna nasjonalpark med 13 vilkår (vedlegg). I begrunnelse for vedtaket gjengis følgende:

«Dersom tiltakshaver pga. ulike omstendigheter ikke får igangsatt tiltak som omsøkt, vil forvaltningsmyndigheten kreve en fullstendig søknadsprosess av hensyn til oppdatert kunnskapsgrunnlag, dersom det fremmes enda en søknad om utsettelse».

Nasjonalparkstyret påpekte i samme brev den 19.12.2024 om manglende tilbakemelding om oppfølging av vilkår nr. 13 etter gjennomført befaring den 23.06.2023. Dette ble igjen etterspurt i epost, datert 02.04.2025 etter mottatt tilbakemelding den 01.04.2025 jfr. vilkår nr. 4 i vedtak av 19.12.2024.

Vurdering

Søknad datert 03.10.2025 oppfattes som en søknad om ytterligere utsettelse av tiltaket siden første gangen saken ble behandlet i nasjonalparkstyret den 08.05.2023. Mottatt søknad oppfattes ikke som komplett søknad, slik nasjonalparkstyret har uttrykt i sitt siste vedtak.

Nasjonalparkstyret har imidlertid ikke registrert at Capella Minerals AS tidligere har hatt innvendinger eller klaget på vedtak om dispensasjon som er gitt av nasjonalparkstyret.

Mottatt referat den 03.10.2025, som igjen ble etterspurt pr. telefon samme dag «*referat fra feltbefaring 23/07/2023*», er ikke å anse som tilstrekkelig for igangsettelse av gjeldene dispensasjon jfr. vilkår nr. 3. Nasjonalparkstyret har forholdt seg til at tilbakemeldinger fra Capella Minerals AS om at endelig rapport avventer vurderinger gitt av boreentreprenør.

Konklusjon

Det vises til nasjonalparkstyrets siste vedtak av 19.12.2024, der dispensasjonsperioden er satt fra 15. juli – 1. november 2025 jfr. vilkår nr. 2. Nasjonalparkstyret kan ikke se at vilkår nr. 3 er ivarettatt som en forutsetning for å starte opp prøveboring som skissert.

Dersom Capella Minerals AS skal iverksette prøveboring i Hessjøfeltet må det foreligge en ny søknad som inneholder alle forhold for gjennomføring av tiltaket jfr. nasjonalparkstyrets begrunnelse i vedtak av 19.12.2024 (vedlegg).

Med hilsen

Tone Hagen
Styreleder

Hans Bull
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg

- 1 Delvis innvilget - Forollhogna nasjonalpark - tillatelse til prøveboring og nødvendig motorisert transport 2025 - Hessjøgruva - Holtålen kommune

Kopi til:

FJELLSTYRENE I HOLTÅLEN SA
Holtålen kommune
DIREKTORATET FOR
MINERALFORVALTNING MED
BERGMESTEREN FOR SVALBARD
STATSKOG SF

Graftåsvegen 9 7380 ÅLEN
Bakkavegen 1 7380 ÅLEN
Ladebekken 50 7066 TRONDHEIM

Postboks 63 7801 NAMSOS
Sentrum

Fra: EGIL RYEN[e-ryen@online.no] Sendt: 03.09.2025 21:35:15 Til: Nisja, Eli
Grete[eli.nisja@statsforvalteren.no] Tittel: Riving av utedo
Hei, utedoen ved Fjellsjøen i Vangrøftdalen ble revet og kjørt ned den 10 August 2025.
Mvh Egil Ryen

OS KOMMUNE
Rytrøa 14
OS I ØSTERDALEN

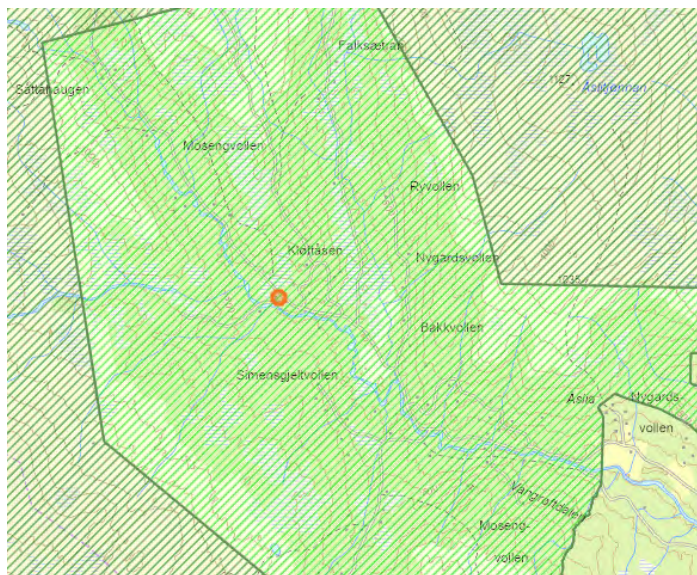
Saksbehandler Eli Grete Nisja

Vår ref. 2025/10380-2 432.2

Deres ref. 2025/1437 Dato 03.09.2025

Tilbakemelding - Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde - fradeling av tilleggsareal - GID 131/218 Os kommune

Vi viser til oversendt sak av 22.08.2025 om fradeling av tilleggsareal på eiendom GID 131/218 innenfor Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde.

Kartutsnitt som viser beliggenheten til GID 131/218, markert med rød prikk, innenfor Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde.

Slik som det fremgår av saken, dreier det seg om formalisering av fradeling og matrikulering av et tilleggsareal til en hyttetomt som alt i 1972 ble kjøpt, men hvor delingssaken ikke er blitt behandlet for fullføring av matrikulering. Hovedtomten ble fradelt i 1957.

Kartutsnitt fra saken som viser fradelt tomt (1 dekar) med rød stiplet linjer, og omsøkt tilleggsareal (1 dekar) i blå linje.

Eiendommen er i dag bebygd med 2 hytter og ett uthus. Ved fradeling av tilleggsareal vil det samlede arealet bli 2 dekar, og det kan lett oppstå et ønske om ytterligere fradeling til

Forskriften om Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde gir ingen bestemmelser om fradeling av eiendom. Det må likevel påpekes at formålet med opprettelsen av landskapsvernområdet *«er å ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner, skapt gjennom aktiv jordbruksdrift, utgjør en vesentlig del av landskapets egenart»*.

Det er derfor viktig for verneformålet at seterlandskapet opprettholdes, og at fritidsbebyggelse underordner seg eksisterende seterbebyggelse. Tilleggsarealer utgjøre en utvidelse rundt hele eksisterende tomt, og vi kan ikke se at dette vil kunne ha en vesentlig negativ påvirkning av verneverdiene for landskapsvernområdet.

Saken legges til referat for nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Med hilsen

Eli Grete Nisja
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:
Statsforvalteren i Innlandet

Postboks 987

2604

LILLEHAMMER

Johanne Enlid
Storbudalen 92
7298 BUDALEN

Saksbehandler Eli Grete Nisja

Vår ref. 2025/10740-2 432.2

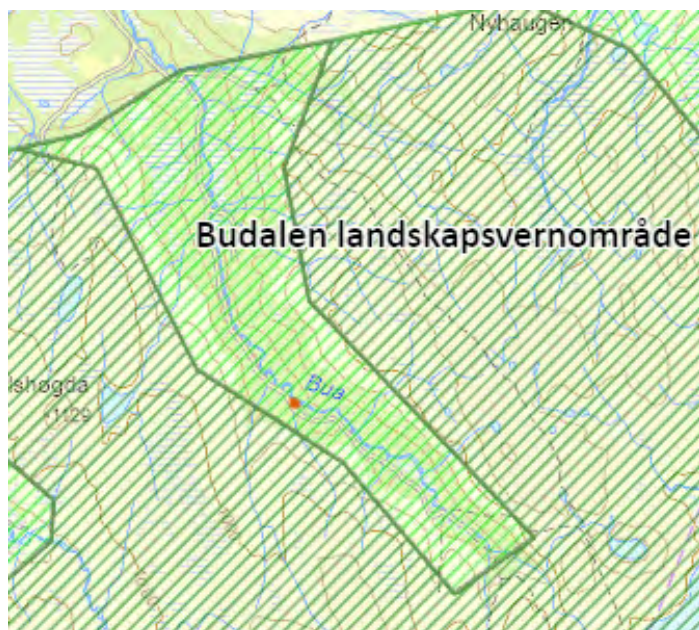
Deres ref.

Dato 04.09.2025

Tiltak - Budalen landskapsvernområde - Reparasjon av bru ved seter i Synnerdalen - Johanne Enlid

Vi viser til melding mottatt 1.sept. om skader på brukar på vegen inn til egen seter i Synnerdalen innenfor Budalen landskapsvernområde.

Saksopplysninger

Kartutsnitt som viser beliggenheten til setra, markert med rød prikk, innenfor Budalen landskapsvernområde.

I meldingen beskrives forholdet slik:

Bruovergangen over bekken i stikkveien til Søstuøya, Synnerdalsveien 2089,2091 og 2093 MÅ rehabiliteres før neste setersesong.

Oppdaget lørdag 23. august at det ene brukaret på stikkvegen til vollene holder på å rase sammen. Over der kjører mjølk tankbil annenhver dag, kraftforbil 2 ganger i året, og traktorer og biler som er nødvendig for seterdrift og vedlikehold av setervollene. Etter kontakt med entreprenør O I Rønningsgrind ble det anbefalt å fjerne eksisterende støpte dekke og legge ned rør/kulvert. Dette vil gi en bruovergang som er sertifisert for «tungtrafikk».

Det samme er gjort på seterveien Synnerdalsveien noen meter oppstrøms vårt brusted

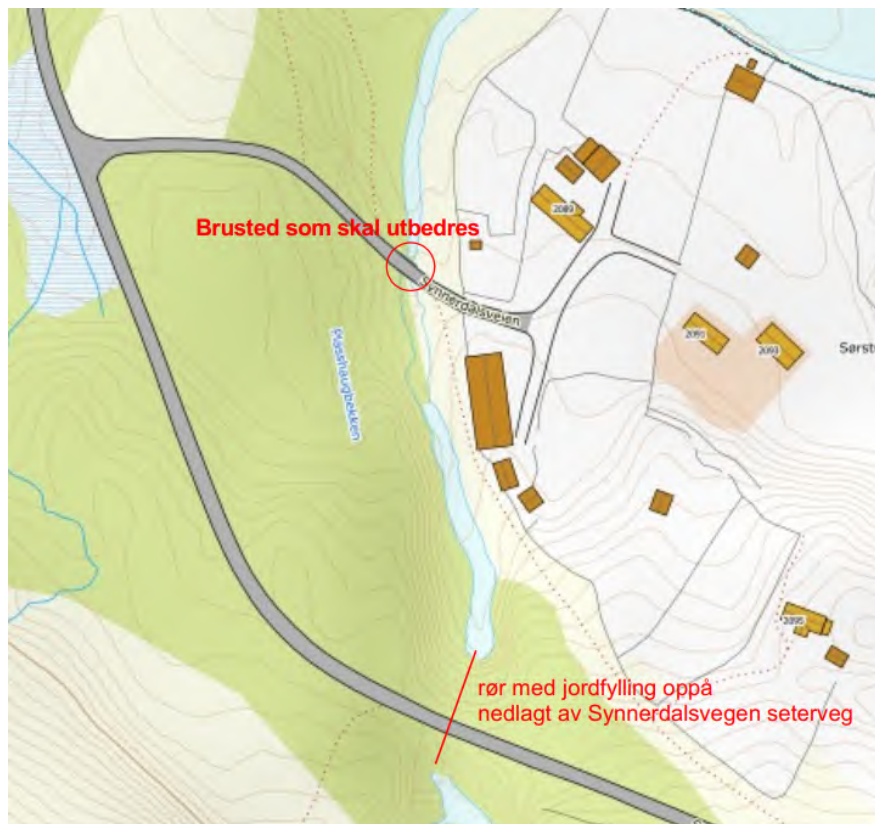
Arbeidet må utføres nå i høst, for at veien skal være i orden til neste setersesong

Videre skrives det i meldingen at *«Brua bør utbedres nå i høst, til vårs vil nok bekken gå flomstor til vi flytter innover. Derfor hastverk med å komme i gang med arbeidet».*

Det følger bilder med meldingen som viser skaden, samt kart med beliggenhet.

Bilde som viser utrast brukar.

Kartutsnitt som viser vegadkomsten til setra, og med markering av brua som må utbedres.

Hjemmelsgrunnlag, myndighet og vurderinger

I forskrift om Budalen landskapsvernområde heter det at «*Formålet med opprettelsen av Budalen landskapsvernområde er å ta vare på et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, der seterlandskapet med seterbebyggelse, setervoller og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart*».

Videre heter der følgende i § 4 **Generelle unntak** hvor det heter: «*Bestemmelsene i § 3 første ledd er ikke til hinder for:*

1. Vedlikehold av eksisterende bygninger, veger, anlegg, gjelder, **bruer**, klopper o.l.

Nasjonalparkforvalter vurderer tiltak på brua som nødvendige utbedringer, slik det er beskrevet i meldingen. Om skaden på brua er forårsaket av flom i bekken eller manglende vedlikehold, vil utbedrende tiltak vurderes å være i tråd med verneforskriftens § 4, punkt 1.

Nasjonalparkforvalter vurderer derfor at det ikke er nødvendig med ytterligere behandling etter verneforskriften for å fatte vedtak for å gjennomføre tiltaket. Saken blir referert til nasjonalparkstyret for Forollhogna som tiltak etter forskriftens § 4, punkt 1.

Det oppfordres til gjenbruk av naturstein fra brukaret til å kle i og omkring åpningen av røret slik at brua fortsatt kan beholde det gamle uttrykket.

Vi vil gjøre oppmerksom på at tiltaket kan kreve en nærmere avklaring hos grunneier, og Statskog og Budal fjellstyre settes derfor i kopi. Også Midte Gauldal kommune settes i kopi for orientering.

Vi ønsker lykke til med det utbedrende tiltaket!

Med hilsen

Eli Grete Nisja
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Budal fjellstyre	Svartøya 19 a	7290	STØREN
Statskog SF	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS
Midtre Gauldal kommune	Rørosveien 11	7290	STØREN

Nasjonalparkstyret for Forollhognaen
Nasjonalpark- og verneområdestyrer
Kommuner med forvaltningsmyndighet for verneområder

Trondheim, 28.10.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/15362

Saksbehandler:
Tone Lise Alstad Eid

Skadefelling og lisensfelling i verneområder

Miljødirektoratet har mottatt flere spørsmål om krav om tillatelse til skadefelling og lisensfelling innenfor verneområder. Bakgrunnen for spørsmålene er at verneforskriftene har ulike unntaksbestemmelser knyttet til felling av vilt.

Verneforskriftene gjelder side om side med annet regelverk. Det innebærer at aktiviteter og tiltak i verneområder må være tillatt både etter verneforskriften og annet regelverk aktiviteten eller tiltaket reguleres etter, som for eksempel viltloven eller motorferdselloven.

Hvert enkelt verneområde har en egen verneforskrift. Verneforskriftene er vedtatt på ulikt tidspunkt og da etter ulike maler. Dette innebærer at reglene vil variere mellom områdene. Dette er ikke alltid tilsiktet, noen problemstillinger ble ikke vurdert eller var ikke aktuelle på vernetidspunktet.

De konkrete reglene om skadefelling og lisensfelling følger av viltloven som regulerer jakt, fangst og felling av vilt.

I de fleste verneområder gir verneforskriften direkte unntak for jakt. Dette innebærer at jakt kan skje i verneområdet i tråd med viltlovens regler.

I nyere verneforskrifter er det også gjort unntak for felling. Dette varierer imidlertid mellom områdene, i noen områder er det kun gjort unntak for skadefelling og ikke lisensfelling.

Gjeldende forskriftsmaler har et generelt unntak for felling, og for noen verneområder som ikke har slikt unntak i eksisterende verneforskrift kan det være behov for å endre verneforskriften på dette punktet. Slike innholdsmessige endringer kan ikke gjøres av Miljødirektoratet etter delegert myndighet. Miljødirektoratets myndighet til å gjøre endringer i vedtatte verneforskrifter følger av naturmangfoldloven § 34 sjette ledd. Siden endring av verneforskrifter krever høring og vedtak ved kongelig resolusjon, er det etter Miljødirektoratets vurdering hensiktsmessig å gjøre slike endringer sammen med andre endringer eller revisjonsbehov i de aktuelle forskriftene.

I områder hvor det i verneforskriften ikke er gjort unntak for skadefelling og/eller lisensfelling, krever denne aktiviteten tillatelse og må behandles på samme måte som alle andre tiltak som må søknadsbehandles i verneområdet.

Det er den enkelte jeger som må ha tillatelse. Det er imidlertid ikke noe i veien for at en person søker på vegne av flere, f.eks. et jaktlag. Forvaltningsmyndigheten kan utforme standardiserte tillatelser som går ut til de som søker. En slik tillatelse kan også gjelde hele verneområdet dersom det er grunnlag for dette, eller gis som en samletillatelse til flere så lenge det fremgår av tillatelsen hvem som er omfattet.

En tillatelse må fylle kravene til enkeltvedtak og også omfatte de vurderinger verneforskriften og naturmangfoldloven krever. I tilfeller hvor verneforskriften ikke har særskilt bestemmelse som åpner for å søke om tillatelse, må søknaden vurderes etter naturmangfoldloven § 48.

Det vil være mulig å gi en flerårig dispensasjon i områder hvor det vurderes som aktuelt at behov for felling ofte oppstår. Alternativet er at det omsøkes når behovet oppstår. Dersom det er behov i en akutt situasjon, for eksempel ved skadefelling, kan forvaltningsmyndigheten gi en muntlig dispensasjon som skriftliggjøres i ettertid.

Det er viktig at eventuelle tillatelser som gis er kontrollerbare. Også eventuelle flerårige dispensasjoner må være avgrenset i tid, slik at dispensasjonen ikke innebærer en forskriftsendring.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Terje Qvam
seksjonsleder

Tone Lise Alstad Eid
seksjonsleder

**Nasjonalparkstyret
for Forollhogna**

Referat - Administrativt kontaktutvalg for Forollhogna

Tid	Tirsdag 21. oktober kl. 10.00 – 14.00
Sted	Kommunehuset, Tolga
Til stede	Ola Nygård møtte for Kjerstin Digre Kosberg, Midtre Gauldal kommune Hanne Thingstadberget, Innlandet fylkeskommune Kjersti Ane Bredesen, Tolga kommune, Kristian Lund-Vang, Tynset kommune, Petter Almås, Holtålen kommune, Tommy Vestøl møtte for Ragnhild Trønnes, Røros og Os kommuner Eirik Gorseth Sønstevoll, Rennebu kommune Hans Bull og Eli Grete Nisja, nasjonalparkforvaltere i Forollhogna (Ref.)
Forfall	Kristin Prestvold/Anders Gimse, Trøndelag fylkeskommune
Merknad	Kristian Lund-Vang forlot møte kl. 12:45

TEMA for dagen: Besøkssenter Forollhogna og saksbehandlingsrutiner.

Velkommen

Det ble vist til forrige innkalling og tema for Administrativt kontaktutvalg i mai 2025. Kjersti Ane Bredesen ønsket velkommen til Tolga og presenterte kort om kommunen.

I. Besøkssenter Forollhogna nasjonalpark v/ daglig leder Marit Hegseth Rønning

- Se egen presentasjon (eget vedlegg)
- Spørsmål og idemyldring om involvering fra kommunene.
- 4 spørsmål som kommunen skal ta med seg tilbake til sin administrasjon.

Det ble også reist spørsmål og diskutert hvilke forum og aktuelle møtepunkt som er hensiktsmessig for kontakt og samarbeid med Besøkssenteret. Det ønskes at Marit blir invitert med inn til møter i administrativt kontaktutvalg.

Det kom innspill på at daglig leder bør prioritere å komme på kommunebesøk og gi presentasjon til alle involverte kommuner rundt Forollhogna.

Ønske om å få til et TEAMS-møte før jul for tilbakemeldinger fra kommunene ifht. gruppeoppgaver og innspill til Besøkssenteret. Presentasjon og spørsmål sendes som en del av referatet.

II. Samhandling med kommunene

- Saksbehandling innenfor verneområdene
- Erfaring fra [saksbehandlingsrutiner](#).

Med bakgrunn i «[Fagdag om byggesak og bygningsmiljø](#)» som ble holdt på Røros i mars 2023 ble det utarbeidet et flytskjema for saksbehandlingsprosessen for søknader om tiltak i verneområdene.

Det ble tatt en gjennomgang av flytskjemaet og erfaringer med hvordan «saksbehandlings-stien» praktiseres.

Kommunene har drøftet saksbehandlingsrutinene i sine tverrfaglige grupper/saksbehandlingsforum og er av oppfatning av at flytskjema fungerer som et godt grunnlag for sakshåndtering/veiledning. Dette gjelder særskilt byggesak.

Miljødirektoratet har vært tydelige overfor nasjonalparkstyret i sin vurdering av det utarbeidede flytskjemaet og har presisert at skjemaet ikke kan inngå som en del av retningslinjene for saksbehandling i reviderte forvaltningsplaner. Videre frarådes det, på generelt grunnlag, at nasjonalparkstyret pålegger kommunene en formell rolle i behandlingen av saker etter verneforskriftene.

På bakgrunn av dette anses det som mest hensiktsmessig at nasjonalparkstyret selv innhenter nødvendige høringsinnspill i enkeltsaker, med utgangspunkt i verneformålet. Samtidig er det naturlig at kommunene involveres aktivt, ettersom verneformålet ofte berører interesser der kommunene har forvaltningsansvar, som landbruk, plan- og byggesaker, samt kulturminnefaglige interesser. I enkelte kommuner finnes det også fagpersonell med særskilt kompetanse innen kulturminneforvaltning, som kan bidra med verdifulle innspill.

Flytskjemaet kan ikke benyttes som formelt styringsverktøy, men fungere som *en veiledning for saksbehandlingsrutiner/saksgang* ved å bidra til økt forutsigbarhet for både tiltakshavere og berørte myndigheter, ved å synliggjøre samspillet mellom ulike regelverk og aktører.

Nasjonalparkstyret opplever det som utfordrende at verneområdestyrene benytter Statsforvalterens post- og arkivsystem. Dette medfører at korrespondanse – både som avsender og mottaker – kan oppfattes som Statsforvalteren og i noen tilfeller føre til forsinket eller tapt post. AK ble orientert om at det er igangsatt en utredning om organiseringen av verneområdeforvaltere, der dette er et tydelig innspill for å sikre klarere rolleforståelse.

Midtre Gauldal: Positiv og omforent omkring utarbeidede saksbehandlingsrutiner. Viser bla. annet til kommunens rolle og samordningsplikten i plan- og bygningsloven.

Rennebu kommune: Få saker, men støtter saksbehandlingsrutinene som grunnlag for samhandling.

Os og Røros kommuner: God erfaring fra egen sakshåndtering. Noe utskifting i administrasjonen på plan og bygg, samt fagpersoner innen kulturminner. Ønsker om å få møte/ presentasjon med verneområdeforvaltningen i forbindelse med saksbehandling, og mener dette er noe nasjonalparkstyret v/forvaltere bør prioritere.

Holtålen kommune:

Synes rutinene er godt innarbeidet og saksgang mellom kommunal forvaltningsmyndighet og nasjonalparkstyret fungerer godt. Tilbakemelding om varierende grad av tilbakemeldinger om forventet saksbehandlingstid «hvor i løypa» en evt. søknad har kommet, når det blir behandlet osv.

Tynset kommune:

Har hatt en runde på planavdelingen, og det virker hensiktsmessig at disse tingene fungerer. Skal ta ei ny runde i forbindelse med nyansatte på plan- og bygg.

Tolga kommune:

Ser viktigheten av at ting avklares og koordineres godt i forkant av saker, slik at man unngår at saker går for langt uten tydeliggjøring. Tolga jobber med samarbeid mot Tynset kommune på plan og bygg siden.

Innlandet fylkeskommune:

Bør ligge en klar forventning om at sektormyndigheten bistår inn i saksbehandlingen, herunder enkeltsaker og overordnede mål, og da særskilt faglige uttalelser.

Innspill om møte/presentasjon med forvaltere og administrasjonen i de enkelte kommuner, der også rådmann/kommunedirektør inkluderes for enda bedre kobling.

Dette er temaer det er viktige å ha et bevisst forhold til, og er rutiner som er ferskvare. Det kan være mye utskiftninger i administrasjonen til de ulike kommunene, så det er derfor viktig at temaet jobbes med kontinuerlig. Formålet er at dette skal gjøre det enklere for brukerne og for forvaltningsmyndigheter/administrasjonen.

III. Orienteringer

Det ble gitt orientering om gjennomført fellesmøte mellom nasjonalparkstyret, villreinnemnda og villreinutvalget for Forollhogna, avholdt på Røros den 27. august 2025.

I lys av det pågående arbeidet med tiltaksplaner for villrein i Snøhetta, Rondane og Knutshø, er det sammenliknbare problemstillinger som også er relevante for Forollhogna. Per dags dato foreligger det imidlertid ingen konkret plan for oppstart av tiltaksplanarbeid i Forollhogna etter kvalitetsnorm jf. Stortingsmelding 18 om villrein. Fellesmøtet fungerte som en konstruktiv arena for å løfte frem og drøfte felles utfordringer og problemstillinger som er belyst i tiltaksplanarbeidet for de øvrige områdene, og som vurderes som overførbare til Forollhogna.

Det ble belyst og reflektert i etterkant av gjennomført møte at også kommunene gjennom administrativt kontaktutvalg burde vært koblet på.

Muligheter for økt kunnskapsgrunnlag

Det er et ønske om å styrke kunnskapsgrunnlaget om naturmangfold i kommunene både politisk og administrativt. Norsk villreinsenter er et eksempel på kompetansesenter som tilbyr og kan inviteres inn til kommunene.

Det ble tilbakemeldinger fra AK om dette i liten grad er benyttet, men som et aktuelt tiltak.

Det ble fremmet innspill om at administrativt kontaktutvalg inviteres inn til eget temamøte med nasjonalparkstyret for Forollhogna, og det ble henvist til et tilsvarende møte tilbake i tid. Ønske om et slikt fellesmøte har også bakgrunn av en felles plattform i forbindelse med oppretting av Besøkssenter for Forollhogna.

Revisjon av forvaltningsplaner – Høring av reviderte forvaltningsplaner for Øyungen landskapsvernområde og Ledalen landskapsvernområde i Røros og Holtålen kommuner er sendt ut på offentlig høring. Høringsfrist 26. november 2025.

Oppsummering av dagen og veien videre

Det er nyttig for oss i verneområdeforvaltningen og kommunene å bygge faglig nettverk på tvers av administrative grenser i forhold til forvaltning av verneområdene.

Neste møtepunkt blir et TEAMS-møte med tilbakemeldinger og innspill til Besøkssenter Forollhogna. Vi tar sikte på et møte i desember måned, etter at kommunene har fått diskutert gruppeoppgavene. Frist for innspill til Besøkssenteret **3. desember 2025**, sendes til marit@forollhognasenteret.no, med påfølgende TEAMS-møte 4. desember 2025.

Neste fysiske møte vil bli i mars 2026, og vi sender ut invitasjon i god tid. Det er ønskelig at Administrativt kontaktutvalg kan avholde møtene ved rullering til de enkelte kommunene for på den måten bli bedre kjent. Neste møtevert blir Rennebu kommune i samarbeid med representant i AK.

En oppfordring til slutt – i etterkant av møtet, er å ta en kikk innom nettidene til både [nasjonalparkstyret](#) og [besøkssidene](#) for verneområdene, samt kommunenes egne nettsider i forhold til oppdatert informasjon om verneområdene.

Vi takker for et godt møte og ønsker alle en fin senhøst!

Vedlegg

1. Besøkssenter Forollhogna nasjonalpark - presentasjon 21-10-2025.PDF

ST 44/2025 Delegerte saker

**Nasjonalparkstyret
for Forollhogna**

Postadresse
Postboks 2600
7734 STEINKJER
sftlpost@statsforvalteren.no

Besøksadresse
Veksthuset
Tollef Bredalsvei 13
7374 Røros

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47 73 19 91 96 / 413 30 795
eli.nisja@statsforvalteren.no

SOKNEDAL BEITELAG SA

7288 SOKNEDAL

Saksbehandler Eli Grete Nisja

Vår ref. 2025/10741-2 432.3

Deres ref.

Dato 03.09.2025

Delegert vedtak nr.

46/2025

Tillatelse - Forollhogna nasjonalpark - motorferdsel til Hiåsjøen i forbindelse med landbruksnæring - 2025 -2028 - Soknedal beitelag

Vi viser til søknad av 01.09.2025 om dispensasjon for bruk av ATV og bil (Pickup) inn til Hiåsjøen i forbindelse med sauesanking. Behovet for kjøring gjelder transport for fôr til hester som brukes i sankinga, samt mat til sankemannskap. Det er også hvert år dyr som er av en slik forfatning at de må kjøres fram med pickup og henger. Det søkes for inntil 5 turer pr. år for en 4-årsperiode.

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna ved nasjonalparkforvalter gir Soknedal beitelag ved leder Olav Edvin Heggvold dispensasjon fra Forskrift om Forollhogna nasjonalpark, § 3, punkt 5.1 for motorisert ferdsel etter traktorvegen/kjøresporet fra grensen til nasjonalparken til Gorsetvollen ved Hiåsjøen i Midtre Gauldal kommune.

Tillatelsen gjelder: for inntil 5 turer/returer pr. år med ATV og/eller Pickup (bil) med tilhenger i perioden fra oppstart (ca. 1.sept) til avsluttet sauesanking (ca. 31.okt.) for 4-årsperioden 2025-2028.

Vilkår

1. Det kan benyttes flere kjøretøyer samtidig, og da telles ett kjøretøy som en tur, to kjøretøyer som 2 turer, osv.
2. Det kan transporteres fôr til hestene, og mat og utstyr til letemannskap, samt transport av syke/skadde dyr.

Nasjonalpark	Forollhogna
Naturreservat	Grøntjønnan
Landskapsvernområde	Øyungen, Ledalen, Forddalen, Budalen, Endalen, Magnilldalen-Busjødalen, Londalen-Ørvilldalen, Vangrøftdalen-Kjurrudalen

3. Transport skal skje skånsomt av hensyn til naturmiljø, terreng og vegetasjon. Dersom det er villrein i området skal kjøring stoppes/avventes slik at dyrene ikke forstyrres.
4. Dersom det oppstår kjøreskader skal dette utbedres så snart det lar seg gjøre, men utbedringen skal ikke medføre noen form for standardheving av kjøresporet. Nasjonalparkstyret skal underrettes dersom dette skjer.
5. Det skal føres kjørebok som skal leveres nasjonalparkstyret etter endt transport, og senest innen 1.november det respektive år.
6. Denne tillatelsen og kjørebok skal medbringes under kjøring og fremvises til oppsyn, politi ved forespørsel.

Hjemmel

Vedtaket er gjort med hjemmel i Naturmangfoldlovens § 48 om dispensasjon fra vernevedtak, og i tråd med forvaltningsplanen for Forollhogna nasjonalpark.

Søknaden er behandlet av nasjonalparkforvalter etter delegert myndighet fra nasjonalparkstyret i Forollhogna i henhold til delegeringsreglement av 14.06.2024. Saken refereres til nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Begrunnelse:

Det er i avgjørelsen lagt vekt på at barmarkstransport langs traktorvegen/kjøresporet til Hiåsjøen er nyttetransport knyttet til næringsvirksomhet som vil lette og effektivisere arbeidet knyttet til sauesanking for beitelaget.

Traktorvegen/kjøresporet her er knyttet til tidligere tiders landbruksvirksomhet, og brukes fortsatt til nyttetransport. Dette er også beskrevet i forvaltningsplanen for nasjonalparken. Nasjonalparkstyret har en forvaltningspraksis på å gi et begrenset kjøreturer til dette transportformålet, og Soknedal beitelag har hatt tilsvarende tillatelse i en årrekke.

Det settes vilkår til tillatelsen slik at transporten begrenses i tid og omfang, og videre at det skal utøves hensyn til naturmiljøet og villrein spesielt, samt krav om oppretting dersom det skulle oppstå kjøreskader.

Ut over dette vurderes transportoppdraget ikke å påvirke verneverdiene nevneverdig, og at en tillatelse til næringskjøring på traktorvegen/kjøresporet fram til Gorsetvollen ved Hiåsjøen ikke vil medføre uheldig presedens for andre tilsvarende forhold i nasjonalparken eller andre verneområder med samme bestemmelser og forvaltningspraksis.

Vedtaket kan påklages jfr. forvaltningslovens § 28, til Miljødirektoratet, men skriftlig klage sendes til Nasjonalparkstyret for Forollhogna, postboks 2600, 7734 Steinkjer. Klagen skal inneholde vedtaket det klages på, endringer klager ønsker og begrunnelse for klagen. Klagefristen er 3 uker fra mottatt brev, jf. forvaltningslovens § 29.

Vi gjør oppmerksom på at dette er en tillatelse etter verneforskriften og gjelder kun for nasjonalparken. Før kjøring kan finne sted, kan det være nødvendig også å innhente tillatelse fra grunneier og eventuelt etter motorferdselsforskriften hvor Midtre Gauldal kommune er myndighet. Grunneier og kommunen settes i kopi av denne tillatelsen.

Videre gjør vi også oppmerksom på at kjøringen vil kunne bli kontrollert at Statens naturoppsyn (SNO) som er forvaltningsmyndighetens tilsynsorgan, og at kjøretillatelsen og kjørebok må medbringes i forbindelse med transportopdraget.

Vedtaket blir publisert i Miljøvedtaksregistret (www.miljovedtak.no) som er et offentlig register som gir allmenheten fri tilgang til enkeltvedtak og forskrifter på miljøområdet. Forvaltningsmyndigheten som har truffet enkeltvedtak har plikt til å registrere vedtak i Miljøvedtaksregisteret.

Kjørebok sendes ut i egen forsendelse til søker.

Med hilsen

Eli Grete Nisja
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Soknedal fjellstyre	Svartøya 19 a	7290	STØREN
Statskog SF	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS
Statsforvalteren i Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Midtre Gauldal kommune	Rørosveien 11	7290	STØREN

**Nasjonalparkstyret
for Forollhogna**

Postadresse
Postboks 2600
7734 STEINKJER
sftlpost@statsforvalteren.no

Besøksadresse
Veksthuset
Tollef Bredalsvei 13
7374 Røros

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47 73 19 91 96 / 413 30 795
eli.nisja@statsforvalteren.no

Endalen Beitelag SA ved Aril Røttum
Budalsveien 648
7298 BUDALEN

Saksbehandler Eli Grete Nisja

Vår ref. 2025/10024-2

Deres ref.

Dato 22.08.2025

Delegert vedtak nr.

43/2025

Tillatelse - Forollhogna nasjonalpark og Grøntjønnan naturreservat - bruk motorkjøretøy på veg for nødvendig transport i forbindelse med sanking av beitedyr - 2025-2028 - Endalen Beitelag

Vi viser til søknad mottatt 13.08.2025 fra Endalen beitelag om forlengelse av tillatelse til motorisert ferdsel på vegen inn til Grøntjønnan i forbindelse med sanking og henting av beitedyr for årene 2025-2028. Dette gjelder deler av Plasseterveien og Grøntjønneveien innenfor Forollhogna nasjonalpark og Grøntjønnan naturreservat.

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/nasjonalparkforvalter gir Endalen beitelag SA v/beitelsleder Aril Røttum dispensasjon fra Forskrift om Forollhogna nasjonalpark, § 3 punkt 5.1 og Forskrift om Grøntjønnan naturreservat, kap. IV, punkt 4 for nødvendig bruk av motorkjøretøyer for jordbruksformål etter Plasseterveien og Grøntjønneveien innenfor hhv. Forollhogna nasjonalpark og Grøntjønnan naturreservat.

Dispensasjonen gjelder for: bruk av nødvendig motorkjøretøy for inntil 4 kjøredager pr. barmarkssesong for årene 2025 til og med 2028.

Vilkår

1. Den kan benyttes inntil 4 biler sammen for transport av mannskap i forbindelse med sauesanking. Transporten skal så langt det lar seg gjøre samordnes.
2. Det kan benyttes egnet kjøretøy for henting av beitedyr – vanligvis storfe, som i løpet av beitesesongen har vandret ut av eget beiteområde.
3. Det skal i forkant av transportoppdrag varsles Kvikne fjellstyre ved fjelloppsynet hvor det oppgis de nødvendige opplysningene i forhold til transporten og når

Nasjonalpark

Forollhogna

Naturreservat

Grøntjønnan

Landskapsvernområde

Øyungen, Ledalen, Forddalen, Budalen, Endalen, Magnildalen-Busjødalen, Londalen-Ørvilldalen, Vangrøftdalen-Kjurrudalen

kjøring vil skje. Dette er særlig viktig i tidsperioden for villreinjakta da det er kjørerestriksjoner på deler av vegnettet.

4. Det skal føres kjørebok for både transporten av letemannskap og henting av beitedyr. Kjørebok og denne tillatelsen skal medbringes i forbindelse med transportoppdragene og vises på forlangende fra politi eller oppsyn.
5. Kjørebok skal sende inn til nasjonalparkstyret etter avsluttet sesong og senest innen 1.11. det respektive året.

Lederne i beitelaget er ansvarlig for at sjåførene er kjente med vilkårene i tillatelsen.

Hjemmel:

Vedtaket er gjort med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 1. ledd.

Saken er behandlet av nasjonalparkforvalter i henhold til delegeringsreglement av 14.06.2024. Saken refereres til nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Begrunnelse:

Det er i avgjørelsen lagt vekt på at søknaden gjelder nyttetransport for landbruksnæring i forbindelse med sanking av sau og henting av beitedyr – hovedsakelig storfe, som har kommet utenfor eget beiteområde. Det at beitelagene i Budal gis muligheter for bruk av motorisert transport inn til Grøntjønna, som er utenfor eget beiteområde, bidrar til å lette og effektivisere beitelagets arbeid med å gjete dyrene nordover til eget beiteområde for innhenting.

Henting av beitedyr/storfe som har kommet utenfor eget beiteområde skjer i begrenset omfang, og det er forståelse for at det vanskelig å ha oversikten for både når behovet oppstår og hvor mange turer det er behov for.

Det legges videre vekt på at dette er kjøring etter bilveg for nødvendig nytteformål som er godt organisert av beitelagene, og transporten er begrenset i både tid og omfang. Det settes videre vilkår om at fjelloppsynet skal kontaktes i forkant av begge transportoppdragene, samt at det skal føres kjørebok som vil vise omfanget av transportbehovet.

Tillatelsen vurderes videre ikke å stride mot verneformålets vedtak, og heller ikke vil kunne påvirke verneverdiene nevneverdig.

Det er en forvaltningspraksis at det gis et visst antall kjøredager. Det vurderes heller ikke at tillatelsen vil skape uheldig presedens for andre forhold i Forollhogna-området eller andre sammenlignbare verneområder.

Det gjøres oppmerksom på at grunneier og rettighetshaver/bruker kan nekte eller begrense transport på egen eiendom.

Vedtaket kan påklages jfr. forvaltningslovens § 28, til Miljødirektoratet, men skriftlig klage sendes til Nasjonalparkstyret for Forollhogna, postboks 2600, 7734 Steinkjer. Klagen skal inneholde vedtaket det klages på, endringer klager ønsker og begrunnelse for klagen. Klagefristen er 3 uker fra mottatt brev, jf. forvaltningslovens § 29.

Dette er motorferdsel etter opparbeidet veg og det er derfor ikke nødvendig med behandling etter motorferdselslovverket hvor kommunen er myndighet. Tynset kommune settes likevel i kopi for å være orienterte.

Vi gjør oppmerksom på at tiltaket vil kunne bli kontrollert at Statens naturoppsyn (SNO) som er forvaltningsmyndighetens tilsynsorgan, og at både kjøretillatelsen og kjørebok må medbringes i forbindelse med transportoppdraget.

Vedtaket blir publisert i Miljøvedtaksregistret (www.miljovedtak.no) som er et offentlig register som gir allmenheten fri tilgang til enkeltvedtak og forskrifter på miljøområdet. Forvaltningsmyndigheten som har truffet enkeltvedtak har plikt til å registrere vedtak i Miljøvedtaksregisteret.

Kjørebok sendes beitelaget i egen forsendelse.

Med hilsen

Eli Grete Nisja
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Tynset kommune		2500	TYNSET
Statsforvalteren i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
KVIKNE UTMARKSRÅD SA	Vollanveien 221	2512	KVIKNE

**Nasjonalparkstyret
for Forollhogna**

Postadresse
Postboks 2600
7734 STEINKJER
sftlpost@statsforvalteren.no

Besøksadresse
Veksthuset
Tollef Bredalsvei 13
7374 Rørøs

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47 73 19 93 96 / 457 26 636
hans.bull@statsforvalteren.no

HOLTÅLEN KOMMUNE
Helsetunet 7
7380 ÅLEN

Saksbehandler Hans Bull

Vår ref. 2025/10456-2

Deres ref. Interkommu
nalt
fellingssama
rbeid
Trøndelag
Dato 26.08.2025

Delegert vedtak

45/2025

Innvilget - Forollhogna nasjonalpark - motorisert ferdsel og bruk av drone i forbindelse med skadefelling av bjørn i Rennebu, Midtre Gauldal og Holtålen

Vi viser til søknad og korrespondanse den 26.08.2025 ved Interkommunalt fellingssamarbeid i Trøndelag v/ Helene Lillevold i forbindelse med skadefellingstillatelse på bjørn i deler i Rennebu, Midtre Gauldal og Holtålen kommune i Trøndelag. Søknaden er behandlet som hastesak i samråd med leder i nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/nasjonalparkforvalter gir Holtålen kommune ved interkommunalt fellingssamarbeid i Trøndelag dispensasjon fra forskrift om Forollhogna nasjonalpark § 3 punkt 5.1 for bruk av inntil 2 droner og nødvendig motorisert ferdsel i forbindelse med skadefellingstillatelse gitt av Statsforvalteren i Trøndelag (*Deres ref:* 2025/9646).

Vilkår:

1. Dispensasjonen fra verneforskrift gjelder for tidsrommet frem til 28.08.2025 i tråd med skadefellingstillatelsen.
2. Ved bruk av drone skal det tas særlig hensyn til dyre- og fuglelivet. Ved observasjon av rovfugl må dronen holdes i ro eller tas ned til fuglen har trekt vekk. Det skal holdes god avstand til personer på tur i området.
3. Nødvendig motorisert ferdsel i forbindelse med oppdrag skal utføres på eksisterende kjøretraséer og kjørespor og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

Nasjonalpark	Forollhogna
Naturresevat	Grøntjønnan
Landskapsvernområde	Øyungen, Ledalen, Forddalen, Budalen, Endalen, Magnildalen-Busjødalen, Londalen-Ørvilldalen, Vangrøftdalen-Kjurrudalen

Hjemmel:

Dispensasjonen er gitt med hjemmel i naturmangfoldovens § 48.

Saken behandles delegert av nasjonalparkforvalter i henhold til delegeringsreglement av 14.06.2024 i samråd med styreleder.

Begrunnelse:

Det er i avgjørelsen lagt vekt på at det er utstedt skadefellingstillatelse på bjørn fra Statsforvalteren i Trøndelag der fellingsområde omfatter Forollhogna nasjonalpark. Nasjonalparkforvalter vurderer at kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet i er godt. Skadefelling er avgrenset i både tid og omfang, og vurderes som kortvarig og forbigående. Under de gitte forutsetningene vurderes det at tiltaket ikke vil påvirke verneverdiene i nevneverdig grad eller være i strid med verneformålet.

Vedtaket kan påklages jfr. forvaltningslovens § 28. Klagefristen er 3 uker fra mottatt brev (§ 29).

Kopi av vedtaket sendes til andre relevante myndigheter for orientering.

Videre vil vi også gjør oppmerksom på at tiltak i verneområder vil kunne bli kontrollert at Statens naturoppsyn (SNO) som er forvaltningsmyndighetens tilsynsorgan.

Vedtaket blir publisert i Miljøvedtaksregistret (www.miljovedtak.no) som er et offentlig register som gir allmenheten fri tilgang til enkeltvedtak og forskrifter på miljøområdet. Forvaltningsmyndigheten som har truffet enkeltvedtak har plikt til å registrere vedtak i Miljøvedtaksregisteret

Med hilsen

Hans Bull
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I TRØNDELAGE
Rennebu kommune
Midtre Gauldal kommune

Postboks 2600
Myrveien 1 Berkåk
Rørosveien 11

7734	STEINKJER
7391	RENNEBU
7290	STØREN

Saksopplysninger

Søknaden

I forbindelse med innvilget søknad om tillatelse til skadefelling på 1 bjørn i Rennebu og Midtre Gauldal kommune, i går utvidet til å omfatte deler av Holtålen kommune søkes det herved om dispensasjon fra verneforskriften for Forollhogna nasjonalpark og tilgrensende verneområder innenfor fellingsområdet til å utføre fellingsforsøk, samt bruk av drone.

Vedlagt fellingstillatelse med utvidelse fra Statsforvalteren i Trøndelag.

Med vennlig hilsen
Helene Grytbakk Lillevold

Andre saksopplysninger

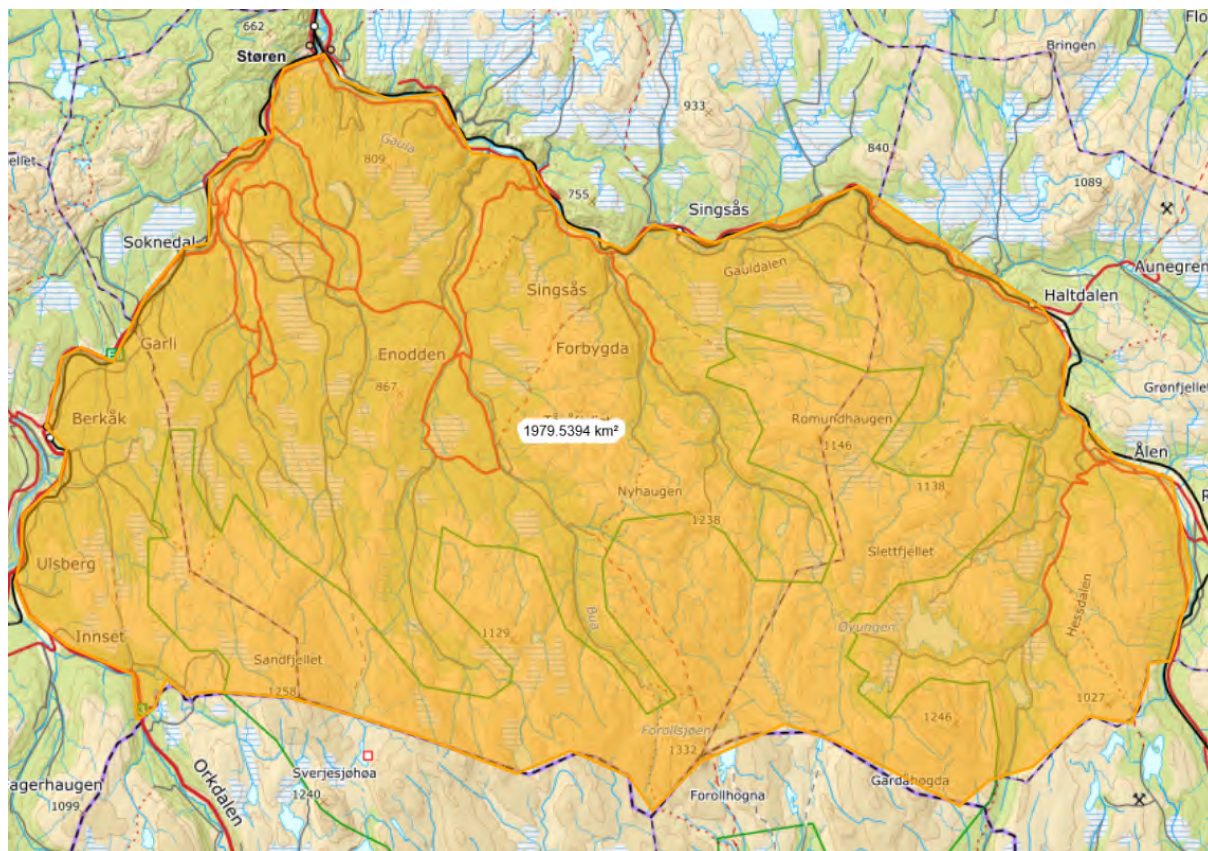
Statsforvalteren i Trøndelag gav fellingstillatelse på bjørn den 22.08.2025 for deler av Rennebu og Midtre Gauldal kommuner. Det ble mandag 25 august 2025 gitt utvidet fellingsområde til å gjelde Holtålen kommune. Fellingstillatelse ble gitt Holtålen kommune som får ansvaret for å lede gjennomføringen av fellingsforsøket.

Utdrag fra utvidet tillatelse:

3. Skadefellingstillatelsen gjelder de deler av Rennebu, Midtre Gauldal og Holtålen kommuner, avgrenset slik:

Fellingsområdet omfatter de deler av Rennebu kommune øst for E6, og strekker seg sørover langs Riksveg 3, før det følger kommunegrensene til Midtre Gauldal videre østover. Der kommunegrensen til Holtålen kommune treffer Riksveg 30, følger områdegrensen riksvegen nordover til den møter Gaula.

I Holtålen kommune inkluderer området de arealene sør for Gaula. I nord avgrenses området av Gaula, og inkluderer de deler av Midtre Gauldal kommune sør for elva, opp til Støren.

Figur 1: Skadefellingsområdet

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

Formålet med opprettelsen av Forollhogna nasjonalpark er:

- å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde,
- å bevare i naturlig tilstand landskapsformer og det biologiske mangfoldet med en variert vegetasjon med stort innslag av kravfulle plantearter og et rikt dyreliv med en høyproduktiv villreinstamme,
- å verne om kulturminner og kulturlandskapsinnslag.

Det er ingen hjemmel i verneforskriften for skadefelling. Ifølge verneforskriftens § 3 punkt 3.1 om dyrelivet, gjelder forvaltningen av viltet etter viltlovens bestemmelser. Denne bestemmelsen understreker at det ikke er en generell dyrelivsfredning i nasjonalparken. Det er derfor ikke nødvendig med en dispensasjon fra verneforskriften for å kunne gjennomføre skadefelling på bjørn innenfor Forollhogna nasjonalpark.

I verneforskriftens § 3 pkt. 5.1 står det at «*motorisert ferdsel til lands og til vanns, herunder bruk av luftfartøy lavere enn 300 meter er forbudt. Forbudet mot motorferdsel gjelder også bruk av modellfly, modellbåt o.l.*» Miljødirektoratet har definert droner som modellfly.

Det finnes ingen spesifikk hjemmel til bruk av motorisert ferdsel i forbindelse med skadefelling, og saken må derfor vurderes etter naturmangfoldlovens § 48. Miljødirektoratet Det samme gjelder bruk av drone etter verneforskriftens § 3, punkt 5.1.

Ifølge verneforskriften § 3, punkt 4.1 om ferdsel skal all ferdsel skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I forhold til søknad om aktuelle dispensasjoner i tilgrensede verneområder, f. eks i dette tilfelle Endalen, Budalen, Foddalen, Øyungen og Ledalen landskapsvernområde, vurderes det at samlede tiltak ikke vil kreve egen dispensasjon fra forskrift om landskapsvern, da vernebestemmelsene ikke har egne forbud mot motorferdsel, eller har særskilte bestemmelser om vern av dyreliv. Det er derfor kommunen som har forvaltningsmyndighet etter motorferdselloven i spørsmål om dette.

Det samme gjelder spørsmål om båndtvang med hjemmel i hundeloven som forvaltes av den respektive kommune.

Vurderinger etter naturmangfoldloven

Tilgjengelig kunnskap basert på naturfaglige registreringer og dokumentasjon fra verneplan, forvaltningsplan og annen relevant kartlegging vurderes tilstrekkelig. Det vurderes at kunnskapsgrunnlaget for området er tilstrekkelig til å behandle saken, jf. nml. § 8. Det er derfor ikke nødvendig å anvende føre-var-prinsippet i § 9 i dette tilfellet.

Naturmangfoldlovens § 10 krever at en vurderer den samlede belastningen på økosystemet.

Store rovdyr, særskilt jerv forekommer jevnlig i området. Det har vært færre observasjoner av bjørn innenfor nasjonalparken de senere år. I henhold til gjeldende verneforskrift om dyrelivet, finnes det ingen bestemmelser som tilsier at det er en egen dyrelivsfredning i nasjonalparken. Det vurderes derfor at det ikke kreves egen dispensasjon for å gjennomføre selve skadefelling på bjørn, der skadefelling og uttak av store rovdyr kan utføres i tråd med gjeldende lover og forskrifter.

Bruk av drone i forbindelse med oppdrag vurderes som lite og inngripende innenfor angitt tidsperiode. En elektrisk drone er nesten lydløs på avstand, og tiltaket vurderes som lite problematisk med tanke på støy. Det er imidlertid viktig å utvise forsiktighet, da droner kan oppleves som forstyrrende – både for dyrelivet og for besøkende. Særlig rovfugl kan reagere negativt, og det er kjent at slike fugler kan angripe droner. Ved observasjon av rovfugl skal dronen enten holdes i ro eller tas ned.

Motorisert ferdsel kan også påvirke dyreliv, vegetasjon negativt. Derfor skal all kjøring begrenses til et minimum og legges til eksisterende kjøretraséer og kjørespor innenfor nasjonalparken for enkle gjøre og effektivisere oppdraget. Utefra bekrivelse av skadefellingsområde vurderes det lite sannsynlig at behovet for motorisert ferdsel vil skje innenfor nasjonalpark. Skulle det likevel oppstå et behov, vil de mest aktuelle traséene innenfor nasjonalparken gjelde veien til Hiåsjøen, samt kjørespor angitt i forvaltningsplanen for nasjonalparken. Veien til Storhø i Rennebu fører sentralt til fjellet, men går utenfor og inn til nasjonalparkgrensen. På grunn av få turer og begrenset bruk, vurderes påvirkningen fra motorferdsel som liten. Samlet sett vurderes det at oppdrag om skadefelling ikke vil føre til en vesentlig økt belastning på økosystemet, jf. nml. § 10. Skadefelling følger opp Stortingets rovviltpolitikk. Det legges vekt på at eventuell felling vil skje i en begrenset tidsperiode, og ikke nødvendigvis innenfor nasjonalparkens grenser. Dette anses ikke å være i strid med verneformålet eller vesentlig påvirke verneverdiene. Dersom tiltaket likevel skulle føre til

skade på naturverdiene, er tiltakshaver økonomisk ansvarlig for å rette dette opp, jf. nml. § 11. Nasjonalparkstyret forutsetter at fellingslaget følger gjeldende regelverk for jakt og felling, i tråd med nml. § 12.

Samlet vurdering

Det er i vurderingen lagt vekt på at det er utstedt skadefellingstillatelse på bjørn fra Statsforvalteren i Trøndelag der fellingsområde omfatter Forollhogna nasjonalpark. Nasjonalparkforvalter vurderer at kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet i er godt. Oppdraget er avgrenset i både tid og omfang, og vurderes som kortvarig og forbigående. Under de gitte forutsetningene vurderes det at samlede tiltak ikke vil påvirke verneverdiene i nevneverdig grad eller være i strid med verneformålet.

**Nasjonalparkstyret
for Forollhogna**

Postadresse
Postboks 2600
7734 STEINKJER
sftlpost@statsforvalteren.no

Besøksadresse
Veksthuset
Tollef Bredalsvei 13
7374 Rørøs

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47 73 19 93 96 / 457 26 636
hans.bull@statsforvalteren.no

Rene Fromreide Lisund
Midtre Dalsbygdveien 606
2550 OS I ØSTERDALEN

Saksbehandler Hans Bull

Vår ref. 2025/9825-4 432.3

Deres ref.

Dato 22.08.2025

Delegert vedtak

44/2025

Innvilget - Forollhogna nasjonalpark - 180/3/9 - Os kommune - materialtransport og tiltak på fiskebu ved Forollsjøen - Rene Fromeide Lisund m.fl.

Vi viser til søknad og utsendt vedtaksbrev datert 14.08.2025. Pga. utfordrende værforhold ble ikke tiltak gjennomført innenfor omsøkte periode. Du søker derfor om utsettelse om gjennomføring av tiltak og søknaden betraktes som en utsettelse av innvilget vedtak fra forskrift om Forollhogna nasjonalpark. Nytt vedtak betraktes som endringsvedtak og erstatter **delegert vedtak 42/2025** av 14.08.2025.

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/nasjonalparkforvalter gir René F. Lisund dispensasjon fra Forskrift om Forollhogna nasjonalpark, § 3, punkt 5.1 og § 3, punkt 1.1 for følgende tiltak på fiskebu GID 180/3/9 i Os kommune:

1. Utskifting av panel og innkledning av tømmervegg på buas østre fasade på følgende vilkår:
 - Eksisterende villmarkspanel erstattes med stående bordkledning av rettfallspanel.
 - Nytt panel skal videreføres med samme tilsvarende dempet naturlig farge.
 - Innkledning av buas østre tømmervegg skal utføres likt som resten av bua.
 - Restmaterialer som er ubehandlet/rent trevirke, kan benyttes som ved. Rivningsmaterialer og øvrig materiale som ikke kan gjenbrukes eller kan benyttes som brensel skal fraktes ut av området.
2. Motorisert ferdsel etter Fjellveien frem til bua ved Forollsjøen. Tillatelsen gis på følgende vilkår:

Nasjonalpark	Forollhogna
Naturreservat	Grøntjønnan
Landskapsvernområde	Øyungen, Ledalen, Forddalen, Budalen, Endalen, Magnilldalen-Busjødalen, Londalen-Ørvilldalen, Vangrøftdalen-Kjurrudalen

Vilkår:

- Tillatelsen gjelder for inntil 4 tur/retur med ATV/traktor m/tilhenger, traktor og bil fra nasjonalparkgrensen frem til Skalltjønna. Videre inntil 4 tur/retur med ATV/traktor m/tilhenger fra Skalltjønna til egen fiskebu (bu nr. 4 - bu-plan) fra vedtaksdato frem til 30. september 2025.
- Transporten skal begrenses til nødvendig frakt av materialer og utstyr og skje på tørr mark. Det skal utøves aktsomhet slik at det ikke oppstår kjøreskader og ellers utvise hensyn til naturmiljøet.
- Oppdragstaker skal gjøres kjent med dispensasjonen og at vedlikeholdsarbeider skjer innenfor nasjonalpark.
- Dersom det oppstår kjøreskader skal både grunneier og nasjonalparkstyret varsles, og kjøreskader skal utbedres umiddelbart på tiltakshavers regning.
- Denne tillatelsen og kjørebok må medbringes under transport og fremvises på forlangende fra oppsyn eller politi.
- Det skal gis en kort tilbakemelding til nasjonalparkstyret om utført transportoppdrag.

Hjemmel:

Vedtaket er gjort med hjemmel i forskrift om Forollhogna nasjonalpark § 3, punkt 5.3 og naturmangfoldlovens § 48. Saken er behandlet administrativt i henhold til delegeringsreglement av 14.06.2024. Saken refereres til nasjonalparkstyret for Forollhogna

Begrunnelse:

Det er i avgjørelsen lagt vekt på at det er behov for vedlikeholdsarbeider på fiskebu, der utskifting og innkledning av tømmer anses som fasadeendring. Dagens kledning bestående av villmarkspanel er noe utradisjonell, og skal erstattes av rettfallspanel som ifølge byggeskikkveilederen er mer i tråd ifølge tradisjonell byggeskikk. Transport av materialer skal begrenses til det nødvendige og er gitt i begrenset omfang. Bruken av ATV/ traktor med tilhenger skal ikke påføre vesentlige kjøreskader dersom transporten utføres i tørt vær, og slik sett ikke skal ha påvirkning på naturmiljøet. Det stille derfor krav om at kjøring kun kan skje på tørr mark for å unngå kjøreskader. Det settes vilkår til tillatelsen slik at transporten ikke skal påvirke verneverdiene nevneverdig og ellers ikke kunne skape negativ presedens for videre forvaltning av verken Forollhogna nasjonalpark eller andre verneområder med tilsvarende bestemmelser.

Vedtaket kan påklages jfr. forvaltningslovens § 28. Klagefristen er 3 uker fra mottatt brev (§ 29).

Det gjøres oppmerksom på at grunneier og rettighetshaver/bruker kan nekte eller begrense transport på egen eiendom.

Vi gjør oppmerksom på at motorferdsel kan krever nærmere avklaringer og tillatelser hos Os kommune, og kopi av vedtaket sendes til kommunen for orientering.

Videre vil vi også gjør oppmerksom på at byggetiltaket vil kunne bli kontrollert at Statens naturoppsyn (SNO) som er forvaltningsmyndighetens tilsynsorgan.

Byggeskikkveilederen «Bygninger i seterlandskapet, Forollhogna nasjonalpark med tilliggende landskapsvernområder» ligger på nasjonalparkstyret sine nettsider her: <https://www.nasjonalparkstyret.no/Forollhogna/publikasjoner/fagrapporter>

Vedtaket blir publisert i Miljøvedtaksregistret (www.miljovedtak.no) som er et offentlig register som gir allmenheten fri tilgang til enkeltvedtak og forskrifter på miljøområdet. Forvaltningsmyndigheten som har truffet enkeltvedtak har plikt til å registrere vedtak i Miljøvedtaksregisteret.

Med hilsen

Hans Bull
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

1 Kjørebok - Rene Lisund - 20259825

Kopi til:

OS KOMMUNE

STATSFORVALTEREN I INNLANDET

Per Jostein Nygård

Rytrøa 14

Postboks 987

Hølgjelen 3

2550

2604

2550

OS I ØSTERDALEN

LILLEHAMMER

Os I Østerdalen

Saksopplysninger

Søknaden

René F. Lisund søker på vegne av bu-eiere på GID 180/3/9 ved Forollsjøen i Os kommune for vedlikehold og utskifting av bordkledning på bua.

Utdrag fra søknadstekst:

Utførelse

1. Rettighetshavere drar inn for å rive eksisterende kledning og klargjøre for Bygg & Laft
2. Bygg og laft skal utføre arbeidet med å sette opp ny kledning, samt reparere og kle inn tømmervegg.
3. Reparasjoner og vedlikehold må utføres ifm. oppholdsvær

Motorisert ferdsel ifm. med utførelse

- Bil frem til Skalltjønna
- Traktor/ ATV og henger fra Skalltjønna og frem til bua.
- Ber om åpen kjøretillatelse til vedlikehold og reparasjon er utført, da eksakt behov er vanskelig å fastslå.

Andre saksopplysninger

Det vises til saksopplysninger og vurderinger av sak i [delegert vedtak nr. 42/2025](#), datert 14.08.2025. Grunnet værforhold ble ikke tiltak gjennomført som planlagt. Det søkes derfor om utsettelse av dispensasjon. Innhold i søknad gjelder det samme.

Samlet vurdering

Det er i vurderingen lagt vekt på at det er behov for vedlikeholdsarbeider på fiskebu, der utskifting og innkledning av tømmer anses som fasadeendring. Dagens kledning bestående av villmarkspanel er noe utradisjonell, og skal erstattes av rettfallspanel som ifølge byggeskikkveilederen er mer i tråd ifølge tradisjonell byggeskikk. Transport av materialer skal begrenses til det nødvendige og er gitt i begrenset omfang. Bruken av ATV/ traktor med tilhenger skal ikke påføre vesentlige kjøreskader dersom transporten utføres i tørt vær, og slik sett ikke skal ha påvirkning på naturmiljøet. Det stille derfor krav om at kjøring kun kan skje på tørr mark for å unngå kjøreskader, og det settes derfor enn lengre tidsfrist for gjeldene dispensasjon til 30.09.2025 da tiltaket er væravhengig. Det settes vilkår til tillatelsen slik at transporten ikke skal påvirke verneverdiene nevneverdig og ellers ikke kunne skape negativ presedens for videre forvaltning av verken Forollhogna nasjonalpark eller andre verneområder med tilsvarende bestemmelser.

**Nasjonalparkstyret
for Forollhogna**

Postadresse
Postboks 2600
7734 STEINKJER
sftlpost@statsforvalteren.no

Besøksadresse
Veksthuset
Tollef Bredalsvei 13
7374 Røros

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47 73 19 91 96 / 413 30 795
eli.nisja@statsforvalteren.no

ÅLEN FJELLSTYRE
Graftåsvegen 9
7380 ÅLEN

Saksbehandler Eli Grete Nisja

Vår ref. 2025/9890-13 432.3

Deres ref.

Dato 22.10.2025

Delegert vedtak nr.

48/2025

Dispensasjon - Forollhogna nasjonalpark - bruk av ATV med henger på Fjellveien for materialtransport - Ålen fjellstyre

Vi viser til både telefonhenvendelse og søknad den 20.10 fra Ålen fjellstyre om bruk av ATV med henger på Fjellveien innenfor Forollhogna nasjonalpark.

Saksopplysninger

I forbindelse med oppføring av ny Forollsjøbua til Ålen fjellstyre i løpe av 2026 vil det være av stor betydning for byggetiltaket at det alt nå før vinteren blir gjennomført grunnarbeider for fundamenteringen av bua.

Fjellstyret søkes derfor om å få bruke ATV med henger langs Fjellveien innenfor Forollhogna nasjonalpark fra vernegrensen til Skalltjønna for å transportere materialer og utstyr til arbeidet. Arbeider er planlegges gjennomført torsdag 23.oktober, og sammen med fjelloppsyn Helene Grytbakk Lillevold deltar Ståle Solem, Kai Børge Amdal og Vegard Dragmyrhaug.

Byggetiltaket er omsøkt og godkjent etter verneforskrift av nasjonalparkstyret for Forollhogna i *AU-sak 12/2025 den 3.10.2025*, og for nærmere saksopplysninger henvises det til den saken. Byggetiltaket er også godkjent etter pbl av Holtålen kommune.

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna ved nasjonalparkforvalter gir Ålen fjellstyre ved fjelloppsyn Helene Grytbakk Lillevold dispensasjon fra forskrift om Forollhogna nasjonalpark § 5.1 for bruk av ATV med henger på Fjellveien fra nasjonalparkgrensen til parkeringen ved Skalltjønna innenfor Forollhogna nasjonalpark, jf. vedlagte kartutsnitt.

Nasjonalpark	Forollhogna
Naturreservat	Grøntjønnan
Landskapsvernområde	Øyungen, Ledalen, Forddalen, Budalen, Endalen, Magnildalen-Busjødalen, Londalen-Ørvilldalen, Vangrøftdalen-Kjurrudalen

Følgende vilkår gjelder for dispensasjonen:

1. Det tillatelse en tur/retur for ATV med henger for transportoppdraget.
2. Transport skal foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade og ulempe for naturmiljø. Dersom det er tilhold av villrein, skal kjøring opphøre inntil villrein har trukket bort fra området.

Hjemmel:

Vedtaket er gjort med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 om dispensasjon fra vernevedtak. Søknaden er behandlet administrativt av nasjonalparkforvalter, jf. delegeringsreglementet av 14.06.2024, og blir referert for nasjonalparkstyret.

Begrunnelse:

Det er i avgjørelsen lagt vekt på at transporten er knyttet til godkjent byggetiltak på Forollsjøbua og at gjennomføringen av grunnarbeid og fundamentering nå før vinteren vil være av stor betydning for tiltaket med ny bu. En god fundamentering er viktig for at bygget får en god plassering i terrenget og landskapet.

Transporten vil foregå etter vei som er opparbeidet til en slik tilstand at det kan kjøres bil, men mest egnet for bruk av traktor og ATV. Videre skal materialer og utstyr bærer fra parkeringen ved Skalltjønna og fram til Forollsjøbua som ligger på nordøstsiden av Forollsjøen i Hesjedal statsallmenning.

Dispensasjonen for transportoppdraget er i tråd med retningslinjer i forvaltningsplanen for Forollhogna nasjonalpark og ellers forvaltningspraksis for verneområdet.

Det settes vilkår for å ivareta naturmiljø og verneverdier. Transportoppdraget vil bli utført av fjelloppsyn som forventes å ha både kjennskap til hvor villreinen oppholder seg

når kjøringen vil finne stede, og kompetanse til å ta nødvendige hensyn til naturmiljø i forbindelse med oppdraget.

Ut over dette vurderes transportoppdraget ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, og at en tillatelse ikke kunne skape en negativ presedens for andre verneområder med tilsvarende bestemmelser.

Vedtaket kan påklages jfr. forvaltningslovens § 28, til Miljødirektoratet, men skriftlig klage sendes til Nasjonalparkstyret for Forollhogna på postmottak med e-postadresse sftlpost@statsforvalteren.no. Klagen skal inneholde vedtaket det klages på, endringer klager ønsker og begrunnelse for klagen. Klagefristen er 3 uker fra mottatt brev, jf. forvaltningslovens § 29.

Forvaltningsmyndigheten er kjent med at Ålen fjellstyre alt har innhentet tillatelse om kjøringen fra styreleder for Fjellveien. Kjøringen vil foregå på vei som er opparbeidet for å kunne kjøres med bil, og søknad etter motorferdselslovens bestemmelse er derfor ikke nødvendig. Os kommune settes likevel i kopi for orientering.

Videre vil vi også gjør oppmerksom på at transportoppdraget vil kunne bli kontrollert av Statens naturoppsyn (SNO) som er forvaltningsmyndighetens tilsynsorgan, og at denne dispensasjonen må medbringes i forbindelse med transportoppdraget.

Vedtaket blir publisert i Miljøvedtaksregistret (www.miljovedtak.no) som er et offentlig register som gir allmenheten fri tilgang til enkeltvedtak og forskrifter på miljøområdet. Forvaltningsmyndigheten som har truffet enkeltvedtak har plikt til å registrere vedtak i Miljøvedtaksregisteret.

Med hilsen

Eli Grete Nisja
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Fjellveien veilag
Statsforvalteren i Trøndelag
Statsforvalteren i Innlandet
Os kommune

v/Odd Myrtrøen
Postboks 2600
Postboks 987
Rytrøa 14

7734	STEINKJER
2604	LILLEHAMMER
2550	OS I ØSTERDALEN

**Nasjonalparkstyret
for Forollhogna**

Postadresse
Postboks 2600
7734 STEINKJER
sftlpost@statsforvalteren.no

Besøksadresse
Veksthuset
Tollef Bredalsvei 13
7374 Rørøs

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47 73 19 93 96 / 457 26 636
hans.bull@statsforvalteren.no

SÅTTÅHAUGEN BEITELAG SA
Mosengveien 140
2550 OS I ØSTERDALEN

Saksbehandler Hans Bull

Vår ref. 2025/13005-2

Deres ref.

Dato 23.10.2025

Delegert vedtak

47/2025

Tillatelse - Forollhogna nasjonalpark - søknad om bruk av drone for lokalisering og sanking av beitedyr - Såttåhaugen beitelag, Os kommune

Det vises til kontakt og søknad pr. SMS den 17.10.2025 om bruk av drone for lokalisering av beitedyr. Det opplyses om at det mangler både sau og lam i området. På grunn av sakens karakter ble foreløpig vedtak utsendt pr. SMS samme dag fra nasjonalparkforvalter. Det ettersendes herved formelt vedtaksbrev på saken.

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/nasjonalparkforvalter gir Såttåhaugen beitelag v/Else Stenersløyken dispensasjon fra forskrift om Forollhogna nasjonalpark § 3, punkt 5.1 med vilkår for bruk av drone for lokalisering og sanking av savnede beitedyr.

Vilkår

1. Bruk av drone gjelder den 17.10.2025.
2. Dronepilot skal gjøres kjent med at flygingen foregår innenfor villreinområde for Forollhogna. Droneflygingen skal utøves med aktsomhet slik at villrein ikke blir forstyrret.
3. Ved observasjon av rovfugl skal dronen enten holdes i ro eller tas ned.

Hjemmel:

Tillatelsen er hjemlet i naturmangfoldlovens § 48, og behandlet delegert av nasjonalparkforvalter i henhold til delegeringsreglement av 14.06.2024. Saken refereres til nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Nasjonalpark

Forollhogna

Naturreservat

Grøntjønnan

Landskapsvernområde

Øyungen, Ledalen, Forddalen, Budalen, Endalen, Magnildalen-Busjødalen, Londalen-Ørvilldalen, Vangrøftdalen-Kjurrudalen

Begrunnelse

I avgjørelsen er det lagt vekt på dyrevelferdsmessige hensyn da det fortsatt er beitedyr som er savnet for beitelagets medlemmer og at det har kommet snø i fjellet etter gjennomført leting og sanking. Tiltaket vil også kunne inngå som et samarbeid med tilgrensende beitelag med samme utfordringer. Nasjonalparkstyret for Forollhogna har vedtatt retningslinjer for søknad om dronebruk i Forollhogna nasjonalpark (ST-34/2022), der kriterier for å kunne tillate bruk av drone etter naturmangfoldlovens § 48 er oppfylt. Dispensasjonen er knyttet til et akseptert nytteformål i beitenæring og innenfor en definert og begrenset tidsperiode. Tiltaket vil ikke være i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

Vedtaket kan påklages jfr. forvaltningslovens § 28. Klagefristen er 3 uker fra mottatt brev (§ 29).

Det gjøres oppmerksom på at grunneier og rettighetshaver/bruker kan nekte eller begrense transport på egen eiendom.

Vedtaket blir publisert i Miljøvedtaksregistret (www.miljovedtak.no) som er et offentlig register som gir allmenheten fri tilgang til enkeltvedtak og forskrifter på miljøområdet. Forvaltningsmyndigheten som har truffet enkeltvedtak har plikt til å registrere vedtak i Miljøvedtaksregisteret.

Med hilsen

Hans Bull
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

OS KOMMUNE
Statsforvalteren i Innlandet

Rytrøa 14
Postboks 987

2550
2604

OS I ØSTERDALEN
LILLEHAMMER

Saksopplysninger

Søknaden

Såttåhaugen beitelag v/Else Stenersløkken forsøkte å ta kontakt med nasjonalparkforvalter pr. telefon. den 17.10.2024, og sendte SMS samme dag.

Hei.Else Stenersløkken fra
Såttåhaugen beitelag.I 2023 fikk vi
tillatelse til å fly drone i
nasjonalparken.I fjor var det ikke
aktuelt,men i dag fikk vi melding om at
det er observert sau ved
Steinfjelltjønnen mot Forollsjøen.Dette
er innenfor nasjonalparken.Geir har
tatt seg fri jobben og er på veg
nå.Håper det er greit at han kan fly fra
kl ca 13.30 og ca 2 timer for å
lokalisere dem.Det mangler både sau
og lam i området.Mvh Else

Andre saksopplysninger

Såttåhaugen beitelag har hatt tilsvarende tillatelse i 2023, og nasjonalparkforvalter er kjent problemstillingen (delegert sak nr. 14/2023 og 16/2023).

Grunnet sakens karakter om dyrevelferd og med snø i fjellet ble det gitt en skriftlig dispensasjon via SMS fra nasjonalparkforvalter den 17.10.2025:

Hei, dette er ok. Nasjonalparkstyret for
Forollhogna v/nasjonalparkforvalter gir
Såttåhaugen beitelag v/Else
Stenersløkken dispensasjon fra
forskrift om Forollhogna nasjonalpark
paragraf 3, punkt 5.1 for bruk av drone
for lokalisering og sanking av beitedyr,
den 17.10.2025. Oppgitt drone
operatør: Geir Homnes. Foreløpig
vedtak er gjort pr. Sms grunnet sakens
karakter, formelt vedtaksbrev vil bli
ettersendt tiltakshaver . Mvh Hans Bull

12:58 SMS • Telia N

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

Ifølge Forskrift om Forollhogna nasjonalpark, §2 er formålet med opprettelsen nasjonalparken:

- å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde

- å bevare i naturlig tilstand landskapsformer og det biologiske mangfoldet med en variert vegetasjon med stort innslag av kravfulle plantearter og et rikt dyreliv med en høyproduktiv villreinstamme
- å verne om kulturminner og kulturlandskapsinnslag

Det er **et overordnet mål å holde omfanget av motorisert ferdsel i nasjonalparken på et minimum og begrense ferdsel til det strengt nødvendige**. Derfor er motorisert ferdsel i nasjonalparken som utgangspunkt forbudt jf. forskriftens § 3 Vernebestemmelser, punkt 5.1 Forbud mot motorferdsel hvor det heter at «*Motorisert ferdsel til lands og til vanns, herunder bruk av luftfartøy lavere enn 300 meter er forbudt.*»

I verneforskriften § 3, punkt 5.1 er «*motorisert ferdsel til lands og til vanns, herunder bruk av luftfartøy lavere enn 300 meter forbudt. Forbudet mot motorferdsel gjelder også bruk av modellfly, modellbåt o.l.*» Miljødirektoratet har vurdert at droner skal betraktes som modellfly.

Tiltaket må derfor vurderes etter naturmangfoldlovens § 48 hvor forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

Myndighet

Med bakgrunn i tidligere behandlinger av søknader fra Sjøtåhaugen beitelag om samme formål kan denne søknaden behandles av nasjonalparkforvalter etter delegert myndighet fra nasjonalparkstyret i tråd med delegeringsreglementet av 14.06.2024 for Forollhogna nasjonalparkstyre.

Vurderinger etter naturmangfoldlovens §§8-12

Nasjonalparkstyret har lagt seg på en streng praksis på søknader om bruk av drone innenfor nasjonalparken. Prinsippet om likebehandling gjør at det kan bli vanskelig å sortere mellom de mange aktørene som kan komme til ønske å bruke drone.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna har derfor utarbeidet egne retningslinjer for søknader om dronebruk i Forollhogna nasjonalpark (**ST-34/2022**). I retningslinjene vurderes det at dispensasjon til bruk av drone kan gis i forbindelse med næring. Med næring menes beitenæring, landbruksformål, oppsynsvirksomhet o.l.

Oversiktsbilder/film fra lufta vurderes å ha stor nytteverdi slik at drone vil være et godt tekniske hjelpemiddel til omsøkt formål i beitenæring dersom kriterier for å gi dispensasjon er til stede. Kriterier for dispensasjonspraksis skal ta hensyn til perioder som sårbare for dyre- og fugleliv der hekke- og yngleområder skal unngås. Det forutsettes at ved bruk av droner skal det tas særligskilt hensyn til villrein slik at risiko for forstyrrelser unngås. Bruk av drone må, dersom mulig, utøves utenom kalvingstid, brunsttid og villreinjakt. Omsøkt tidsperiode vurderes utenom særskilte sårbare perioder for dyrelivet som påvirker hekke- og yngletidspunkt, kalvingstid og villreinjakt.

Bruk av drone i forbindelse med oppdrag vurderes som lite og inngripende innenfor angitt tidsperiode. En elektrisk drone er nesten lydløs på avstand, og tiltaket vurderes som lite problematisk med tanke på støy. Det er imidlertid viktig å utvise forsiktighet, da droner kan oppleves som forstyrrende – både for dyrelivet og for besøkende. Særlig rovfugl kan reagere negativt, og det er kjent at slike fugler kan angripe droner. Ved observasjon av rovfugl skal dronen enten holdes i ro eller tas ned.

Det settes vilkår om at dronetrygning skal hensynta villrein dersom det er tilstedeværelse av villrein i området.

Samlet vurdering

Det er i vurderingen lagt vekt på Nasjonalparkstyret for Forollhogna har vedtatt retningslinjer for søknad om droneyruk i Forollhogna nasjonalpark (ST-34/2022), der kriterier for å kunne tillate bruk av drone etter naturmangfoldlovens § 48 er oppfylt. Dispensasjonen er knyttet til et akseptert nytteformål i beitenæring og innenfor en definert og begrenset tidsperiode. Tiltaket vil ikke være i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

**Nasjonalparkstyret
for Forollhogna**

Postadresse
Postboks 2600
7734 STEINKJER
sftlpost@statsforvalteren.no

Besøksadresse
Veksthuset
Tollef Bredalsvei 13
7374 Røros

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47 73 19 93 96 / 457 26 636
hans.bull@statsforvalteren.no

Per Jostein Nygård
Hølgjelen 3
2550 Os I Østerdalen

Saksbehandler Hans Bull

Vår ref. 2025/12408-2 432.3

Deres ref.

Dato 04.11.2025

Delegert vedtak

Delegert vedtak	49/2025
------------------------	----------------

Innvilget - Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde - riving og nyoppføring av uthus på setereiendom - Os kommune gnr./bnr. 131/35

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/nasjonalparkforvalter gir Per Jostein Nygård dispensasjon med vilkår fra forskrift om Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde § 3, punkt 1 for riving og erstatning av nytt uthus i tilknytning setereiendom gnr./bnr. 131/35 i Os kommune.

Vilkår:

1. Eksisterende uthus på 24 m² BYA rives og nytt uthus på inntil 24 m² BYA skal oppføres på samme tomt. Bebygd areal (BYA) beregnes etter utvendige mål.
2. Byggetegninger, plan-snitt-fasader gjøres gjeldene for dispensasjonen, uten røykrør og med stående bordkledning i tråd med byggetegninger. Nytt bygg skal gis en naturlig dempet farge, med omsøkt torvtak.
3. Synlig grunnmur kan utgjøre maksimalt 20 cm gjennomsnitt.
4. Rivningsmaterialer som er ubehandlet/rent trevirke, kan benyttes som ved. Øvrige materialer som ikke kan gjenbrukes eller kan benyttes som brensel skal fraktes ut av området.
5. Det skal holdes ryddig på byggeplassen slik at ikke bygningsavfall ligger skjemmende rundt eiendommen eller blåser utover.
6. Dersom det oppstår terrengskader i forbindelse med byggearbeidet og/eller transporten, skal skadene umiddelbart utbedres.
7. Nasjonalparkstyret ber om en kort rapport med bilder når byggetiltaket er gjennomført.
8. Tillatelsen gitt etter verneforskrift gjelder i 3 år fra vedtaksdato.

Nasjonalpark	Forollhogna
Naturreservat	Grøntjønnan
Landskapsvernområde	Øyungen, Ledalen, Forddalen, Budalen, Endalen, Magnildalen-Busjødalen, Londalen-Ørvilldalen, Vangrøftdalen-Kjurrudalen

Hjemmel:

Dispensasjon om riving er gitt med hjemmel i forskrift for Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde § 5, punkt 9. Oppføring av nytt uthus er gitt med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48.

Saken behandles delegert av nasjonalparkforvalter i henhold til delegeringsreglement av 14.06.2024. Saken er konferert med styreleder og refereres til nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Begrunnelse:

Det er i avgjørelsen lagt vekt på at eksisterende uthus er lite egnet for istandsetting/rehabilitering, der riving av eksisterende uthus kan tillates. Nytt omsøkt uthus vurderes å være innenfor akseptable rammer med hensyn til størrelse og byggeskikk, der tiltaket ikke vil medføre økt bebygd areal, og at tiltaket viderefører eksisterende uthusfunksjon som vedskjul og lager, i tråd med dagens bruk. Med de vilkår som er satt vil ikke tiltaket utgjøre vesentlig funksjonsendring av setereiendommen og vil ikke skape en uheldig presedens for Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde eller andre verneområder med tilsvarende verneformål og bestemmelser. Samlet sett vil ikke tiltakene være i strid med verneformålet eller at verneverdiene over tid ikke vil bli vesentlig negativt påvirket.

Saksopplysninger, hjemmelsgrunnlag og vurderinger er vedlagt brevet.

Vedtaket kan påklages jfr. forvaltningslovens § 28. Klagefristen er 3 uker fra mottatt brev (§ 29).

Vi gjør oppmerksom på at byggetiltaket kan krever nærmere avklaringer og tillatelser hos Os kommune, og kopi av vedtaket sendes til kommunen for orientering.

Videre vil vi også gjør oppmerksom på at byggetiltaket vil kunne bli kontrollert at Statens naturoppsyn (SNO) som er forvaltningsmyndighetens tilsynsorgan.

Byggeskikkveilederen «Bygninger i seterlandskapet, Forollhogna nasjonalpark med tilliggende landskapsvernområder» ligger på nasjonalparkstyret sine nettsider her: <https://www.nasjonalparkstyret.no/Forollhogna/publikasjoner/fagrapporter>

Vedtaket blir publisert i Miljøvedtaksregistret (www.miljovedtak.no) som er et offentlig register som gir allmenheten fri tilgang til enkeltvedtak og forskrifter på miljøområdet. Forvaltningsmyndigheten som har truffet enkeltvedtak har plikt til å registrere vedtak i Miljøvedtaksregisteret.

Med hilsen

Hans Bull
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

1 Saksopplysninger, hjemmelsgrunnlag og vurderinger - Per Jostein Nygård

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I INNLANDET
OS KOMMUNE

Postboks 987
Rytrøa 14

2604 LILLEHAMMER
2550 OS I

ØSTERDALEN

INNLANDET FYLKESKOMMUNE

Postboks 4404
Bedriftssenteret

2325 HAMAR

ST 45/2025 Eventuelt